

NOBILITACJA | HONOR | UZNANIE

**Ogólnopolski Konkurs
Agroprzedsiębiorca RP
EDYCJA 2018**

NARODOWA WYSTAWA ROLNICZA

Międzynarodowe Targi Poznańskie

30 listopada - 2 grudnia 2018

- Atrakcje dla dzieci
- Degustacje
- Warsztaty i pokazy kulinarne
- Wystawa maszyn i sprzętu rolniczego
- Wystawa zwierząt
- Prezentacje rzemiosła i rękodzielnictwa

WSTĘP WOLNY

AGRO

Szanowni Czytelnicy!

Do Państwa rąk trafia listopadowe albumowe wydanie AGRO, obszerne w swej objętości i zawartości oraz bogato ilustrowane. A w nim przypomnienie wielce znaczących dokonań gospodarczych, i nie tylko, wybitnych przedstawicieli polskiego rolnictwa i agrobiznesu – tegorocznych, i z lat minionych, laureatów konkursu Agropodsiębiorca RP Państwa uwadze polecamy także lekturę najciekawszych artykułów z wydawnictw Ośrodków Doradztwa Rolniczego, zamieszczonych w dziale AgroPlatforma ODR.

Redakcja AGRO

Po raz 28. w blasku szabel

27 listopada br. w gościnnych progach Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie odbędzie się wyjątkowa Gala Agrobiznesu 2018 i poprzedzające ją VIII Konfrontacje „Drogi do AgroSukcesu”, czyli spotkania wybitnych praktyków ze studentami i kadrami naukowo-dydaktyczną wybranych Wydziałów tej najstarszej i największej uczelni rolniczej w kraju.

Podczas Gali dokona się nobilitacja laureatów ogólnopolskiego konkursu Agropodsiębiorca RP 2018. Po raz 28. najlepsi polscy rolnicy, agropodsiębiorcy i przedstawiciele szeroko rozumianej obsługi wsi i rolnictwa będą przechodzić – pod szpalerem „szablowym”, uformowanym przez laureatów konkursu poprzednich edycji – po odbiór należnych im nagród w postaci szyszków (kategoria: Agropodsiębiorca Wszech Czasów) RP, buzdycanów (kategoria: Wybitny Agropodsiębiorca RP 2018) i szabel oficerskich (kategorie: Wzorowy Agropodsiębiorca RP 2018 oraz Zasłużony Promotor Agrobiznesu RP 2018).

Laureaci konkursu Agropodsiębiorca RP 2018 to ludzie wyjątkowo ambitni, przedsiębiorczy, innowacyjni, znakomicie wykorzystujący pomocowe programy unijne oraz – co szczególnie istotne – nadzwyczaj konsekwentni w realizacji postawionych sobie celów. Wielu z nich udało się nie tylko zbudować i nowo-

cześniej swoje warsztaty pracy, ale także zaaktywizować i „oświecić” swoje najbliższe otoczenie, a także w wielu przypadkach dosłownie zmienić swoją, i innych, mentalność.

Bohaterom Gali Agrobiznesu 2018, którzy przybędą – wraz z członkami rodzin, przyjaciółmi oraz współpracownikami i partnerami biznesowymi – do Auli Kryształowej SGGW, serdecznie dziękujemy za wieloletni trud, pogratulujemy wybitnych osiągnięć, dobrze pożyczymy na przyszłość i odśpiewamy tradycyjne staropolskie „100 lat”. Podziękujemy też za uświetnienie uroczystości swoją obecnością wszystkim uczestnikom podniosłej uroczystości na SGGW.

Zapraszamy do systematycznego zaglądania na naszą stronę internetową – www.agroredakcja.pl

AGRO – Magazyn Ludzi Przedsiębiorczych

00-930 Warszawa, ul. Wspólna 30, tel. 600 079 010

e-mail: agroredakcja@agroredakcja.pl, www.agroredakcja.pl

Rada Programowa AGRO: prof. dr hab. **Andrzej Kowalski** (Instytut Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej) – przewodniczący oraz członkowie – **Waldemar Broś** (Krajowy Związek Spółdzielni Mleczarskich), **prof. dr hab. Włodzimierz Fiszer** (Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu), **Rajmund Paczkowski** (Krajowa Rada Drobniarstwa Izba Gospodarcza), **Andrzej Kuczyński** (Federacja Gospodarki Żywnościowej), **Andrzej Muszyński** (Polski Związek Producentów Roślin Zbożowych), **Maciej Paradowski** (Stowarzyszenie AgrobiznesKlub) i **Mieczysław Twaróg** (Stowarzyszenie Eksporterów Polskich).

Redaguje: **Leon Wawreniuk** – redaktor naczelny i Zespół

Ceny ogłoszeń i reklam: 1 kolumna A-4 – 4800 zł, 1/2 kolumny – 2500 zł, 1/3 kolumny – 1700 zł, 1/4 kolumny – 1300 zł; plus 23% VAT. Możliwość negocjacji cen.

Obszerna foto-relacja z Gali Agrobiznesu 2018 oraz VIII Konfrontacji „Drogi do AgroSukcesu” na SGGW ukaże się w łączonym numerze grudniowo-styczniovym AGRO

Reforma WPR po 2020 r.

– przygotowanie, stan prac i perspektywy

Prace przygotowawcze

Prace nad reformą Wspólnej Polityki Rolnej (WPR) po 2020 r. formalnie rozpoczęło uruchomienie przez Komisję Europejską (KE) konsultacji publicznych w pierwszej połowie 2017 r., których wyniki zostały podsumowane podczas specjalnej konferencji zorganizowanej w Brukseli w lipcu 2017 r. Wspomniane konsultacje posłużyły Komisji do przygotowania komunikatu w sprawie reformy WPR pt. „Przyszłość rolnictwa i produkcji żywności”, ogłoszonego w dniu 29 listopada 2017 r. W odpowiedzi na ten komunikat Komisja Rolnictwa i Rozwoju Wsi Parlamentu Europejskiego (AGRI) przygotowała polityczną odpowiedź w postaci raportu autorstwa posła Herberta Dorfmanna, przyjętego w maju 2018 r. Kilka tygodni później KE przedstawiła propozycje legislacyjne w sprawie reformy WPR, co formalnie rozpoczęło proces zasadniczych prac.

Propozycje legislacyjne

Na reformę składają się projekty trzech rozporządzeń:

- w sprawie plantów strategicznych
- w sprawie wspólnej organizacji rynków rolnych

- w sprawie finansowania, zarządzania i monitorowania WPR.

Najwięcej emocji budzi zmiana charakteru realizacji WPR w oparciu o tzw. plany strategiczne (obejmujące I i II filar), dające państwom członkowskim większą elastyczność, dzięki czemu mają one być w stanie lepiej dopasować instrumenty i poziomy wsparcia do swych szczególnych potrzeb. Będą tam również określone cele końcowe, które należy osiągnąć, a postępy w realizacji celów końcowych będą oceniane na poziomie państwa członkowskiego i weryfikowane przez Komisję Europejską.

Do innych ważniejszych propozycji zmian należą:

- Ograniczenia dla gospodarstw wielkoobszarowych. Płatności dla nich będą zmniejszone po przekroczeniu poziomu 60 tys. euro rocznie na gospodarstwo. Maksymalna kwota płatności na gospodarstwo nie będzie mogła przekroczyć 100 tys. euro rocznie.

- Państwa członkowskie będą zobowiązane do przekazywania 2% kwoty płatności bezpośrednich na zwiększanie dopłat dla młodych rolników. Dodatkowo, środki na rozpoczęcie działalności rolniczej mogą zostać zwiększone do 100 tys. euro, ale będzie to decyzja danego rządu.

- Dopłaty bezpośrednie będą przyznawane przy spełnieniu zasad dotyczących ochrony środowiska, zdrowia

i dobrostanu zwierząt (tzw. warunkowość). Dodatkowo, kraje członkowskie w ramach I filaru będą musiały stworzyć tzw. ekoprogram. Rolnicy będą dobrowolnie deklarowali udział w nim, a w zamian za dodatkowe działania na rzecz środowiska i klimatu uzyskają uzupełniające płatności, co zostanie ustalone w ramach tzw. planu strategicznego przygotowanego na szczeblu krajowym.

Budżet

Po odliczeniu alokacji brytyjskiej (27,7 mld euro) proponowany budżet na rolnictwo w latach 2021-2027 wynosi 365 mld euro. Jest to o 5% mniej niż dotychczas w przeliczeniu na ceny bieżące z uwzględnieniem 2% inflacji, lub 12% mniej w przeliczeniu na ceny stałe z 2018 r. Z tej sumy 265,2 mld euro ma zostać przeznaczony na dopłaty bezpośrednie dla rolników, 78,8 mld euro na wsparcie obszarów wiejskich, a 20 mld euro na środki wsparcia rynkowego.

Ogłoszone przez KE projekty legislacyjne, wskazują na dalszy spadek udziału wydatków na rolnictwo w budżecie UE z poziomu 37,8% obecnie do już tylko 28,5% w 2027. Co gorsza, dzieje się to w czasach malejących dochodów rolniczych, coraz większej niestabilności na rynkach rolnych i postępującej depopulacji obszarów wiejskich, które wymagają inwestycji w poprawę poziomu życia przez rozwój infrastruktury technicznej i społecznej oraz zwiększoną dostępność usług.

Harmonogram prac i perspektywy

Obecnie nad propozycjami legislacyjnymi KE pracują równoległe dwie instytucje ustawodawcze UE, czyli Parlament Europejski i Rada. W Komisji AGRI posłowie sprawozdawcy przedstawili projekty swoich raportów w październiku. Termin składanie poprawek został wyznaczony na dzień 3 grudnia, głosowanie planowane jest w lutym, a ewentualne przyjęcie przez cały parlament w kwietniu przyszłego roku, przy czym to ostatnie głosowanie jest raczej mało prawdopodobne ze względu na ograniczenia czasowe związane ze zbliżającymi się wyborami europejskimi. Równocześnie, w najbliższych tygodniach KE zamierza przedstawić czwarty projekt rozporządzenia w sprawie płatności w roku przejściowym, tj. 2020, który ma być przyjęty w trybie przyspieszonym.

Wydaje się mało prawdopodobne, aby reformę WPR udało się przyjąć przed końcem obecnej kadencji Parlamentu i Komisji. Jedynie szybkie porozumienie w sprawie budżetu na lata 2021-2027 w gronie szefów państw i rządów dawałoby nadzieję na takie rozwiązanie, lecz jest ono mało realne, biorąc pod uwagę opór płatników netto. Stąd można zakładać, że reformę WPR przeprowadzą już instytucje europejskie w nowym składzie, co niesie ryzyko istotnych opóźnień i braku stabilności i przewidywalności dla rolników.

dr Czesław Siekierski
Poseł do Parlamentu Europejskiego
Przewodniczący Komisji Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Tak było przed rokiem...
**Gala Agropresiębiorca
RP 2017**

Agroprzedsiębiorca Wszech Czasów RP

Ten szczególnie prestiżowy tytuł jest przyznawany tym przedsiębiorcom z szeroko rozumianego kompleksu gospodarki żywnościowej, którzy mają na swoim koncie wybitne osiągnięcia biznesowe, posiadają zaszczytny tytuł Wybitny Agroprzedsiębiorca RP i którzy legitymują się minimum 45-letnim stażem pracy zawodowej. O przyznaniu im tego wyjątkowego tytułu wnioskuje Kapituła Konkursowa. Nagrodą jest szyszak (hełm husarski).

Wybitny Agroprzedsiębiorca RP 2018

Ten zaszczytny tytuł i nagrodę w postaci buzdyanu mogą otrzymać przede wszystkim ci przedsiębiorcy, którzy już legitymują się posiadaniem tytułu Wzorowy Agroprzedsiębiorca RP. Prestiżowy tytuł Wybitny Agroprzedsiębiorca RP może być przyznany też – na zasadach wyjątkowych – tym biznesmenom rolnym, którzy w prowadzeniu swych firm osiągają wyniki na poziomie krajowym bądź europejskim, a nie posiadają na swym koncie tytułu Wzorowy Agroprzedsiębiorca RP. Nominatów do tytułu Wybitny Agroprzedsiębiorca RP ma prawo zgłaszać Kapituła Konkursowa bądź osoby będące autorytetami z zakresu agrobiznesu i rolnictwa.

Wzorowy Agroprzedsiębiorca RP 2018

Pretendenci do tytułu Wzorowy Agroprzedsiębiorca RP, prócz osiąganych wysokich rezultatów gospodarczych w obszarze rolnictwa i agrobiznesu, powinni odznaczać się szczególną etyką w zarządzaniu swoimi przedsiębiorstwami lub gospodarstwami rolnymi. Każdy z nominatów – przy zgłoszeniu do konkursu – wymaga rekomendacji, którą mogą udzielić osoby, będące autorytetami z zakresu agrobiznesu i rolnictwa. Nagrodą jest szabla oficerska.

Zasłużony Promotor Agrobiznesu RP 2018

Tytuł Zasłużony Promotor Agrobiznesu RP i nagroda w postaci szabli oficerskiej są przyznawane przedstawicielom: samorządów lokalnych, organizacji biznesowych i branżowych, banków, giełd, placówek naukowo-badawczych, doradztwa rolniczego itp., którzy mają szczególne zasługi w obsłudze polskiego rolnictwa i agrobiznesu. Do tego tytułu mogą ich rekomendować wyłącznie wybitni rolnicy i agroprzedsiębiorcy.

Organizator konkursu Agroprzedsiębiorca RP – Redakcja AGRO

HONOROWY PATRONAT:

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi **Jan Krzysztof Ardanowski**
Przewodniczący Komisji Rolnictwa i Rozwoju Wsi Parlamentu Europejskiego **Czesław Siekierski**

PARTNERZY STRATEGICZNI:

Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa
Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa
Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego

PARTNERZY INSTYTUCJONALNI:

Stowarzyszenie AgroBiznesKlub
Krajowy Związek Spółdzielni Mleczarskich

PATRONAT MEDIALNY

Telewizja Interaktywna AgroNews

MINISTER ROLNICTWA
I ROZWOJU WSI

Jan Krzysztof Ardanowski

***Szanowni Uczestnicy Gali Agrobiznesu!
Drodzy Laureaci Konkursu Agropredsiębiorca RP!***

Po raz 28. odbywa się Gala Agrobiznesu. Śmiało można zatem powiedzieć, że konkurs Agropredsiębiorca organizowany przez Redakcję AGRO od początku towarzyszy przemianom zachodzącym w Polsce po roku 1989.

W nowej rzeczywistości gospodarczej, w trudnych latach przeobrażeń na polskiej wsi, była to, i jest do dziś, bardzo trafna inicjatywa służąca wyróżnianiu i popularyzowaniu ludzi agrobiznesu, którzy osiągnęli sukces.

Agropredsiębiorca RP w kategoriach: Agropredsiębiorca Wszech Wczasów RP, wybitny Agropredsiębiorca RP, Wzorowy Agropredsiębiorca RP oraz Zasłużony Promotor Agrobiznesu RP – to szaczone tytuły przyznawane ludziom ambitnym, innowacyjnym i przedsiębiorczym, którzy efektywnie potrafią wykorzystywać swoją wiedzę i doświadczenie oraz dostępne środki pochodzące z programów unijnych i krajowych.

Tegoroczna Gala odbywa się w czasie obchodów 100. lecia odzyskania niepodległości przez naszą Ojczyznę. W tym wielkim dziele mieszkańcy wsi odegrali bardzo ważną rolę, zarówno w walkach o odzyskanie niepodległości, jak i w jej utrzymaniu w czasach bolszewickiej nawały. Dziś nie musimy walczyć zbrojnie. Nie oznacza to jednak, że nie ma żadnych zagrożeń. Współczesny patriotyzm polega m.in. na budowaniu silnej gospodarki w oparciu o polskie przedsiębiorstwa i polski kapitał.

Szanowni Laureaci!

To Wy jesteście dziś tymi, którzy tę silną gospodarkę budują. Rozwijacie własne przedsiębiorstwa, odnosicie sukcesy, ale też oddziałujecie na najbliższe otoczenie. Pokazujecie, że można osiągnąć sukces, dajecie przykład, za którym podążają następni.

Gratuluję Wam dzisiejszych laurów potwierdzających tylko Wasz sukces w trudnym biznesie rolnym.

Jestem przekonany, że wspólnie dalej możemy zmieniać na lepsze nasze tereny wiejskie i zwiększać produktywność naszego rolnictwa. Dzięki takim postawom i tworzeniu nowych miejsc pracy na tych terenach szybciej będziemy niwelować występujące jeszcze różnice w poziomie życia na wsi i w miastach.

Życzę Państwu dalszych sukcesów i wielu, wielu naśladowców.

Jan Krzysztof Ardanowski

LAUREACI

KONKURSU AGROPRZEDSIĘBIORCA RP 2018

KATEGORIA:

Agroprzedsiębiorca Wszech Czasów RP

Tadeusz Badach, prezes Zarządu Okręgowej Spółdzielni Mleczarskiej w Krasnymstawie – **str. 14-16**

Mieczysław Zaremba, prezes Zarządu Rolniczego Kombinatu Spółdzielczego w Bądeczu – **str. 17-19**

KATEGORIA

Wybitny Agroprzedsiębiorca RP 2018

Roman Długi, właściciel firmy Asket w Poznaniu – **str. 20-21**

Piotr Frątczak, współwłaściciel firmy Prem-Vit Frątczakowie w Inowrocławiu – **str. 22-23**

Janusz Gruszczewski, właściciel Zakładu Metalowego „Agromasz” w Mrągowie – **str. 24-25**

Marian Szeliga, właściciel gospodarstwa sadowniczego w Żurawicy – **str. 26-27**

Wawrzyniec Zieliński, właściciel Zakładu Projektowania i Usług Komunalnych Poraj – „Świat Roślin – Gospodarstwo Ogrodnicze” w Wawrowie – **str. 28-29**

KATEGORIA

Wzorowy Agroprzedsiębiorca RP 2018

Seweryn i Radosław Borkowscy, prezes i wiceprezes Zarządu Kujawskiej Fabryki Maszyn Rolniczych „Krukowiak” w Brześciu Kujawskim – **str. 30-31**

Wiesław Drewnowski, prezes Zarządu Stacji i Hodowli i Unasieniania Zwierząt w Bydgoszczy – **str. 32-33**

Balbina i Jerzy Kończalscy, właściciele Firmy Produkcyjno-Usługowo-Handlowej Kończalscy Balbina i Jerzy w Starorypinie – **str. 34-35**

Łukasz Otremba, właściciel firmy Swimer w Toruniu – **str. 36-37**

Krzysztof Pawlikowski, współwłaściciel firmy „Paweko” w Mierzynie – **str. 38-39**

Jolanta i Paweł Tomczyk, właściciele gospodarstwa rolnego w Skrajni – **str. 40-41**

Andrzej, Przemysław i Maciej Wojciechowscy, właściciele trzech gospodarstw rolnych w Marianowie Brodowskim, Murzynówku i Młodzikowie – **str. 42-43**

KATEGORIA

Zasłużony Promotor Agrobiznesu RP 2018

Prof. Wiesław Bielawski, rektor Głównej Szkoły Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie – **str. 44-45**

Lech Kisielewski, współwłaściciel firmy ELMEhurt we Włocławku – **str. 46-47**

Andrzej Muszyński i Przemysław Bochat, odpowiednio - członek Rady i członek Zarządu Polskiego Związku Producentów Roślin Zbożowych zs. w Radzikowie – **str. 48-49**

Posel
do Parlamentu
Europejskiego

**Szanowni Państwo, Laureaci Konkursu Agropresiębiorca RP 2018,
Organizatorzy i Uczestnicy Gali Agrobiznesu,**

Szanowni Laureaci! Zostaliście Państwo wybrani spośród ogromnej rzeszy aktywnych i przedsiębiorczych osób związanych z tzw. łańcuchem żywnościowym, na który składa się rolnictwo, przetwórstwo, handel, ale także wytwarzanie środków produkcji, takich jak maszyny i urządzenia oraz szeroka grupa instytucji wspierających: doradztwo, świat nauki, instytucje wdrażające Wspólną Politykę Rolną, a więc różnego rodzaju agencje itd.

W tym miejscu warto przytoczyć dane, z których wynika, że podczas gdy w całej UE w sektorze rolniczym pracuje średnio prawie 4% aktywnych zawodowo, przy czym w krajach tzw. starej Unii wskaźnik ten wynosi 2%, to w Polsce jest to nadal 10%. Natomiast w łańcuchu rolno-żywnościowym w Unii (głównie rolnictwie i przetwórstwie) pracuje ok. 44 mln ludzi (18% ogółu pracujących); w Polsce prawie 3 mln osób (ok. 18%) pracuje tylko w sektorze rolno-spożywczym (produkcji rolniczej, leśnictwie, łowiectwie i rybactwie, produkcji art. spożywczych, napojów i wyrobów tytoniowych) - do tego dochodzą producenci środków produkcji, maszyn i urządzeń oraz instytucje wspierające, ale także pracownicy handlu, gastronomii, szerokiego wachlarza usług na rzecz rolnictwa i sektora spożywczego.

Rolnictwo i cały agrobiznes to, wbrew pozorom obszar aktywności gospodarczej wymagający szerokiej wiedzy, m.in. z zakresu biologii, chemii, technologii czy zarządzania i marketingu. Stąd tak ważne jest jego powiązanie z nauką, doradztwem i innowacjami, dzięki którym jest w stanie się rozwijać i sprostać rosnącym wyzwaniom związanym z potrzebą wzrostu produkcji żywności i dalszego podnoszenia jej parametrów jakościowych w warunkach rosnących ograniczeń naturalnych.

Dane pokazują, że społeczeństwo jest coraz bardziej świadome zależności, że rolnictwo to produkcja żywności, a żywność to wyżywienie, które z kolei decyduje w sposób istotny o zdrowiu człowieka. Ta rosnąca świadomość społeczna znajduje odzwierciedlenie w dynamicznych zmianach modelu konsumpcji - rosnącym popycie na żywność ekologiczną, lokalną, mniej przetworzoną, czego Państwo z pewnością jesteście świadomi.

Sektor rolny, oprócz tego, że wytwarza niezbędną do życia żywność dostarcza również szeregu dóbr publicznych w obszarze m.in. krajobrazu, turystyki, kultury czy tradycji. W ostatnim czasie sektor staje przed coraz większymi wyzwaniami związanymi z klimatem i środowiskiem.

Na koniec chciałbym podkreślić, że wielkie pozytywne zmiany, które się dokonują w polskim rolnictwie nie byłby możliwe bez Was. Jesteście Państwo źródłem sukcesu, z którego korzysta cała gospodarka i społeczeństwo. Serdecznie gratuluję wyróżnienia oraz życzę dalszych sukcesów!

Chciałbym również skorzystać z okazji i podziękować Organizatorom Gali, a szczególnie Panu Leonowi Wawreniukowi, za to, że już od ponad ćwierć wieku biorą na siebie szczytne zadanie promowania i wyróżniania tego, co godne naśladowania w polskim sektorze rolno-żywnościowym.

Jeszcze raz gratuluję i pozdrawiam,
dr Czesław Siekierski

Posel do Parlamentu Europejskiego
Przewodniczący Komisji Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa to instytucja rolno-żywnościowa powołana 1 września 2017 r. w celu prowadzenia aktywnej polityki wspierającej wieś, rozwój rolnictwa oraz promocję polskiej żywności.

Do kluczowych zadań KOWR należy realizacja polityki państwa w zakresie wdrażania innowacyjności w rolnictwie i przemyśle rolno-spożywczym. Obecnie KOWR realizuje dwa bardzo ważne projekty innowacyjne: uruchomienie platformy żywnościowej oraz utworzenie Funduszu Innowacji i Rozwoju. Pierwszy projekt przyczyni się do koncentracji podaży krajowych towarów rolno-spożywczych poprzez tworzenie dużych, jednorodnych partii oraz ograniczenie kosztów transakcyjnych i ryzyka handlowego, natomiast drugi będzie narzędziem finansowym wspierającym i stymulującym rozwój polskiego rolnictwa i przemysłu rolno-spożywczego.

Kolejnym zadaniem KOWR jest zwiększanie konkurencyjności polskiego sektora rolno-żywnościowego. Kluczem do sukcesu w tej dziedzinie jest promocja polskich produktów rolno-spożywczych w kraju i za granicą. Celem działań promocyjnych za granicą jest otwieranie nowych rynków zbytu oraz umacnianie pozycji polskiej żywności na rynku europejskim i światowym. Promocja krajowa to przede wszystkim działania skupione wokół kampanii „Polska smakuje”, która ma zachęcać konsumentów do kupowania zdrowej, certyfikowanej żywności, a branżę – do działania na polu promocji z myślą o potrzebach konsumenta, tak aby skutecznie do niego docierać.

KOWR prowadzi także działania służące poprawie i stabilizacji na rynkach rolnych. Realizuje mechanizmy prywatnego przechowywania produktów, interwencyjnych zakupów, handlu zagranicznego, energii odnawialnej w rolnictwie, administrowania produkcją wina, monitoringu produkcji cukru oraz wsparcia dla pszczelarzy.

Do ważnych zadań KOWR należy gospodarowanie nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa poprzez dzierżawę i sprzedaż ziemi rolnej, wydawanie decyzji administracyjnych dotyczących obrotu gruntami rolnymi, udzielania bezwrotnej pomocy finansowej na utrzymanie infrastruktury na terenach wiejskich oraz współpracy m.in. z samorządami w zakresie nieodpłatnego przekazywania państwowej ziemi na realizację zadań własnych. KOWR sprawuje również nadzór właścicielski nad spółkami o szczególnym znaczeniu dla gospodarki narodowej, które odgrywają wiodącą rolę w kreowaniu i upowszechnianiu postępu biologicznego w polskim rolnictwie.

Szanowni Państwo,

Cieszę się niezmiernie, że Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa został partnerem konkursu Agropredsiębiorca RP. Objęcie patronatem XXVIII edycji konkursu to dla nas wielkie wyróżnienie i powód do dumy. Tym bardziej, że ta edycja jest wyjątkowa. Odbywa się w roku obchodów stulecia odzyskania niepodległości przez Polskę.

Biało-czerwone barwy są w KOWR w sposób szczególny widoczne w „Polska smakuje”. Pod tą wspólną marką od lat promujemy polską żywność, która jest wysokiej jakości, bezpieczna, naturalna, a przede wszystkim posiada niezwykle walory smakowe. Tę żywność produkują właśnie polscy producenci rolni. Ich praca oraz wyroby doceniane są w wielu konkursach. Jednym z nich jest konkurs Agropredsiębiorca RP. Najwybitniejsi z przedsiębiorców zostają laureatami. Szyszaki, buzdygany i szable, które otrzymują, to ukoronowanie ich ciężkiej pracy.

Polskie rolnictwo stawia na innowacyjność. To klucz do postępu w każdej dziedzinie. Chciałbym, aby Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa był sprawnym narzędziem, dzięki któremu zmiany polskiego rolnictwa i polskiej wsi będą ukierunkowane na innowacyjność i nowoczesność.

Zadaniem KOWR jest także wspieranie eksportu produktów rolno-spożywczych oraz promocja i zwiększanie konkurencyjności polskiej żywności na rynku rodzimym i zagranicznym. KOWR umożliwia polskim rolnikom i przedsiębiorcom uczestnictwo w targach i misjach gospodarczych poza granicami kraju. Dzięki takim działaniom polskie produkty stają się widoczne i rozpoznawalne na światowych rynkach.

Tegorocznym Laureatom konkursu Agropredsiębiorca RP gratuluję i życzę, aby to szczególne wyróżnienie stało się bodźcem do jeszcze efektywniejszego działania. Organizatorom życzę zaś kolejnych edycji.

Piotr Serafin
p.o. Dyrektora Generalnego KOWR

ARiMR pomaga unowocześnić polską wieś

Prawie ćwierć wieku Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa wspiera polskich rolników i mieszkańców terenów wiejskich. Przez lata swojej działalności przekazała im blisko 310 mld zł z funduszy krajowych i unijnych. Dzięki tym środkom nastąpiły cywilizacyjne zmiany na polskiej wsi, zmodernizowano tysiące gospodarstw, rolnictwo oraz przetwórstwo rolno-spożywcze stały się istotną gałęzią naszej gospodarki i podstawą krajowego eksportu. A co najważniejsze poprawiła się jakość życia na wsi.

ARiMR jest największą agencją rolniczą w Unii Europejskiej. Od 2017 r. jest także jedyną instytucją w Polsce, która rozdysponowuje europejskie środki na rolnictwo, przetwórstwo rolno-spożywcze, rozwój obszarów wiejskich oraz rybactwo.

Agencja powstała w 1994 r. Na początku jej zadaniem była pomoc rolnikom w wydobyciu się z pułapki zadłużenia w bankach. Agencja dopłacała wtedy rolnikom i przedsiębiorcom rolnym do spłaty kredytów inwestycyjnych i obrotowych. Ta forma pomocy oferowana jest do dziś i podobnie jak w latach 90. środki na to pochodzą z budżetu krajowego. Obecnie pomoc ze środków krajowych udzielana jest także w formie m.in. poręczeń i gwarancji, dofinansowania kosztów ponoszonych przez rolników na utylizację padłych zwierząt gospodarskich, jednorazowej pomocy finansowej w związku z występowaniem niekorzystnych zjawisk atmosferycznych, np. suszy, powodzi, czy przymrozków, rekompensat dla producentów trzody chlewnej z terenów dotkniętych afrykańskim pomorem świń czy refundacji części kosztów poniesionych na wydatki związane z bioasekuracją. Do 1 października 2018 r. Agencja przekazała rolnikom z budżetu krajowego łącznie ponad 22,7 mld zł.

Od 2002 r. ARiMR zaczęła pomagać finansowo polskim gospodarstwom rolnym w dostosowaniu się przez nie do standardów i procedur obowiązujących na unijnym rynku, realizując przedakcesyjny program SAPARD z budżetem 4,5 mld zł współfinansowanym przez UE. Aby móc realizować ten program, ARiMR musiała otrzymać status akredytowanej agencji płatniczej. W ten sposób stała się pierwszą instytucją w Polsce działającą w oparciu o procedury obowiązujące w Unii. Od tego momentu środki wypłacane przez Agencję zaczęły odgrywać kluczową rolę w przyspieszaniu procesu modernizacji rolnictwa i podnoszeniu poziomu życia na wsi.

Wstąpienie do Unii w maju 2004 r. i tym samym objęcie polskiego rolnictwa instrumentami Wspólnej Polityki Rolnej (WPR) otworzyło w historii naszej wsi nowy rozdział. W 2004 r. ARiMR po raz pierwszy wypłaciła polskiemu rolnikom płatności bezpośrednie. Od tego czasu o takie dopłaty co roku ubiega się 1,3 mln rolników. Przez te wszystkie lata Agencja przekazała im łącznie ponad 162,5 mld zł. Po raz pierwszy w 2018 r. rolnicy mieli obowiązek składania wniosków o dopłaty w formie elektronicznej. Kampania skończyła się sukcesem – 97 proc. rolników złożyło wnioski przez internet. System dopłat zapewnia stabilność ekonomiczną w sektorze rolnictwa, obniża koszty prowadzenia gospodarstw i pozwala na utrzymywanie cen żywności na relatywnie niewysokim poziomie. Bez dopłat załamałyby się budżety domowe wielu rolniczych rodzin.

W 2015 r. rolnicy otrzymali od ARiMR po raz pierwszy zaliczki na poczet płatności bezpośrednich. 70-proc. zalicz-

ki są znaczącym wsparciem w okresie jesienno-zimowym, w którym zazwyczaj rolnicy zaopatrują swoje gospodarstwa w nawozy, środki ochrony roślin i zakupują sprzęt rolniczy. W bieżącym roku, po wielkiej suszy, która spustoszyła szeregi upraw, poprawiają płynność finansową gospodarstw, powstrzymują proces ich upadku.

Wielkim, prorozwojowym impulsem dla polskiej wsi i rolnictwa stała się możliwość korzystania z unijnych środków przeznaczonych na inwestycje na obszarach wiejskich. Z trzech realizowanych przez ARiMR programów: PROW 2004-2006, PROW 2007-2013 oraz PROW 2014-2020 wypłaconych zostało do października 2018 r. w sumie ponad 99 mld zł. Polscy rolnicy i przedsiębiorcy z terenów wiejskich zrobili z tych pieniędzy dobry użytek. Rolnictwo stało się siłą napędową gospodarki i podstawą eksportu.

Dzięki inwestycjom współfinansowanym przez Agencję zmodernizowano tysiące gospodarstw, wyposażono je w nowoczesne maszyny i urządzenia, postawiono nowe budynki gospodarskie, powstały grupy producentów rolnych z powodzeniem konkurujące na zagranicznych rynkach i co szczególnie istotne – dorobiliśmy się firm przetwórstwa żywności zaliczanych do najnowocześniejszych na świecie. To wszystko sprawiło, że wartość eksportu polskich produktów rolno-spożywczych wzrosła od 2004 r. aż pięciokrotnie, a Polska stała się jednym z najważniejszych producentów żywności w Europie.

Z przekazanych przez Agencję funduszy powstały na terenach wiejskich tysiące kilometrów sieci wodociągowej i kanalizacyjnej, setki oczyszczalni ścieków, systemy segregacji odpadów, zakłady wytwarzania energii ze źródeł odnawialnych, setki placów zabaw, odnowiono centra wielu miejscowości, wybudowano bądź zmodernizowano wiele świetlic wiejskich i domów kultury. Zrealizowano również przedsięwzięcia chroniące środowisko naturalne. Dzięki tym wszystkim inwestycjom polska wieś stała się bardziej wygodnym i atrakcyjnym miejscem do życia.

ARiMR ma także udział w procesie cyfryzacji polskiej wsi. Według ubiegłorocznego raportu GUS „Społeczeństwo informacyjne w Polsce”, dostęp do internetu ma na terenach wiejskich 78,6 proc. gospodarstw domowych. Podobny procent z nich posiada komputer. By był on częściej niż do tej pory wykorzystywany jako narzędzie pracy rolnika, pozwalające mu sprawniej i nowocześniej zarządzać gospodarstwem, ale także i własnym czasem, potrzebne są specjalistyczne programy informatyczne przygotowane z myślą o tej grupie zawodowej. W tę strategię wpisała się ARiMR, realizując w 2018 r. dwa projekty informatyczne: eWniosekPlus oraz portal IRZplus. Te elektroniczne narzędzia są po pierwsze pomocne rolnikom w załatwianiu spraw związanych z prowadzeniem gospodarstwa, a po drugie poszerzają ich umiejętności korzystania z nowoczesnych technologii.

***Szanowni Państwo,
Laureaci Gali Agrobiznesu 2018,***

proszę przyjąć moje serdeczne gratulacje. Jesteście Państwo liderami polskiego rolnictwa i agrobiznesu. Ambitni, innowacyjni, przedsiębiorczy i pracowici – to dzięki tym cechom odnieśliście Państwo zawodowy sukces, który zasługuje na szerokie uznanie. To właśnie dzięki Państwu możemy dzisiaj mówić także o sukcesach polskiego rolnictwa i przetwórstwa rolno-spożywczego. O tym, że Polska jest jednym z największych w Europie producentów żywności, a rolnictwo jedną z najważniejszych gałęzi polskiej gospodarki.

Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa została powołana, by wspierać Państwa w dążeniu do rozwijania i unowocześniania gospodarstw czy przedsiębiorstw, w osiągnięciu przez nie silnej pozycji rynkowej. To naprawdę wielka satysfakcja widzieć, że ta pomoc przynosi wymierne korzyści. Zapraszam więc do korzystania z oferty ARiMR.

Państwa doświadczenie zawodowe, zrealizowane przedsięwzięcia mogą stanowić inspirację dla wszystkich, którzy są dopiero na początku drogi do agrosukcesu. Państwo udowodnili, że warta nią kroczyć. Życzę Państwu kolejnych zawodowych osiągnięć oraz powodzenia w życiu prywatnym.

***Maria Fajger
Prezes
Agencji Restrukturyzacji
i Modernizacji Rolnictwa***

KRUS w służbie polskiego rolnictwa

Problematykę ubezpieczenia społecznego rolników reguluje ustawa z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników. Oznacza to, że rolnicy objęci są odrębnym ubezpieczeniem dotyczącym tylko tej grupy zawodowej. Warto zaznaczyć, że wyłączenie ubezpieczenia społecznego rolników z systemu powszechnego nie jest rozwiązaniem występującym tylko w Polsce.

Do realizacji ubezpieczenia społecznego rolników została powołana Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego. Kasą kieruje Prezes, będący centralnym organem administracji rządowej, podległym ministrowi właściwemu do spraw rozwoju wsi. Na strukturę organizacyjną KRUS składają się: centrala, 16 oddziałów regionalnych oraz 256 placówek terenowych. Kasa realizuje zadania w sprawach dotyczących obejmowania ubezpieczeniem społecznym rolników i opłacania przez nich składek na to ubezpieczenie, przyznawania i wypłaty świadczeń pieniężnych z ubezpieczeń: emerytalno-rentowego oraz wypadkowego, cho-robotowego i macierzyńskiego, prowadzenia dobrowolnej, nieodpłatnej rehabilitacji leczniczej dla osób uprawnionych do świadczeń KRUS, zagrożonych niezdolnością do pracy, bądź trwale lub okresowo całkowicie niezdolnych do pracy w gospodarstwie rolnym. Od 1997 roku KRUS prowadzi odrębny dwuinstancyjny system orzecznictwa lekarskiego w związku z ustalaniem prawa ubezpieczonych w KRUS do świadczeń zależnych od niezdolności do pracy w gospodarstwie rolnym lub medycznej oceny stanu zdrowia.

Dodatkowo Kasa wykonuje wiele zadań zleconych przez państwo, m.in.: realizuje świadczenia kombatanckie dla inwalidów wojennych, obsługuje ubezpieczenie zdrowotne rolników, ich domowników, emerytów i rencistów, a także członków ich rodzin.

Ustawa o ubezpieczeniu społecznym rolników zobowiązuje KRUS także do prowadzenia działalności prewencyjnej na rzecz upowszechniania zasad bezpieczeństwa pracy w gospodarstwach rolnych oraz eliminowania zagrożeń w miejscu pracy i życia rolników. Aktywność prewencyjna Kasy przynosi konkretne efekty w postaci regularnego corocznego spadku liczby wypadków podczas prac rolniczych. Działania prewencyjne Kasa prowadzi w różnych formach – od konkursów, takich jak: coroczny Ogólnopolski Konkurs Bezpieczne Gospodarstwo Rolne, Ogólnopolski Konkurs Plastyczny dla Dzieci, po działania regionalne i lokalne, szkolenia, pokazy oraz punkty informacyjne KRUS podczas imprez i uroczystości lokalnych.

W ostatnim czasie Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego odpowiedziała na potrzebę zatrudniania pomocników przy zbiorach niektórych płodów rolnych: chmielu, owoców i warzyw, tytoniu, ziół i roślin zielarskich i od 18 maja 2018 r. realizuje zadania wynikające z nowelizacji przepisów w tym zakresie.

Szczegółowe informacje o zadaniach i działalności Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego znajdują się na stronie www.krus.gov.pl

Szanowni Państwo,

mija już 28 lat, odkąd organizowany jest Konkurs Agropresiębiorca RP. Dokładnie tyle samo lat swojego istnienia obchodzi Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego, co stanowi podwójną okazję do świętowania, tym bardziej, że czas ten zaowocował wieloletnią i pełną satysfakcji współpracą na rzecz wspierania oraz promowania polskiego rolnictwa i najlepszych polskich rolników. Cieszę się, że Kasa mogła objąć funkcję Partnera Strategicznego Gali Agrobiznesu 2018.

Niemal trzy dekady współdziałania wielu osób i instytucji związanych z rolnictwem przynoszą dziś efekty w postaci dynamicznego rozwoju naszego rolnictwa oraz jego sukcesów na światowych rynkach. Polscy przedsiębiorcy i producenci rolni mogą śmiało konkurować pod względem jakości produktów rolnych. Polskie produkty wyrobiły sobie markę i stały się rozpoznawalne na świecie.

Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego rozumie i wspiera działania promujące rolnictwo. Rolnictwo to przecież szczególna gałąź gospodarki. Wymaga wielkiej troski i zaangażowania. Zdajemy sobie sprawę, że we współczesnym świecie potrzebne są coraz to nowsze rozwiązania zarówno w rolnictwie, jak i w sektorach współpracujących z rolnictwem. Takie nowatorskie działania powinny być dostrzegane i pokazywane jako wzór dobrego gospodarowania. Liczne konkursy organizowane przez Stowarzyszenie AgroBiznesKlub i Redakcję AGRO, a także Kasę Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego, jak najbardziej temu sprzyjają i pozwalają wyłonić liderów, którzy swoim przykładem inspirują najbliższe środowisko do wprowadzania innowacji w gospodarstwach i przedsiębiorstwach rolnych.

Serdecznie gratuluję laureatom tegorocznego konkursu Agropresiębiorca RP. Jesteście Państwo liderami wśród czołowych polskich przedsiębiorców rolnych. Takie zwycięstwo to wielka sztuka i ogromny sukces. Składam również wyrazy uznania wszystkim uczestnikom i życzę powodzenia w najbliższych latach.

Aleksandra Hadzik
Prezes KRUS

Mleczarz nad mleczarze

Rozmowa
z **TADEUSZEM BADACHEM**,
prezesem Okręgowej
Spółdzielni Mleczarskiej
w Krasnymstawie, nominatem
do tytułu **Agroprzedsiębiorca
Wszech Czasów RP**

►► **Panie Prezesie, od 1977 r. z talentem, wyczuciem i z dużym powodzeniem kieruje Pan OSM Krasnymstaw, spółdzielnią ze 105-letnimi tradycjami. Jak bardzo utożsamia się Pan ze swoją spółdzielnią?**

– Wszystko zaczęło się w 1973 r. kiedy przyszedłem nadzorować budowaną przez Włochów nowoczesną – jak na owe czasy – proszkownię mleka, zaś 1 września 1977 r. awansowałem na dyrektora naczelnego zakładu. Gdy w 1980 r. reaktywowano ruch spółdzielczy, nowo wybrana Rada Nadzorcza, złożona z rolników – dostawców mleka, powołała mnie na prezesa Zarządu OSM Krasnymstaw. I tak pozostało do dziś.

►► **Czy może Pan podać przepis na to, jak z tradycyjnej wąsko asortymentowej mleczarni robi się zakład wytwarzający szeroką gamę rynkowych wyrobów mleczarskich?**

– Do 1989 r. OSM Krasnymstaw – była ustawiana na produkcję dwóch wyrobów: odtłuszczonego mleka w proszku oraz masła. Tak wąską specjalizację wymuszała warszawska centrala, czyli – mówiąc wprost – ówczesny rząd. Kiedy we wspomnianym roku 1989 zniknęło niemal z dnia na dzień ręczne sterowanie my postanowiliśmy zaryzykować i wzięliśmy się za produkcję szeroko ro-

zumianej galanterii mlecznej. Obecnie – z perspektywy czasu mogę ocenić, że podjęto przez nas ryzyko było wręcz konieczne i całkowicie się opłaciło. Dzięki podjętym decyzjom – w momencie przemian ustrojowych w Polsce – dziś Spółdzielnia może zaliczać się do ścisłej czołówki spółdzielczych firm mleczarskich, które mogą sprostać najbardziej nawet wybrednym zamówieniom rynku. Rzecz jasna, żeby do tego wszystkiego dojść potrzebne były przede wszystkim wielkie inwestycje, nowe linie technologiczne, z prawdziwego zdarzenia magazyny i sprzęt specjalistyczny. To oznaczało ogromne wydatki, które udało się nam sfinansować po części z własnych środków spółdzielni oraz funduszy przedakcesyjnych i unijnych. Chciałbym w tym miejscu podkreślić rzecz szczególnie ważną – wszelkie strategiczne decyzje, a nawet szczególne, odnośnie kierunków inwestowania i rozwoju naszej spółdzielni, stały się możliwe dzięki współpracy i uzgodnieniom zarządu z rolnikami – dostawcami mleka, a ściślej z Radą Nadzorcą OSM Krasnymstaw. Odbywało się to nie raz w ogniu zażartej dyskusji, polemik, wysuwanych wątpliwości, ale ostateczne postanowienia – jak pokazała przyszłość – były słuszne.

►► **Czy mógłby Pan pokusić się o porównanie OSM Krasnymstaw sprzed 45 lat z obecną?**

– Z tamtych lat, został nieprzemijający zapał do pracy i załoga, która jest dla mnie motorem, bo dzięki nim chce mi się przychodzić do pracy. Mam najlepszą załogę na świecie!.

Cała reszta jest zupełnie inna, nowa. OSM w Krasnymstawie, podobnie jak większość spółdzielni mleczarskich w kraju, przeszła przez ostatnie 20-35 lat swoistą metamorfozę. W 1984 r. zbudowaliśmy nowy zakład produkcyjny, specjalizujący się w wytwarzaniu mleka spożywczego, masła oraz twarogu. Za sprawą zakupu nowoczesnych linii technologicznych do produkcji, w latach 1994-1996 wydatnie wzrosły nasze moce przerobowe. Koniec lat 90-tych ubiegłego wieku to był okres niezwykle dynamicznego rozwoju naszej firmy. W 2003 r. OSM Krasnymstaw połączyła się z OSM w Lublinie, a później z Zamojską Spółdzielnią Mleczarską.

►► **Zatrzymajmy się przy tych fuzjach mleczarskich. Jak Panu udało się nakłonić załogi spółdzielni mleczarskich w Lublinie i Zamościu, a zwłaszcza ich właścicieli – rolników do przyłączenia ich zakładów do OSM Krasnymstaw?**

– Fuzja ma wtedy sens, gdy zyskują obie strony. Dla Zamościa, podobnie jak dla

Lublina, oznaczała ona przede wszystkim ocalenie przed zagładą. Dla Krasnegostawu to umocnienie pozycji, racjonalizacja produkcji, lepsza logistyka.

Nie było to, ani proste, ani łatwe, ani nie stało się z miesiąca na miesiąc. Trzeba było przede wszystkim przekonać naszych przyszłych partnerów, że mogą na tej konsolidacji tylko zyskać i że – w przeciwnym razie – grozi im zamknięcie ich zakładów z przyczyn ekonomicznych. Równolegle trzeba było też uzyskać przyzwolenie macierzystych spółdzielców, którzy z kolei obawiali się, że przyłączenie sąsiadów będących w trudnej sytuacji finansowej może pociągnąć w dół OSM Krasnystaw. Czyli było to swoiste godzenie wody z ogniem. Na szczęście – wrodzona mądrość chłopów wzięła górę i do fuzji doszło.

▶▶ Warto było?

– Oczywiście, najwięcej skorzystałi rolnicy z dwóch przyłączonych spółdzielni – otrzymali bowiem wyższe ceny skupu. Zakłady mogły uzyskać certyfikaty unijne. Najważniejsze z punktu widzenia naszego całościowego organizmu spółdzielczego i jego możliwości rozwojowych było to, że wytworzyła się szansa zaprezentowania znacznie bardziej rozbudowanej oferty asortymentowej na rynek, zarówno w zakresie ilościowym, jak i jakościowym. A to miało przełożenie na zbudowanie silnej marki OSM Krasnystaw w realiach rynkowo-konsumenckich. Podpisywane sukcesywnie kontrakty z hurtowniami oraz handlem wielkosieciowym i sieciami detalicznymi spowodowały, że produkty z Krasnegostawu są dziś powszechnie znane i cenione w całym kraju, i poza jego granicami.

▶▶ Panie Prezesie, czy – w oparciu o swe wszechstronnie bogate doświadczenia – jest Pan przekonany o potrzebie dalszej koncentracji polskiego mleczarstwa?

– Innej drogi nie ma. Od kilkunastu lat jako kraj jesteśmy w Unii Europejskiej, w której dominują wielkie koncerny spożywcze. Tylko zbudowanie du-

żych, silnych ekonomicznie zakładów mleczarskich gwarantuje nam konkrowanie na dłuższą metę na rynkach unijnych, i nie tylko, z tymi kolosami. Zatem koncentracja jest niezbędna. Niestety, w ramach ciągle obowiązującego prawa spółdzielczego jest ona ciągle utrudniona.

▶▶ Proszę scharakteryzować dzisiejszą OSM Krasnystaw.

– To firma spółdzielcza, która odbiera mleko od ponad 1600 dostawców ze wszystkich powiatów województwa lubelskiego oraz części podkarpackiego, zatrudnia ponad 600 pracowników i przetwarza rocznie 160 mln litrów mleka oraz współpracuje z ponad 300 dystrybutorami produktów nabiałowych z całej Polski. Bez wątplenia jesteśmy największym producentem w branży mleczarskiej w regionie lubelskim, do tego nieustannie inwestującym w swój rozwój. Obecnie produkcja w OSM Krasnystaw jest w całości automatyzowana: nowoczesne maszyny i komputery czuwają nad procesem przetwarzania mleka w produkty końcowe, które później trafiają na sklepowe półki. Nasza Spółdzielnia, zarówno pod względem produkcji, jak i jakości swoich wyrobów, mieści się w pierwszej dziesiątce najlepszych firm mleczarskich w kraju. Bliższe 25 lat temu postawiliśmy na galanterię mleczarską, choć nie mieliśmy ani tradycji w jej produkcji, ani nie było takiego rynku. Dziś, mając szeroką ofertę galanterii mleczarskiej, czujemy się bezpiecznie. W sytuacji nagłych zmian rynkowych poradzimy sobie. Mamy też niekwestionowane pierwsze miejsce w produkcji kefiru. Produujemy w sumie 115 rodzajów wyrobów. Nasze marki, takie jak: „Twoje Zdrowie”, „Joguś” czy „Seruś”, „Zsiadłe mleko” są niezwykle cenione przez konsumentów, zarówno za walory smakowe i ich wysoką jakość, jak i efektowne opakowania. Co ważne – zdobywają one także uznanie specjalistów. Dowodem – liczne nagrody i wyróżnienia przyznawane poszczególnym naszym produktom oraz OSM Krasnystaw za całokształt prowadzonej dzia-

łalności. Szczycimy się, że aż kilkadziesiąt naszych wyrobów posiada Godło Promocyjne „Poznaj Dobrą Żywność”, nadane przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi. OSM Krasnystaw została też uhonorowana nagrodą Superbrands Created In Poland 2013.

▶▶ Co dla OSM Krasnystaw oznaczał Superbrands Created In Poland?

– Przyznanie statuetki Superbrands przez renomowaną firmę Superbrands, działającą w 87 krajach świata i od 2013 r. na terenie Polski – to był nasz ogromny sukces. Marka OSM Krasnystaw znalazła się bowiem w elitarnym gronie 3 firm nagrodzonych tym międzynarodowym wyróżnieniem, a pod uwagę było branych 1890 najbardziej znanych polskich marek, spośród których przez gęsto sito do finału przedostało się 89 i spośród nich dopiero internauci wybrali 3 firmy, w tym OSM Krasnystaw, oddając na nas 15.000 głosów. Odtąd staliśmy się jednym z najbardziej poszukiwanych „brandów produktowych” w Polsce! Taka nagroda zmobilizowała nas do stawiania poprzeczki coraz wyżej na styku z rosnącymi potrzebami rynku. Naszą ambicją jest wyprzedzanie oczekiwań konsumentów. Wprowadzamy nieustannie innowacyjne technologie i nowe produkty w rodzaju gotowego „Chłodnika” oraz produktów funkcjonalnych typu Calpro. Propagujemy także zdrowy styl życia, oraz wspieramy konkursy wiedzy o prawidłowym odżywianiu organizowane w szkołach.

X Panie Prezesie na koniec pytanie natury osobistej: Jakim trzeba być szefem, by pozostawać nim przez kilkadziesiąt lat?

– Specyfika pracy w spółdzielczości wymaga umiejętności zarządzania zakładem, ale także pokory w relacjach z załogą i faktycznymi właścicielami spółdzielni, którymi są rolnicy dostawcy mleka, a recepta jest bardzo prosta: nie można być ani za słodkim, ani za kwaśnym.

Bo w pierwszym przypadku cię zaliżają, a w drugim – wyplują.

Rozmawiał: Leon Wawreniuk

TADEUSZ BADACH, od 1973 r. związany zawodowo z Okręgową Spółdzielnią Mleczarską w Krasnymstawie, od 1977 r. jej dyrektor naczelny, zaś od 1980 r. prezes. Pod jego „rządami” OSM Krasnystaw ze średniej wielkości przedsiębiorstwa urosła do rangi mlecznego lidera w makroregionie lubelskim i czołowej firmy w kraju, regularnie mieszczącej się w „dziesiątce” największych i najlepszych spółdzielni mleczarskich oraz największych mleczarskich eksporterów Rankingu KZSM Zw. Rew. OSM Krasnystaw zatrudnia ponad 600 pracowników i odbiera mleko od średnio 1600 dostawców (średni dzienny skup przekracza 400 tys. litrów mleka) i wytwarza ponad 100 asortymentów wyrobów mleczarskich o najwyższej jakości, takich jak: mleko, jogurty – naturalne, owocowe, Calpro i do picia, kefir, zsiadłe mleko, maślanki, śmietany, sery twarogowe, sery twarde (Zamojski, Gouda, Ambassador) oraz produkty w proszku (mleko pełne i odtłuszczone, śmietanka, serwatka). Wyroby z logo OSM Krasnystaw dostępne są na terenie całej Polski (hurtownie, handel wielkosieciowy i detaliczny) i są eksportowane do wielu krajów Europy, Azji i Afryki. Tadeusz Badach był posłem na Sejm X i IV kadencji, w latach 1998-2001 zasiadał jako radny w Sejmiku Lubelskim. Od 2008 r. do 2016 r. przewodniczył także Radzie Krajowego Związku Spółdzielni Mleczarskich Zw. Rew. W 2015 r. został odznaczony Krzyżem Oficerskim Orderu Odrodzenia Polski. Legitymuje się też posiadaniem tytułów: Agrobiznesmen Roku 1996 i Złota Tarcza Agrobiznesmena 2005, zaś kierowana przezeń OSM Krasnystaw została Mistrzem Krajowym AgroLigi w 1997 roku w kategorii Firmy

Orzeźwiający i pożywny chtodnik

krasnystaw.eu

staropolski przysmak w najlepszym lubelskim wykonaniu

Wybitny Wielkopolski rolnik i spółdzielca

Rozmowa z **MIECZYŚLAWEM ZAREMBĄ**,
prezesem Rolniczego Kombinatoru Spółdzielczego w Bądeczu,
nominatem do tytułu **Agroprzedsiębiorca Wszech Czasów RP**

►► Panie Prezesie, wieloletni poseł Stanisław Stec, rekomendując przed laty Pana do tytułu Wzorowy Agropresiębiorca RP – obok wielu Pańskich przymiotów w rodzaju: „wielki pasjonat rolnictwa”, „profesjonalista najwyższej klasy”, „charyzmatyczny menedżer, obdarzony bogatymi talentami organizatorskimi, niezwykłą intuicją i darem przywidywania” czy wreszcie „dobry i życzliwy człowiek, ofiarny społecznik, prawdziwy Staszycowiec” – podkreślił Pana szczególne przywiązanie do idei i tradycji wielkopolskiego rolnictwa spółdzielczego.

– Tak na dobre ze spółdzielczością zetknąłem się przed 42 laty, kiedy to trafiłem do pracy w Rolniczym Kombinacie Spółdzielczym w Bądeczu. Miałem szczęście przez 9 lat być tutaj najbliższym współpracownikiem prezesa Franciszka Tomczyka, wybitnego spółdzielcy i rolnika. Dużo u jego boku się nauczyłem i zrozumiałem, na czym polega istota spółdzielczości w rolnictwie i że jest to jedna z najdoskonalszych form gospodarowania, jakie wymyśliła ludzkość. Kiedy w 1985 r. prezes Tomczyk zdecydował się przejść na emeryturę, to mnie właśnie jako ówczesnemu wiceprezesowi powierzono kontynuowanie jego dzieła i założycieli tutejszej RSP z 1953 r.

►► Nauczycieli od rolnictwa miał Pan jednak znacznie więcej...

– Moimi pierwszymi nauczycielami byli ojciec Michał i dziadek, wspaniali rolnicy, powszechnie szanowani w całej okolicy. To oni nauczyli mnie rzetelnej pracy i szacunku do chleba. To oni spowodowali, że ja „od zawsze” chciałem być rolnikiem, a nie – jak moi rówieśnicy – strażakiem czy marynarzem. Dziś, mając na karku 70 lat, wiem, jak wiele im zawdzięczam. Czuję się ich dziedzicem, nie tylko z nazwiska, lecz także z ich pasji, a przede wszystkim – ich wielkiej miłości do dobrej roboty i wszystkiego, co z racjonalnym i użytecznym działaniem jest związane. Na swojej drodze zresztą spotykałem wielu wspaniałych ludzi, którym wiele zawdzięczam. Pierwszym etapem formalnej edukacji rolniczej okazało się dla mnie Państwowe Technikum Hodowli Roślin i Nasiennictwa w Bojanowie, które już przed II wojną światową uchodziło za najlepszą szkołę zarządców ziemskich. Potem były kolejno: IHAR Smolice – znakomity ośrodek hodowli twórczej i prawdziwych pasjonatów, Zakład Doświadczalny Pawłowice, w którym pracowałem za czasów Józefa Kamińskiego, gdy ta placówka reprezentowała najwyższy poziom spośród wszystkich zakładów Instytutu Zootechniki w Krakowie czy Wydział Zootechniki WSR w Poznaniu, gdzie jako student i pracownik Pracowni Immunogenetyki Trzody Chlewniej, zajmującej się prekursorskimi badaniami grup krwi zwierząt, mogłem obficie korzystać

z dorobku wielu ówczesnych znakomitości naukowych, m.in. prof. Stefana Aleksandrowicza i prof. Ignacego Wiątroszaka. Jak widać – miałem, gdzie i od kogo się uczyć.

►► **Panie Prezesie, wróćmy zatem do Bądecza. Jak przedstawia się dzisiejszy Rolniczy Kombinat Spółdzielczy w Bądeczu po 33 latach Pańskich rządów?**

– Godne podkreślenia jest to, że działamy wciąż pod tym samym szyldem i niezmiennie – zgodnie z wolą założycieli naszej Spółdzielni – najwięcej troski przywiązujemy na takie ukierunkowanie działalności, żeby jak najefektywniej wykorzystywać wszystkie zasoby materialne i umiejętności naszych pracowników do osiągnięcia jak najwyższych wyników produkcyjnych, by móc urzeczywistniać ich aspiracje życiowe i zawodowe, unowocześniać miejsca pracy, z należytych jednak poszanowaniem ziemi i wymogów środowiska. Obecnie gospodarujemy na terenie 4 gmin i 2 powiatów na obszarze ponad 2100 ha – niemal trzykrotnie większym niż w 1985 r., kiedy zostawałem prezesem. W tzw. międzyczasie produkcja mleka wzrosła 10-krotnie, zaś ilość sprzedawanych rocznie tuczników blisko 40-krotnie. W naszym kombinacie dominuje hodowla bydła mlecznego i trzody chlewnej oraz uprawa zbóż. Zboża zajmują ponad 1000 ha, na 500 ha uprawiamy kukurydzę, na 210 ha rzepak i na ok. 60 ha buraki cukrowe. Oczywiście, wszędzie produkcja jest prowadzona u nas zgodnie z zasadami dobrej kultury rolnej. Na 80 proc. powierzchni uprawowej stosujemy system bezorkowy. Na ok. 25 proc. areału gruntów uprawiamy międzyplony, które zapobiegają degradacji naszych gleb. Na naszych polach przestrzegamy też zasad zmianowania i wymogów racjonalnej agrotechniki. Stosujemy do ochrony roślin tylko środki o 6. stopniu toksyczności, a więc praktycznie nieszkodliwe dla ludzi i zwierząt. Skrupulatnie przestrzegamy także wszystkich zaleceń odnośnie przestrzegania przechowywania i stosowania do nawożenia pól obornika i gnojowicy.

MOIMI PIERWSZYMI NAUCZYCIELAMI BYLI OJCIEC MICHAŁ I DZIADEK, WSPANIALI ROLNICY, POWSZECHNIE SZANOWANI W CAŁEJ OKOLICY. TO ONI NAUCZYLI MNIE RZETELNEJ PRACY I SZACUNKU DO CHLEBA.

►► **Panie Prezesie, z czego bierze się w Bądeczu tak rygorystyczne przestrzeganie zasad dobrej kultury rolnej, a zwłaszcza wymogów ekologicznych?**

– Po prostu – takie musi być współczesne rolnictwo. Takie zobowiązania nakłada na nas państwo, takie też oczekiwania w stosunku do rolników i wytwarzanej przez nich żywności mają konsumenci, którzy dla każdego producenta żywności są najważniejsi. Rolniczy Kombinat Spółdzielczy w Bądeczu znany jest w kraju z wyjątkowo intensywnej i dobrze zorganizowanej produkcji zwierzęcej, do tego prowadzonej niemal wyłącznie o pasze własne, z wyjątkiem komponentów białkowych. Naszą dumą jest bydło, którego mamy ponad 2650 sztuk, w tym przeszło 1000 krów o średniej wydajności 11708 kg mleka w laktacji. Ba, wydajność prawie 100 naszych krów przekracza 15 000 kg mleka! Pod względem mleczności zajmujemy regularnie miejsce w ścisłej czołówce krajowej wśród obór powyżej 500 szt. objętych kontrolą i oceną użyteczności mlecznej. Tak duży potencjał genetyczny naszych HF-ek zawdzięczamy stosowaniu do krycia nasienia buhajów o najwyższych indeksach w świecie i starannie prowadzonej selekcji. Krowy są utrzymywane w oborach ściółkowych płytkich, za-

pewniających optymalne warunki dobrostanu. W odchowie cieląt wykorzystuje się u nas powszechnie automaty do pojenia. Jako Rolniczy Kombinat Spółdzielczy w Bądeczu sprzedajemy rocznie 11,3 mln kg mleka w klasie ekstra.

►► **Panie Prezesie, a jak przedstawia się hodowla trzody chlewnej w Waszym wydaniu? Czy równie silni w tym jesteście?**

– Mamy liczącą w kraju chlewnię, w której prowadzimy zgodnie z najnowszymi wymogami produkcję tuczników w cyklu zamkniętym. Hodowla trzody chlewnej odbywa się u nas w nowoczesnym budynku bezściołowym, wyposażonym w system automatycznego zadawania pasz i automatycznej kontroli mikroklimatu. Stado podstawowe liczy 730 loch, od których rokrocznie odchowujemy ponad 18 tys. tuczników o mięsności 58-59 proc. Ten dział produkcji pod względem uzyskiwanych wyników nie ustępuje czołowym chlewniom duńskim czy niemieckim.

►► **Panie Prezesie, w dotychczasowej rozmowie zaprezentował Pan ważniejsze walory Rolniczego Kombinatoru Spółdzielczego w Bądeczu od strony organizacyjno-gospodarczej, a jak to przedstawia się od strony ludzkiej, czyli załogi?**

– Naszym największym kapitałem są pracownicy-spółdzielcy. Bez ich wysokich kompetencji oraz zaangażowania i odpowiedzialności niemożliwe byłyby tak znaczące sukcesy RKS Bądecz na polu, w oborze czy chlewni, co później zostaje przełożone na zajmowane przez nas czołowe lokaty w najprzeróżniejszych klasyfikacjach i rankingach na szczeblu wojewódzkim i krajowym. Nasza załoga liczy blisko 100 spółdzielców, w tym ok. 20 proc. z nich legitymuje się wyższym wykształceniem. Każdy zatrudniony u nas to jednak mistrz w swoim fachu. Mogą się o tym przekonać odważający nas liczni rolnicy zarówno z Polski, jak i farmerzy z: Niemiec, Francji, Anglii, Szwecji, Danii, Norwegii, Belgii, Hiszpanii, USA, Tajlandii, a nawet z odległej Nowej Zelandii.

Rozmawiał: **Leon Wawreniuk**

MIECZYŚLAW ZAREMBA, prezes Zarządu i współtwórca sukcesów Rolniczego Kombinatoru Spółdzielczego w Bądeczu, który obecnie sprzedaje rocznie 11,3 mln litrów mleka w klasie ekstra, i w którym odchowuje się rocznie ponad 18 tys. tuczników o mięsności 58-59 proc. Z rolnictwem związany od 53 lat, z tego 42 lata przypada na pracę w Bądeczu, gdzie najpierw jako główny zootechnik kierował produkcją zwierzęcą, potem był wiceprezesem, by w 1985 r. objąć obowiązki prezesa. Wcześniej pracował w Zakładzie Doświadczalnym krakowskiego Instytutu Zootechniki w Pawłowicach i jako asystent w ówczesnej WSR w Poznaniu. Odbył także staż w Zakładzie Doświadczalnym IHAR Smolice. Mieczysław Zaremba studiował na Wydziale Zootechniki poznańskiej AR. Tam także odbył studia podyplomowe z zakresu zarządzania w rolnictwie. Jest członkiem potrafiącym znakomicie łączyć pracę zawodową z bogatą działalnością społeczną. W l. 80. ub.w. był radnym gminy Wysoka, zaś w l. 90. współtworzył Polską Federację Hodowców Bydła i Producentów Mleka i był członkiem jej władz krajowych, a także prezesem Okręgowego Związku Hodowców Bydła w Koszalinie. Był również: współzałożycielem izb rolniczych i członkiem ich władz krajowych, wieloletnim przewodniczącym Rady Nadzorczej Banku Spółdzielczego w Wysokiej k. Pity i sekretarzem Rady Nadzorczej Banku Unii Gospodarczej w Warszawie. Utrzymuje liczne kontakty z rolnikami i spółdzielcami, zarówno polskimi, jak i z krajów Unii Europejskiej i poza unijnych, z którymi dzieli się swym bogatym doświadczeniem z obszaru spółdzielczości rolniczej. Jego szczególną pasją jest historia Polski, zwłaszcza z epoki Piastów i Jagiellonów oraz przełomu XIX i XX wieku, która – jak podkreśla – jest swoistą jego nauczycielką i zapewnia mu relaks umysłowy. Za wybitne osiągnięcia w różnych dziedzinach rolnictwa był wielokrotnie wyróżniany i nagradzany. Posiada w swoim dorobku m.in. tytuły: Wielkopolski Rolnik Farmer Roku, Wzorowy Agropodsiębiorca RP 2011, Wybitny Agropodsiębiorca RP 2013 oraz Rolnik-Farmer Roku. Został też uhonorowany za swe wybitne osiągnięcia, m.in.: Odznaką „Zasłużony Działacz Ruchu Spółdzielczego”, Odznaką „Zasłużony dla Rolnictwa”, Odznaką „Za Zasługi dla Rozwoju Gospodarki RP” oraz Statuetką Honorowego Hipolita - Hit Palladowy 2017 jako Lider Pracy Organizacyjnej za wybitne wyniki w produkcji mleka.

Rolniczy Kombinat Spółdzielczy w Bądeczu

Bądecz 2, 89-320 Wysoka
tel. 67 287 10 69, fax 67 287 21 17
e-mail: rksbadecz@vp.pl

Gospodarujemy na 2.100 ha. Podstawowymi rodzajami naszej działalności są: uprawy roślinne połączone z hodowlą bydła i produkcją mleka oraz chowem trzody chlewnej.

Bydło mleczne – naszą wizytówką

Standardowym kierunkiem produkcji zwierzęcej jest bydło mleczne. Aktualnie stado liczy 2.650 szt., w tym 1.000 szt. krów dojnych o przeciętnej wydajności powyżej 11.800 kg mleka przy stałej tendencji wzrostowej. Sprzedajemy rocznie ok. 11,3 mln kg mleka w klasie ekstra. Stado bydła posiada status wolny od gruźlicy, brucelozy i białaczki.

Prowadzona przez nas hodowla trzody chlewnej w cyklu zamkniętym pozwala na roczną sprzedaż powyżej 18.000 tuczników. Stado naszej trzody chlewnej posiada status wolny od choroby Afeskiej.

Nasze nagrody i wyróżnienia

■ I miejsce wśród obór objętych oceną wartości użytkowej bydła w woj. wielkopolskim oraz II miejsce w skali kraju w grupie stad powyżej 501 sztuk – za osiągnięty wynik 10.872 kg mleka 3,59% tłuszczu 3,24% białka ■ Nagroda specjalna KRS – dla Największego Spółdzielczego Producenta Mleka w l. 2006-2008 ■ Puchar Prezesa ARR – za osiągnięcie wysokiej wydajności mlecznej i dobrych wyników hodowlanych ■ Kryształowy Hit 2009 i Rubinowy Hit 2010 – za hodowlę bydła mlecznego ■ tytuł Wzorowego Agropresiębiorcy RP 2011 ■ Lider Sukcesu 2011 w kategorii rolnictwo i ochrona środowiska ■ Laureat XIX edycji ogólnopolskiego konkursu „Rolnik – Farmer Roku” w 2013 r. ■ tytuł Wybitnego Agropresiębiorcy RP 2013 ■ Złoty Laur 20-lecia Agroligi ■ Srebrne Godło w kategorii QI PRODUKT: mleko – w konkursie Najwyższa Jakość Quality International 2014 ■ I miejsce w kategorii Nagroda Honorowa za 2013/2014 r. w konkursie St. Staszica za wieloletnią owocną działalność firmy ■ III miejsce w Rankingu RSP za 2013 r. ■ II miejsce w kraju w grupie obór liczących od 500 do 1000 stanowisk w 2013 r. ■ wyróżnienie Certyfikatem Jakości „Srebrny Primus Nominatus” przez BCBiC ■ nagroda Gazele Biznesu 2014 r. w kategorii najbardziej dynamicznych małych i średnich firm ■ Złoty Hit 2014 za osiągnięcia w zakresie chowu trzody chlewnej i hodowli bydła mlecznego oraz uprawy roślin strączkowych i oleistych ■ I miejsce w woj. wielkopolskim w 2015 r. wśród obór objętych oceną wartości użytkowej bydła w grupie stad 501-1000 krów za osiągnięty wynik 11.628 kg mleka, 3,8% tłuszczu, 3,38% białka ■ wyróżnienie za wybitne osiągnięcia w produkcji mleka w 2015 r. od Prezesa Wicherz w Poznaniu ■ Platynowy Hit 2015 r. ■ Odznaka Honorowa Za Zasługi Dla Rozwoju RP w 2015 r. ■ w 2016 r.: II miejsce wśród obór od 501-1000 szt. krów za osiągnięty wynik 11.381 kg mleka, Irydowy HIT, Certyfikat Złoty Primus Nominatus za jakość w zakresie prowadzonego chowu i hodowli bydła mlecznego oraz upraw zbóż, roślin oleistych i strączkowych ■ w 2017 r. Certyfikat CERT, Polska Akademia Jakości w zakresie produkcji destylatu rolniczego PN-EN ISO 14001:2005 ■ Hit Palladowy za wybitne wyniki w produkcji mleka w 2017 r.

PRODUKT
POLSKI

BIOMASSER®
brykietowanie biomasy
bez suszenia

TOMASSER®
prawdopodobnie najlepszy
rozdrabniacz na rynku

Weryfikacja Technologii Środowiskowych (EU ETV)

Tylko nasza technologia brykietowania BIOMASSER® została
zwyfikowana przez niezależnych ekspertów Unii Europejskiej.

www.asket.pl

**ROLNIKU! Wynajmij mobilny zestaw do brykietowania
i zamień zebraną słomę w ekologiczny opał na zimę!**

WYNAJMIJ

PREM-VIT: 25 lat w służbie rolnictwa

Rozmowa z **Piotrem Frątczakiem**, twórcą i współwłaścicielem firmy Prem-Vit Frątczakowie sp. j. w Inowrocławiu, nominatem do tytułu **Wybitny Agropresiębiorca RP 2018**

►► **Panie Prezesie, jak doszło do powołania do życia własnej firmy paszowej?**

– Na pewno nie stało się to z dnia na dzień. Musieliśmy do tego dojrzeć... Były to pierwsze lata transformacji ustrojowej; dużo zamieszania, w gospodarce stare stopniowo odchodziło, nowe z mozołem dopiero tworzyło się. Nadto przez kraj niosło się to słynne zawołanie: „Bierzcie sprawy w swoje ręce”. Żona Róża, z wykształcenia ekonomistka, pracowała wówczas w państwowym przedsiębiorstwie handlowym, ja dyplomowany rolnik w RSP Ostrowo, w której do moich obowiązków należało m.in. zabezpieczenie spółdzielczej hodowli w pasze. Nie było wcale to łatwe zadanie. Pasz, zwłaszcza specjalistycznych, jak też dodatków paszowych ciągle brakowało i musiałem je – jak to się wtedy mówiło – załatwiać w firmach paszowych, np. w Polfie Kutno czy Pozbacu Koźmin Wlkp. Wiedziałem też, że jeszcze na większy niedostatek pasz profesjonalnych cierpią rolnicy. Te obserwacje i doświadczenia, dobre i złe, uzmysłowiły mi, że dostarczanie rolnictwu pasz – to może być przyszłościowy biznes. Tym bardziej, że ja nieźle znałem się na rolnictwie, żona z kolei na handlu. Nasz wybór padł ostatecznie na firmę paszową. Zresztą, nie musiałem żony do tego długo przekonywać...

►► **Jakie były Wasze początki „na swoim”?**

– Już na starcie przydały się nasze praktyczne umiejętności nabyte w poprzednich miejscach pracy. Na początku postawiliśmy na hurtownię patronacką i przedstawicielstwo handlowe w dzierżawionym obiekcie oraz wyłącznie na handel dodatkami paszowymi sprzedawanymi z wytwórci pasz. Braliśmy wówczas głównie premiksy i koncentraty, które chętnie nabywali u nas okoliczni rolnicy. Rosnący handel paszami – w oparciu o zbudowaną już własną sieć sprzedaży – zmusił nas niejako do zastanowienia się nad celowością podjęcia własnej produkcji pasz, oczywiście, z wykorzystaniem ziarna zbóż zakontraktowanych u okolicznych rolników. W 1996 r. zdecydowaliśmy się podjąć to

nowe wyzwanie. Tym bardziej, że upadł okoliczny GS i została po nim do zagospodarowania linia do produkcji pasz. Kupiliśmy ją i zaczęliśmy wytwarzać pasze pełnoporcjowe i uzupełniające dla trzody chlewnej. Z czasem, kiedy rynek potrzebował coraz szerszej oferty paszowej, w tym nowych produktów, zwiększaliśmy nasz zakres produkcyjny, blisko współpracując w tym względzie z firmami: BASF i Trouw Nutrition International w Grodzisku Mazowieckim. Z tej ostatniej zresztą bierzemy do dziś prefiksy i koncentraty dla trzody, bydła i drobiu, zaś z De Heus w Łęczycy – mieszanki pełnoporcjowe i uzupełniające dla wszystkich grup zwierząt gospodarskich.

►► **Co było dalej?**

– Rosnący dynamicznie rozmiar produkcji wymusił na nas potrzebę zainwestowania w budowę nowych magazynów składowo-rotacyjnych oraz w nowoczesną, skomputeryzowaną mieszalnię pasz. Te kosztowne inwestycje pozwoliły nam na zapewnienie stałych parametrów żywieniowych przy realizacji zamówień składanych przez rolników, jak też umożliwiają stosowanie pełnej kontroli nad jakością produkcji. W 2004 r. zakupiliśmy obiekty w Żabnie k. Mogilna, co znacząco wpłynęło na obroty i możliwości Prem-Vit. Wszystkie te inwestycje oraz sukcesywne szkolenia załogi pozwoliły na uzyskanie przez naszą firmę certyfikatu stwierdzającego pełne wdrożenie systemu HACCP. Ponadto – w 2017 r. wdrożyliśmy system jakości GMP+. Wobec szybkiego rozwoju firmy oraz zakresu realizowanych przez nas produktów – konieczne stało się nawiązanie ściślej współpracy z ośrodkami naukowymi: Katedrą Trzody Chlewnej na Wydziale Hodowli i Biologii Zwierząt Uniwersytetu Technologiczno-Przyrodniczego w Bydgoszczy oraz Zakładem Doświadczalnym Instytutu Zootechniki w Kołudzie Wielkiej. Duży wkład w rozwijanie stosowanych przez nas rozwiązań technologicznych ma również Instytut Badawczy firmy Trouw Nutrition International.

►► **A jak układa się współpraca z najważniejszymi Waszymi partnerami – rolnikami oraz firmami paszowymi?**

– Jeśli powiem, że modelowo, to wcale nie będnie na wyrost. Naprawdę udało się

nam przez lata ułożyć bardzo dobre stosunki z rolnikami, którym nie tylko sprzedajemy wysokiej jakości pasze, ale też systematycznie doszkalamy ich w zakresie żywienia zwierząt. Co ważne – także nagradzamy i wyróżniamy najlepszych z nich. Czynniki to zawsze uroczyście i publicznie. Z rolnikami wymieniamy również cenne doświadczenia w naszym stoisku firmowym na różnych wystawach regionalnych, organizowanych przez K-PODR Minikowo. Stąd o naszych partnerach – rolnikach możemy mówić tylko dobrze, i bardzo dobrze. Odbiorcy pasz z naszej firmy są zawsze wypłacalni i terminowi. No i stale nas motywują do dalszego rozwoju, poprzez podwyższanie swojej poprzeczki wymagań. Doszło do tego, że obecnie możemy sprzedawać hodowcom zwierząt już nie tylko gotowe produkty, ale i całe technologie żywieniowe. Mamy również wyneogocowane korzystne warunki u naszych dostawców pasz pełnoporcjowych i komponentów paszowych, co potem przekłada się na atrakcyjność ofertową oferty firmy Prem-Vit.

►► **Panie Prezesie, w tym roku Prem-Vit obchodzi Jubileusz 25-lecia swej owocnej działalności w obszarze rolnictwa. Niech Pan przyjmie z tego miejsca serdeczne gratulacje od Kapituły Konkursu Agropresiębiorca RP dla całego kierownictwa i wszystkich pracowników życzenia również dynamicznego dalszego rozwoju rodzinnego przedsiębiorstwa Frątczaków.**

– Dziękuję. Do wypracowania dzisiejszej solidnej pozycji Prem-Vitu na rynku regionalnym dochodziliśmy mozolną wieloletnią pracą całej załogi. Oczywiście, jak to w życiu, nie zawsze, i nie wszystko, mogło być z górki. Ale liczy się końcowy efekt, a on dla nas jest pozytywny. Za sukces poczytujemy to, że udało się w ciągu kilkunastu lat od zera zbudować w Inowrocławiu solidną firmę paszową, dobrze obsługującą rolnictwo woj. kujawsko-pomorskiego, i nie tylko. Godne podkreślenia jest to, że „Prem-Vit” dziś nie tylko dostarcza hodowcom znakomite pasze, ale także oferuje i wdraża kompleksowe programy żywienia dla wszystkich gatunków zwierząt. Myślę, że istotne jest także to, że rozwój naszej firmy przebiegał spokojnie, drobnymi kroczkami, bez leasingów na nabywany transport i zawsze do przodu.

Rozmawiał: Leon Wawreniuk

Piotr Frątczak, twórca i współwłaściciel założonej w 1993 r. – wraz z żoną Różą – i prężnie rozwijającej się firmy Prem-Vit Frątczakowie w Inowrocławiu. Po ukończeniu Wydziału Rolnego na Akademii Techniczno-Rolniczej w Bydgoszczy, przez kilkanaście lat pracował w RSP Ostrowo. Firma Prem-Vit zaopatruje kujawsko-pomorskie rolnictwo (i częściowo wielkopolskie) w pasze wysokiej jakości pochodzące z własnej, nowoczesnej wytwórni pasz oraz handluje komponentami paszowymi sprowadzanymi od uznanych producentów. W ofercie Prem-Vit ważną pozycję zajmują też: doradztwo żywieniowe w hodowli zwierząt gospodarskich oraz skup od rolników zboża, zarówno w celu ich przerobu na pasze, jak i dalszej odsprzedaży. Firmie przez 25 lat udało się dopracować własnych racjonalnych metod współpracy, zarówno z rolnikami, jak i z renomowanymi firmami wytwarzającymi pasze i dodatki paszowe. Prem-Vit (i jego produkty) jest laureatem wielu nagród na regionalnych targach rolniczych i wystawach, organizowanych przez K-PODR Minikowo. Znany jest też w woj. kujawsko-pomorskim z wyjątkowo aktywnej działalności społecznej i charytatywnej na rzecz środowiska lokalnego. Firma legitymuje się posiadaniem szacownego tytułu Wicemistrza Krajowego AgroLigi 2008, a jej właściciele Róża i Piotr Frątczakowie uhonorowani zostali szablami oficerskimi Wzorowego Agropresiębiorcy RP 2009.

Frączzakowie Spółka Jawna Producent pasz i koncentratów

Siedziba:

ul. Poznańska 185 A
88-100 Inowrocław
tel/fax (052) 357 75 81
e-mail: premvit@poczta.fm
www.premvit.pl

Oddział:

Żabno 23,
88-300 Mogilno
tel/fax (052) 318 06 55

Oferujemy

pełną gamę komponentów paszowych:
pasze, koncentraty, premiksy,
śrutę sojową, rzepakową, kredę, lizawki,
preparaty mlekozastępcze

Zapewniamy:

- wysoką jakość oferowanych produktów
- pełną obsługę żywieniową
- skup zboża
- partnerską współpracę oraz uczciwe rozliczenia
- transport do klienta - gratis

Nasze sukcesy targowe w 2017 roku

XIV Regionalne Targi Rolne
Bielice, 21-22 maja

XXXVI Dni Otwarte
Zarzeczewo, 3-4 czerwca

Międzynarodowe Targi Rolne AGRO-TECH
Minikowo, 1-2 lipca

Nagroda GRAND PRIX

Puchar Prezydenta Włocławka za zdobycie I miejsca
w konkursie „Najlepsza ekspozycja targowa”

Nagroda targowa w kategorii „Pasze i żywienie zwierząt”

ZM „AGROMASZ”: moja pasja i wyzwanie

Rozmowa z **Januszem Gruszczewskim**, właścicielem Zakładu Metalowego „AGROMASZ” Mrągowo – nominatem do tytułu **Wybitny Agropresiębiorca RP 2018**

►► Panie Januszu, mówi się o Panu w polskiej branży maszyn rolniczych w samych superlatywach: perfekcjonista, pasjonat, omnibus, ambitny i równy gość...

– Jestem normalnym człowiekiem, i pracując chciałbym coś sensownego i dobrego w życiu robić. Dla siebie i dla innych. Już jako uczeń zostałem wybrany na przewodniczącego szkolnego samorządu, w wojsku będąc kapralem dowodziłem plutonem żołnierzy i jednocześnie szkoliłem specjalistów z zakresu elektromechaniki. W latach 80-tych pełniłem funkcję dyrektora ds. technicznych, a od początku lat 90-tych dyrektora Państwowego Ośrodka Maszynowego w Mrągowie, który w czasie swej świetności zatrudniał ok. 400 pracowników, produkował podzespoły i części dla ówczesnych kluczowych zakładów maszyn rolniczych. Lubię ludzi i lubię pracować z ludźmi. Wyjątkową satysfakcję sprawia mi szkolenie i przygotowywanie do zawodu młodzieży w zakresie mechanizacji. Szkolę ich już od 1970 r., zaczynałem jako nauczyciel przedmiotów zawodowych w Zespole Szkół Zawodowych w Mrągowie, a obecnie czynię to z przyjemnością w swojej firmie.

►► Jakie były początki Pana biznesu?

– Kiedy przed 27 laty decydowałem się na samodzielną działalność gospodarczą, jak wszyscy mi podobni w branży maszynowej, zaczynałem od zatrudnienia kilku pracowników i świadczenia usług w zakresie napraw sprzętu rolniczego w wynajmowanych pomieszczeniach. Wytwarzaliśmy także drobne elementy w ramach kooperacji dla sąsiednich firm. Z czasem udało nam się poszerzyć profil działalności o produkcję eksportową urządzeń do przeróbki i zagospodarowania gnojownicy dla firmy duńskiej Kimadan. Współpraca ta pozwoliła na zgromadzenie odpowiednich środków na zakup gruntu i budynków, a w dalszej kolejności na budowę nowych obiektów. Bardzo ważnym krokiem do dalszego rozwoju firmy była inwestycja polega-

jąca na budowie zaplecza socjalnego i pomieszczeń biurowych, gdzie powstał dział techniczno-konstrukcyjny oraz dział handlowy. Powierzchnia Zakładu powiększyła się wielokrotnie. Niezmiernie cenię sobie nawiązane w tamtych czasach kontakty; z wieloma kontrahentami współpracujemy do dnia dzisiejszego.

►► A jak doszło do tego, że „AGROMASZ” Mrągowo rozpoczął produkcję ładowaczy czołowych – sztandarowego dziś produktu?

– Dziś, z pełnym przekonaniem mogę stwierdzić, że podjęta w 2000 r. decyzja o uruchomieniu produkcji ładowaczy czołowych do ciągników rolniczych była wyjątkowo trafionym posunięciem, choć jednocześnie największym w tym czasie wyzwaniem. Krok ten pozwolił na zbudowanie naszej stabilnej pozycji na rynku producentów maszyn rolniczych oraz zasadniczo zmienił postrzeganie naszego Zakładu w Polsce i na rynkach zagranicznych. Oczywiście, żeby należycie przygotować się do produkcji ładowaczy czołowych, trzeba było najpierw wykonać ogromną pracę: zainstalować stosowną linię montażową, rozbudować park maszynowy, przeszkolić załogę. Ale – podkreślam – warto było!

►► Proszę zatem przybliżyć produkowane przez Zakład Metalowy „AGROMASZ” w Mrągowie ładowacze czołowe.

– Konstruowane przez nas ładowacze czołowe charakteryzują się wysokimi walorami użytkowymi. Posiadają one nowoczesne rozwiązania techniczne, m.in.: akumulatory hydrauliczne tłumiące drgania, system samopoziomowania elementów roboczych, sterowanie poprzez elektrohydrauliczne zespoły sterujące oraz tzw. szybkosprzęg do przewodów hydraulicznych, umożliwiające szybkie podłączanie i odłączenie maszyny od ciągnika. Zaletą naszych ładowaczy czołowych jest także możliwość włączenia ich instalacji w układ hydrauliczny ciągnika, dzięki czemu uzyskuje się wolne wejścia hydrauliczne z tyłu ciągnika. Aktualnie produkujemy kilkanaście typów ładowaczy czołowych o udźwigu od 200 do 2800 kg i wysokości podnoszenia od 1,66 do 4,74 m. Wszystkie one cieszą się uznaniem wśród szerokiej rze-

szy rolników, ogrodników oraz służb komunalnych. Podobnie, jak produkowany w naszej firmie osprzęt, umożliwiający załadunek i rozładunek oraz transport – obornika, materiałów sypkich i okopowych, kiszzonek, bel zwijanych słomy i palet, itp. Jako producentów szczególnie cieszy nas to, że wiele naszych ładowaczy trafia do rolników dzięki rekomendacji sąsiadów, którzy – jako ich użytkownicy – najobiektywniej mogą ocenić jakość i niezawodność maszyn.

►► Jaki jest współczesny „AGROMASZ” w samooценie jego twórcy, właściciela i szefa?

– Zaczęę od tego, że sukcesywny i stabilny rozwój naszej firmy na przestrzeni 27 lat sprzyjał wzrostowi zatrudnienia – od kilku pracowników w początkowym okresie działalności do ponad kilkudziesięciu obecnie. Za swój osobisty sukces postrzegam to, że w naszym Zakładzie udało się wyszkolić kilkudziesięciu młodych ludzi, którzy ukończyli tutaj naukę Zawodu i zdobyli tytuł czeladnika. Wielu z nich pracuje u nas po dziś dzień. Rosnące wymagania rynkowe są dla nas bodźcem do ciągłego doskonalenia procesów produkcji, jakości wyrobów i innowacyjności stosowanych rozwiązań. Pomagają nam w tym nowe technologie, innowacyjne maszyny i posiadająca wysokie kwalifikacje załoga. Kładziemy duży nacisk na to, aby zatrudnieni u nas spawacze posiadali aktualne Europejskie Certyfikaty Spawacza, operatorzy maszyn CNC mieli odpowiednie przeszkolenie i umiejętności, a konstruktorzy odpowiednie wykształcenie. Od 11 lat działamy zgodnie z procedurami zawartymi w systemach zarządzania jakością ISO. Dbamy o to, by nasze wyroby wyróżniały się przede wszystkim jakością, ale także funkcjonalnością i estetyką, a tym samym mogły się same promować. Cieszy nas fakt, że produkowane w Mrągowie ładowacze czołowe coraz częściej służą rolnikom w różnych zakątkach Europy, a nawet świata. Jako producent, posiadający szeroką sieć dealerską w kraju i za granicą, przywiązujemy też wielką wagę do najwyższej jakości obsługi i wzajemnego zadowolenia w relacjach z naszymi kontrahentami i odbiorcami indywidualnymi.

Rozmawiał: Leon Wawreniuk

Janusz Gruszczewski, twórca i właściciel założonego w 1991 r. Zakładu Metalowego „AGROMASZ” w Mrągowie, od 2000 r. specjalizującego się w produkcji szerokiej gamy ładowaczy czołowych (o udźwigu 200-2800 kg i wysokości podnoszenia 1,66-4,74 m) do ciągników rolniczych dostępnych na polskim i zagranicznym rynku, służących do szybkiego i wygodnego załadunku oraz rozładunku płodów rolnych oraz innych prac przeladunkowych w gospodarstwie rolnym. W jego ofercie są także hydraulicznie podnoszone i opuszczane spychacze czołowe montowane na ciągnikach z mechanicznym lub hydraulicznym kątem ustawienia tarczy. Szeroka firmowa sieć dealerska umożliwiła zakup ładowaczy czołowych na terenie całej Polski. Od kilku lat ładowacze czołowe z Mrągowa eksportowane są m.in. na rynki: Litwy, Rosji, Niemiec, Estonii, Ukrainy, Austrii, Rumunii i krajów skandynawskich. Janusz Gruszczewski, zanim zdecydował się „pójść na swoje”, związany był w l. 1964-1991 z POM w Mrągowie. Najpierw jako uczeń przyzakładowej szkoły zawodowej, a potem jako pracownik (przeszedł wszystkie możliwe szczeble zarządzania – od stazysty do dyrektora), w międzyczasie zdobywając wykształcenie kolejno w: Technikum Mechanizacji Rolnictwa w Karolewie, na Wydziale Mechanicznym (specjalizacja budowa maszyn) AR-T Olsztyn oraz studiach pedagogicznych na tejże samej uczelni. Zakład Metalowy „AGROMASZ” od 2007 r. pracujący w oparciu o system Zarządzania Jakością – ISO, zbudował stabilną pozycję na rynku producentów maszyn rolniczych w Polsce. Jego wyroby są wysoko cenione zarówno przez użytkowników maszyn, jak i ekspertów (nagrody, m.in.: Złoty Medal Targów Kielce 2011 dla ładowacza czołowego Ł-104, tytuł Maszyna Rolnicza Roku 2012 dla ładowacza czołowego Ł-106A, tytuły – Jakość Roku 2012, 2013 i 2014, Jakość Roku Srebro i Brąz). W 2016 r. Akademia Polskiego Sukcesu przyznała firmie AGROMASZ Złoty Medal Akademii za dynamiczny rozwój produkcji maszyn rolniczych i sukcesy w tworzeniu sieci dystrybucyjnej w kraju i za granicą.

STAWIAMY NA NAJWYŻSZĄ JAKOŚĆ!

Specjalizujemy się w produkcji
ŁADOWACZY CZOŁOWYCH

o udźwigu 200 – 2800 kg
i wysokości podnoszenia 1,66 – 4,74 m

PONADTO PRODUKUJEMY

OSPRZĘT DO ŁADOWACZY CZOŁOWYCH

- ▶ czerpaki ▶ chwytaki do kieszonki typu „Krokodyl” ▶ chwytaki do bel x czerpako-krokodyle
- ▶ czerpaki ażurowe do okopowych ▶ widły przesuwne do palet ▶ widły do obornika i bel słomy
- ▶ przeciwcieżary

TARCZE ZGARNIAJĄCE

SPYCHACZE CZOŁOWE z mechaniczną bądź hydrauliczną regulacją położenia tarczy

ZAPRASZAMY DO WSPÓŁPRACY!

Sadownik z powołaniem

Rozmowa z **MARIANEM SZELIGĄ**, właścicielem nowoczesnego gospodarstwa sadowniczego w Żurawicy i zarazem prezesem Spółdzielczej Grupy Producentów Owoców „Szeliga”, nominatem do tytułu **Wybitny Agropresiębiorca RP 2018**

▶▶ Wśród znawców przedmiotu – Pana rodzinne gospodarstwo sadownicze pod Przemysłem jest stawiane za wzór dla innych sadowników. Pan zaś osobiście ceniony jest za: kompetencję, talenty organizacyjne, śmiałość stawianie na nowoczesność i – co istotne – wysokie rezultaty osiągnięte w sadzie. Wreszcie za to, że potrafi Pan owoce swej pracy dobrze lokować na rynku.

– Jestem człowiekiem skromnym i mam wiele pokory do tego, co robię. Produkcja sadownicza to u nas swoista tradycja rodzinna i z jabłkami związany jestem od urodzenia. Zamiłowanie do sadownictwa zaszczerpił we mnie ojciec, który posiadał 6-hektarowy sad jabłoniowy. Za czasów ojca w naszym sadzie dominowały wysokie jabłonie. By zerwać z nich owoce, trzeba było korzystać z drabin. Dziś drzewa wysokopienne spotyka się tylko w małych, przydomowych sadach. We współczesnym sadownictwie preferowane są drzewka karłowe, z których wszystkie owoce można zerwać, stojąc dosłownie na ziemi. Także z tej pozycji wykonuje się wszystkie prace pielęgnacyjne przy roślinach. Zmiana wysokości drzew w sadzie bierze się z potrzeby osiągania coraz wyższej wydajności. W starych sadach z 1 ha uzyskiwało się plony rzędu 15-20 ton jabłek, dziś z takiej samej powierzchni sadów karłowych wyciąga się – tak, jak w moim przypadku – do 60 ton. Na tę swobodną rewolucję, która dokonała się w sadach dosłownie za jednego pokolenia, bez wątpienia wpływ miały także: kosztowność i czasochłonność w utrzymaniu i pielęgnacji drzew owocowych. Są one bowiem znacznie niższe przy drzewkach karłowych niż przy dużych starych drzewach. No i zasadniczo zmieniły się też technologie. Przedtem na 1 ha sadiło się 500-700 drzew, obecnie - 3-5 tys. sztuk.

▶▶ Jak Pan doszedł do dzisiejszego stanu posiadania?

– Od 1982 r. wraz z żoną prowadzimy własne gospodarstwo sadownicze, w któ-

rym dominują jabłka, ale są też: grusze i jagodowe – czarna porzeczka oraz aronia, a teraz dochodzi jeszcze jagoda kamczacka. Nasz sad jest systematycznie powiększany i rozwijany. Owoce są u nas produkowane metodą Integrowanej Produkcji, co daje gwarancję ich odpowiedniego wybarwienia i wysokiej jakości wymaganej przez rynek. Co ważne – niemal każda czynność w naszym gospodarstwie jest zmechanizowana. Dorobiliśmy się też nowoczesnych chłodni o pojemności ponad 2000 t z kontrolowaną atmosferą K.A., które umożliwiają należyte przechowywanie zebranych owoców i ich sprzedaż w terminach korzystnych dla nas jako producenta. W planie mamy dalszą rozbudowę bazy przechowalniczej.

▶▶ W jakim stopniu Pana gospodarstwo skorzystało w swoim rozwoju z unijnych linii pomocowych?

– W bardzo dużym zakresie. Dotyczy to nie tylko mojego rodzinnego gospodarstwa, ale całości branży sadowniczej w Polsce. W szybkim rozwoju sadów w Polsce dużą pomoc okazała Unia Europejska. To dzięki finansowemu wsparciu ze środków unijnych, stało się możliwe dozbudowanie i wyposażenie gospodarstw sadowniczych w nowoczesny sprzęt i technologie. UE dopłacała do wszystkiego – do uprawy, pielęgnacji, zbiorów i – co w dzisiejszych czasach rynkowych jest niezwykle istotne – do przechowywania owoców, czyli budowania potężnych nowoczesnych chłodni i pakowni owoców, zwłaszcza przez grupy producentów owoców i warzyw. Dzięki temu polscy sadownicy nie muszą już mieć kompleksów. W produkcji sadowniczej jako kraj jesteśmy w ścisłej czołówce europejskiej, a nawet światowej. Podobnie – w eksporcie jabłek.

▶▶ W naszym kraju ciągle jednak przeważa produkcja jabłek przemysłowych, przeznaczonych na soki i przetwory. A największy biznes robi się w dzisiejszych czasach na poszukiwanych przez konsumentów jabłkach deserowych.

– Zgadza się. To niejako pozostałość dawnych czasów, gdy np. wokół Przemysła rozciągały się, liczące setki hektarów, pegeerowskie sady. Według mojego rozeznania coraz większą część rynku w Polsce zaczynają jednak zajmować sady ro-

dzące owoce deserowe. Tak jest w naszym gospodarstwie, w którym specjalizujemy się właśnie w jabłkach deserowych. Specjalnie dla lokalnych odbiorców wybudowaliśmy w naszym gospodarstwie sklep, w którym – w komfortowych warunkach – klient może wybierać wśród kilkunastu gatunków i rozmiarów jabłek czy gruszek. Dzięki odpowiedniemu przechowywaniu, nasze jabłka jeszcze w czerwcu mają tyle świeżości, jakby były zerwane prosto z drzewa.

▶▶ A skąd u Pana pomysł z nasadzeniami jagody kamczackiej, i to od razu na 10 hektarach?

– Całe życie ciągle poszukuję czegoś nowego, np. alternatywnych kierunków w produkcji. Tak też było w przypadku jagody kamczackiej, na której uprawę zdecydowałem się dwa lata temu jako jeden z pierwszych w Polsce. Jej spożywanie przysparza ludziom wiele walorów zdrowotnych. Charakteryzuje się ona także znaczną odpornością na niskie temperatury i warunki glebowo-klimatyczne. Płonie przyzwoicie, bo na poziomie borówki amerykańskiej, czyli 8-10 ton/ha. A i ceny na nią są zbliżone do cenionej w świecie borówki amerykańskiej. W sadownictwie trzeba ciągle podwyższać kwalifikacje, brać udział w szkoleniach i konferencjach, śledzić nowości, wszystko po to, by być na bieżąco zarówno z nowymi technologiami, jak i zmieniającymi się trendami i gustami klientów. Te ostatnie należy przewidywać z dwu-trzyletnim wyprzedzeniem. Tymczasem technika idzie tak do przodu, że sadownik pierwszy plon może już uzyskać z rocznego drzewka. Dla porównania – jeszcze niedawno drzewa owocowały dopiero 4 do 7 lat po posadzeniu. Nasze gospodarstwo jest nadzorowane przez Państwową Inspekcję Ochrony Roślin. Legitymuje się posiadaniem certyfikatu integrowanej produkcji owoców, czyli z minimalnym użyciem środków ochrony roślin. Do walki z chorobami, a zwłaszcza szkodnikami, używamy dziś naturalnych sprzymierzeńców sadownika, którymi zasiedla się sady i które żerują np. na mszycach czy przędziorkach. To wszystko gwarantuje wysoką jakość i zdrowotność naszych owoców.

Rozmawiał: **Leon Wawreniuk**

Marian Szeliga, właściciel 80-hektarowego gospodarstwa sadowniczego w Żurawicy k. Przemysła, prowadzonego wraz z żoną Aliną, w którym: 50 ha zajmuje sad jabłoniowy, 10 ha grusze, 12 ha porzeczka czarna, 3 ha aronia oraz 10 ha jagoda kamczacka. Gospodarstwo jest w pełni zmechanizowane. Przy inwestowaniu w produkcję sadowniczą, infrastrukturę techniczną, sprzęt, maszyny oraz nowe technologie produkcji – gospodarstwo systematycznie korzystało i korzysta ze środków pomocowych UE. Do nasadzeń w sadach używa się wysokiej jakości materiału szkółkarskiego z własnych szkółek, co umożliwiło uzyskiwanie wysokiej jakości owoców jabłek i gruszek na poziomie 60 t/ha. Zbierane owoce, produkowane metodą Integrowanej Produkcji, uzyskują ładne wybarwienie i są bezpieczne dla zdrowia konsumenta. Zebrane owoce są przechowywane we własnych chłodniach o pojemności ponad 2000 t z kontrolowaną atmosferą K.A. i sprzedawane na rynku krajowym (również we własnych punktach dystrybucji) oraz eksportowane na rynki zachodnioeuropejskie i b. Związku Radzieckiego. Gospodarstwo, które posiada licencję gospodarstwa szkoleniowego i jest wykorzystywane jako baza kształcenia praktycznego dla uczniów oraz studentów szkół i uczelni rolniczych z kraju i zagranicy, było wielokrotnie wyróżniane na szczeblu krajowym. Legitymuje się m.in.: tytułami: Wicemistrz Krajowy AgroLigi (dwukrotnie), Złoty Rolnik 15-lecia, Farmer Rolnik Roku, Wzorowy Ogrodnik i Wzorowy Agropresiębiorca RP 2014 oraz nagrodami na ogólnopolskich konkursach: Złota Wiecha i Bezpieczne Gospodarstwo Rolne. Uhonorowane także zostało Złotym Laurem 20-lecia AgroLigi oraz Medalem Komisji Edukacji Narodowej za pomoc oświatową szkołom. Marian Szeliga jest założycielem i prezesem Spółdzielczej Grupy Producentów Owoców „Szeliga” z siedzibą w Żurawicy, której członkami wraz z nim są: syn Mateusz, córka Ewa i 3 okolicznych sadowników. Grupa wytwarza w oparciu o owoce z własnych sadów „Naturalny Sok Ovocowy”, bardzo ceniony przez konsumentów.

TRADYCJA I NOWOCZESNOŚĆ

Mamy 80 ha sadu, a w nim:

- jabłonie
- grusze
- porzeczkę czarną
- aronię
- jagodę kamczacką

Owoce w naszym sadzie produkowane są metodą Integrowanej Produkcji i znajdują nabywców w Polsce oraz na rynkach zagranicznych. Wytwarzamy „Naturalny Sok Owocowy” w oparciu o owoce z własnego gospodarstwa. **Zapraszamy do współpracy!**

Alina i Marian Szeliga

37-710 Żurawica 893

tel. 16 672 36 60

e-mail: marian.szeliga@interia.pl

www.prostozsadu.com

SAD DLA NAS WSZYSTKIM

Wulkan pomysłów i ich realizator

Rozmowa z **Wawrzyńcem Zielińskim**, twórcą i właścicielem Zakładu Projektowania i Usług Komunalnych „Poraj” „Świat Roślin – Gospodarstwo Ogrodnicze” w Wawrowie, nominatem do tytułu **Wybitny Agropresiębiorca RP 2018**

►► **Panie Prezesie, przed 9 laty ówczesny wójt gminy Santok, rekomendując Pana do konkursu Wzorowy Agropresiębiorca RP, określił Pana jako człowieka „wyjątkowo pozytywnie zakręconego”, pełnego energii i ciekawych pomysłów oraz – co istotne – potrafiącego skutecznie wcielać swoje zamierzenia w życie. A tworzone wówczas przez Pana w Wawrowie Centrum „Świat Roślin i Zwierząt” uznał wręcz za żywe odzworowanie słynnej piosenki Gołców: „Tu na razie jest ściernisko, ale będzie San Francisco”...**

– Potraktowałem te pochlebne opinie wóldarza gminy nie tylko jako wyraz szczególnego uznania dla moich pomysłów i czynów, ale przede wszystkim jako swoistą zachętę dla mnie i wyzwanie na przyszłość. Wszystko to, co staram się robić, wynika po części z mojej pasji, także mody, a najbardziej ze swoistej dywersyfikacji interesów: na zasadzie – jeśli w jednym wątku idzie gorzej, to w innym lepiej, i w sumie więc wychodzi się na swoje. Mój główny biznes – to produkcja ogrodnicza, a wszystko inne formy działalności są ogrodnictwu w większym czy mniejszym zakresie podporządkowane.

►► **Skąd u Pana – dyplomowanego ichtiologa i dobrane rokującego rybaka morskiego – taki rozrzut zainteresowań biznesowych, od robót wysokościowych poczynając, poprzez pielęgnację zieleni miejskiej, konserwację zabytków, usługi rolnicze, mechaniczne czy kamieniarskie, a na uprawie roślin ozdobnych i hodowli niszowych zwierząt kończąc?**

– Wywodzę się z rodziny ogrodniczej, do tego z tradycjami. Mój pradziad Bolesław Chomicz, herbu Poraj, w okresie międzywojennym prowadził nowoczesne gospodarstwo ogrodnicze wraz ze sklepem na terenie Chomiczówki – dzisiejszej dzielnicy Warszawy, nota bene nazwanej na jego cześć. Zatem ogrodnictwo mam niejako w genach, ale – jak to bywa w życiu – do ogrodnictwa trafiłem... przez przypadek. Otóż, w 1995 r. prywatyzowano za-

kład ogrodniczy w podgorzowskich Różankach i nowi właściciele postanowili zrezygnować z uprawy kwiatów. Dyrektor Piotr Nadoliński z Różanek podsunął mi pomysł zajęcia się uprawą kwiatów, argumentując: masz biznes na tacy – wypada z rynku duży producent kwiatów, do wzięcia jest też grupa wyspecjalizowanych kwiaciarek. Przemyslałem wszystko i wydzierżawiłem gospodarstwo ogrodnicze na terenie zakładu Włókien Chemicznych Stilon i z marszu przejąłem ekipę kwiaciarek z Różanek z ich szefową Zofią Turkiewicz oraz wkrótce mogłem ruszyć z uprawą kwiatów. Produkowaliśmy je głównie pod potrzeby mieszkańców Gorzowa i okolicznych miast. Po kilku latach, można by rzec, interes zakwitł, a ja wręcz polubiłem pracę przy kwiatkach.

►► **A jak to było z Wawrowem?**

– Run na kwiaty powodował konieczność zwiększenia ich produkcji. Zacząłem więc czym prędzej rozglądać się za możliwością przeniesienia działalności ogrodniczej w inne miejsce, stwarzające możliwości rozwoju. Wybór padł na podgorzowski Wawrow, w którym udało mi się zakupić od miejscowych rolników 13 hektarów gołej ziemi. Szybko, własnym sumptem, postawiłem w Wawrowie szklarnie i w 2004 r. można było tam na dobre ruszyć z profesjonalną produkcją roślin ozdobnych. Taki był początek naszego Centrum Świata Roślin w Wawrowie.

►► **Kiedy i po co w nazwie Centrum pojawił się człon – Świat Zwierząt, no i same zwierzęta w sąsiedztwie szklarni?**

– Przed uruchomieniem Centrum Ogrodniczego głowiłem się, jak skutecznie przyciągnąć potencjalnych nabywców roślin ozdobnych do Wawrowa, z odległego o kilka kilometrów od Gorzowa. W zanadru miałem kilka pomysłów, ale najbardziej zaintrygował mnie ten ze zwierzętami. Być może przeważało to, że moja mama była lekarzem weterynarii i ja zawsze żyłem wśród zwierząt... Zacząłem od wstawienia do kojca 3 kóz. Chwyciło: kiedy rodzice wybierali sobie sadzonki kwiatów, ich dzieci mo-

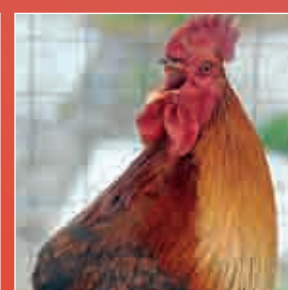
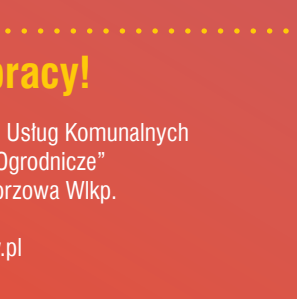
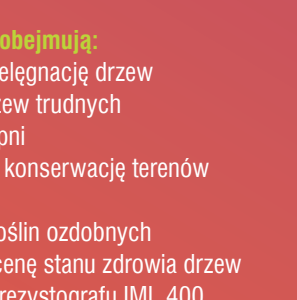
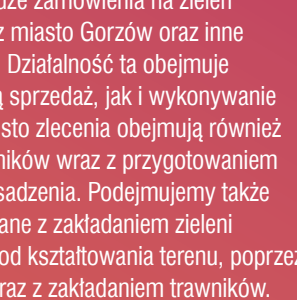
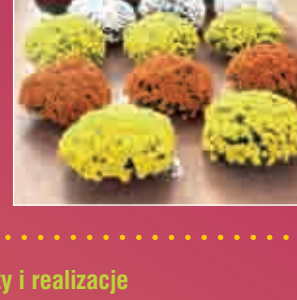
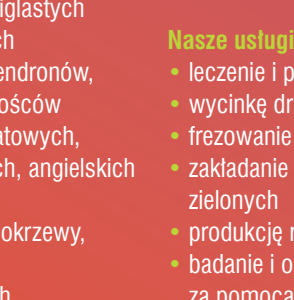
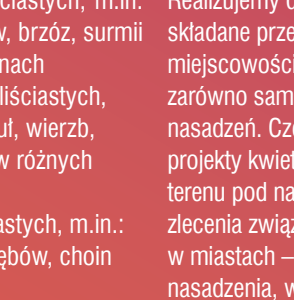
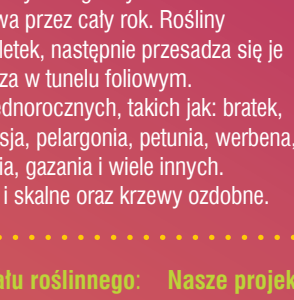
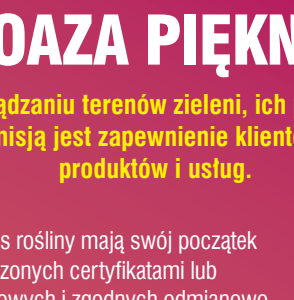
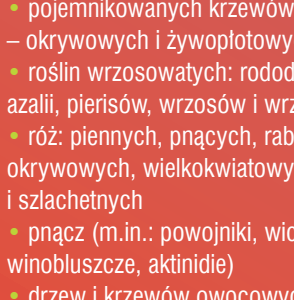
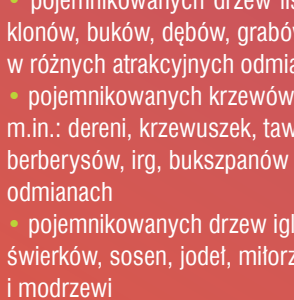
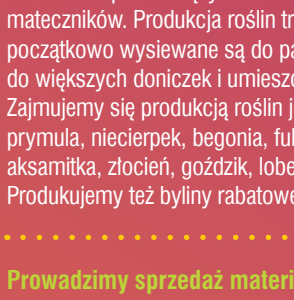
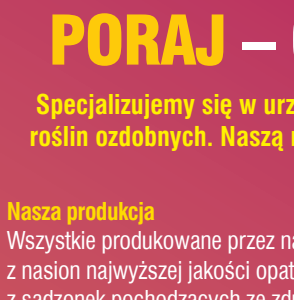
gły podpatrywać kozy. Dokupiłem potem lamy, owce wrzosówki, osły, kuce, sprowadziłem z Norwegii renifery... Wkrótce założyłem też bażanciarnię i plac zabaw dla dzieci. A potem przyszedł czas na zbudowanie restauracji. Nosi ona obecnie nazwę „Karczma pod Łosiem” i – po wielkiej metamorfozie, po wycizie programu TVN „Kuchenne Rewolucje” słynnej Magdy Gessler – staje się kultowym miejscem dla licznych smakoszy serwowanych przez nas potraw. Szczególnym wzięciem cieszy się kaczka pieczona według przepisu Magdy Gessler.

►► **Zatem obudowanie ogrodnictwa innymi atrakcjami udało się?**

– I to jak! Dziś do naszego Gospodarstwa Ogrodniczego w Wawrowie przyjeżdżają masowo całe rodziny, a szkoły urządzają praktyki dla swych uczniów. Pojawiają się też często turyści, a nawet nowożeńcy, żeby tutaj zrobić sobie ślubne zdjęcia. A w „Karczmie pod Łosiem” organizowane są liczne uroczystości rodzinne. Tak wzmoczone zainteresowanie naszą oazą roślinności i zwierząt, oczywiście, miało, i ma, pozytywny wpływ na nasz zasadniczy biznes – ogrodnictwo. Ta otoczka, zwłaszcza w postaci egzotycznych zwierząt, utwierdziła mnie w przekonaniu, że obrałem słuszną drogę. Wszystkie moje pomysły i działania biznesowe nie byłyby możliwe, gdybym nie miał należytego zrozumienia w rodzinie. Wspiera mnie i dodaje w trudnych momentach otuchy żona Małgorzata, która sama realizuje się jako lekarz hipertensjolog. Ważne też jest to, że od samego początku tworzenia w szczerym polu przedsięwzięcia ogrodniczego miałem sprzymierzeńców wśród dzieci: syna Wojciecha, który po odbyciu studiów w Holandii i Norwegii – znalazł zatrudnienie w szwajcarskiej firmie w Krakowie oraz córki Ewy, obecnie studentki III roku na Akademii Sztuk Pięknych w Szczecinie. Oczywiście, szczególnie wkład w dynamiczny rozwój naszego przedsięwzięcia w Wawrowie ma nasza wypróbowana załoga na czele z Zofią Turkiewicz, zawiadującą w naszej firmie ogrodnictwem.

Rozmawiał: Leon Wawreniuk

Wawrzyńca Zielińskiego, twórcą i właścicielem Zakładu Projektowania i Usług Komunalnych „Poraj” „Świat Roślin – Gospodarstwo Ogrodnicze” w Wawrowie. Absolwent Wydziału Rybactwa Morskiego na AR Szczecin (wcześniej przez 2 lata pracował jako rybak morski) oraz studiów podyplomowych – architektura krajobrazu (na Politechnice Wrocławskiej), konserwacja zabytków (na Politechnice Łódzkiej) i historia sztuki (na Uniwersytecie Adama Mickiewicza w Poznaniu). Pracę w biznesie prywatnym zaczął w 1988 r. od powołania do życia w Gorzowie Wlkp. Zakładu Robót Wysokościowych, specjalizującego się w wycince drzew, a także prowadzącego tartak i stolarnię. W 1995 r. wydzierżawił gospodarstwo ogrodnicze na terenie gorzowskiego Stilonu i z powodzeniem uprawiał „pod szklarnią” kwiaty. W 2004 r. całość swej działalności ogrodniczej przeniósł do podgorzowskiego Wawrowa, gdzie „od zera” – w szybkim tempie – zbudował Centrum Ogrodnicze „Świat Roślin i Zwierząt”, przemianowane z czasem na „Świat Roślin – Gospodarstwo Ogrodnicze”, które stało się miejscem masowych odwiedzin nabywców kwiatów i roślin ozdobnych oraz turystów. Obecnie Zakład Projektowania i Usług Komunalnych PORAJ „Świat Roślin – Gospodarstwo Ogrodnicze” w Wawrowie zatrudnia łącznie 76 osób oraz zajmuje się produkcją roślin ozdobnych połączoną z hodowlą rzadko spotykanych gatunków zwierząt, pielęgnacją zieleni, konserwacją zabytków, mechanizacyjnymi usługami rolniczymi i leśnymi; prowadzi także: stolarnię, tartak, zakład mechaniczny, zakład kamieniarski oraz ulokowaną na Farmie Wawrzyńca Karczmę pod Łosiem, która przeszła dużą metamorfozę po wycizie przeprowadzeniu przez Magdę Gessler z programu TVN Kuchenne Rewolucje. Działalność biznesowa Wawrzyńca Zielińskiego została uhonorowana przyznaniem tytułów: Wiceministrz Krajowy Agroligi 2008 oraz Wzorowy Agropresiębiorca RP 2009.

PORAJ – OAZA PIĘKNA NATURY

Specjalizujemy się w urządzeniu terenów zieleni, ich pielęgnacją oraz produkcją roślin ozdobnych. Naszą misją jest zapewnienie klientom szerokiego asortymentu produktów i usług.

Nasza produkcja

Wszystkie produkowane przez nas rośliny mają swój początek z nasion najwyższej jakości opatrzonych certyfikatami lub z sadzonek pochodzących ze zdrowych i zgodnych odmianowo mateczników. Produkcja roślin trwa przez cały rok. Rośliny początkowo wysiewane są do palet, następnie przesadza się je do większych doniczek i umieszcza w tunelu foliowym. Zajmujemy się produkcją roślin jednorocznych, takich jak: bratek, prymula, niecierpek, begonia, fuksja, pelargonja, petunia, werbena, aksamitka, złocień, goździk, lobelia, gazania i wiele innych. Produkujemy też byliny rabatowe i skalne oraz krzewy ozdobne.

Prowadzimy sprzedaż materiału roślinnego:

- pojemnikowanych drzew liściastych, m.in. klonów, buków, dębów, grabów, brzoź, surmii w różnych atrakcyjnych odmianach
- pojemnikowanych krzewów liściastych, m.in.: dereni, krzewuszek, tawuń, wierzb, berberysów, irg, bukszpanów w różnych odmianach
- pojemnikowanych drzew iglastych, m.in.: świerków, sosen, jodeł, miłorzębów, choin i modrzewi
- pojemnikowanych krzewów iglastych – okrywowych i żywopłotowych
- roślin wrzosowatych: rododendronów, azalii, pierisów, wrzosów i wrzośców
- róż: piennych, pnących, rabatowych, okrywowych, wielokwiatowych, angielskich i szlachetnych
- pnąc (m.in.: powojniki, wiciokrzewy, winobluszcz, aktinidie)
- drzew i krzewów owocowych

Nasze projekty i realizacje

Realizujemy duże zamówienia na zieleni składane przez miasto Gorzów oraz inne miejscowości. Działalność ta obejmuje zarówno samą sprzedaż, jak i wykonywanie nasadzeń. Często zlecenia obejmują również projekty kwietników wraz z przygotowaniem terenu pod nasadzenia. Podejmujemy także zlecenia związane z zakładaniem zieleni w miastach – od kształtowania terenu, poprzez nasadzenia, wraz z zakładaniem trawników.

Nasze usługi obejmują:

- leczenie i pielęgnację drzew
- wycinkę drzew trudnych
- frezowanie pni
- zakładanie i konserwację terenów zielonych
- produkcję roślin ozdobnych
- badanie i ocenę stanu zdrowia drzew za pomocą rezystografu IML 400

Zapraszamy do współpracy!

PORAJ – Zakład Projektowania i Usług Komunalnych „Świat Roślin – Gospodarstwo Ogrodnicze”
Os. Bermudy 67, Wawrów k. Gorzowa Wlkp.
tel. 095 731 70 13
e-mail: w.zielinski@porajgorzow.pl
www.porajgorzow.pl

Seweryn Borkowski Radosław Borkowski

WZOROWY AGROPRZEDSIĘBIORCA RP 2018

Seweryn Borkowski i Radosław Borkowski, bracia, odpowiednio – prezes i wiceprezes Zarządu Kujawskiej Fabryki Maszyn Rolniczych „Krukowiak” w Brześciu Kujawskim, założonej przed 40 laty przez ich ojca Janusza w Redczu Krukowym (wycofał się z bezpośredniego zarządzania, pozostając udziałowcem) i specjalizującą się w produkcji szerokiej gamy opryskiwaczy i innych maszyn rolniczych. Seweryn Borkowski ukończył studia o kierunku zarządzanie i finanse, zaś Radosław Borkowski – kierunek ekonomia o specjalizacji zarządzanie małymi i średnimi przedsiębiorstwami. W ofercie KFMR „Krukowiak” znajdują się: opryskiwacze (zawieszane, przyczepiane, samobieżne, sadownicze i taczkowe) z opcjami ich wyposażenia, maszyny do cebuli (ścinacz szczypioru, kopaczki dwutaśmowe-Profi, zbieracz do cebuli, obcinarki, sadzarka do dymki, sadzarka do czosnku), maszyny do ziemniaków (kopaczka Eco, jednorzędowa, dwurzędowa, Pyrus II, Mini Pyrus), maszyny do warzyw (sortowniki, sadzarka do rozsady Planta, podajnik do warzyw, kosz przyjęciowy, stół selekcyjny, oczyszczarka szcztokowa) oraz maszyny sadownicze (kosiarki sadownicze, rozdrabniacze gałęzi). KFMR „Krukowiak”, zwłaszcza przy produkcji opryskiwaczy, współpracuje z wieloma renomowanymi kooperantami krajowymi i zagranicznymi. Dysponuje też mocną siecią dealerską na terenie kraju i za granicą, dzięki temu maszyny z logo „Krukowiak” znajdują masowych nabywców w Polsce i w kilkudziesięciu krajach świata. Wiele z nich zostało wyróżnionych nagrodami ogólnopolskimi i targowymi (m.in.: „Złoty Medal – Polagra Premiery”, „Wyrób na Medal”, nadawany przez PIMR Poznań).

REKOMENDUJE

Prof. Tadeusz Pawłowski

Z Przemysłowego Instytutu Maszyn Rolniczych w Poznaniu

Wybitny Promotor Agrobiznesu RP 2015:

- Z pełnym przekonaniem rekomenduję do zaszczytnego tytułu Wzorowy Agropresiębiorca RP 2018 – braci Seweryna i Radosława Borkowskich, którym nie tylko udało się w znakomitym stylu przejąć „w biegu” ster zarządzania firmą „Krukowiak” od ojca Janusza, ale także rozwinąć twórczo rodzinną fabrykę maszyn rolniczych i zwiększyć jej ekspansję na rynki światowe. Mogą oni uchodzić za swoisty wzór dla innych młodych ludzi, którzy przejmują po rodzicach biznesy.

KFMR „Krukowiak” – opowieść na dwa braterskie głosy

Seweryn Borkowski: – Od najmłodszych lat byłem zaangażowany przez ojca do rodzinnej firmy „Krukowiak”. Jeździłem na targi, brałem udział w różnych spotkaniach itp. Po takim stopniowym wprowadzaniu się w problemy wewnątrz-firmowe, zostałem namaszczonej na stanowisko wiceprezesa zarządu KFMR „Krukowiak”, którym byłem wiele lat. Na początku koncentrowałem się na zagadnieniach związanych z handlem zagranicznym, by potem w 2013 roku zamienić się z ojcem funkcjami. Ja zostałem prezesem, ojciec – wiceprezesem. Oczywiście, przekazywanie „rzędów” odbywało się stopniowo. Przejmowałem kolejne zakresy zarządzania, by w końcu kilka lat temu zacząć samodzielnie kierować przedsiębiorstwem. Rzecz jasna, cały czas jednak mogłem liczyć na pomoc ojca. I nadal liczę. Z czasem ojciec postanowił całkowicie wycofać się z zarządzania firmą, pozostając jej udziałowcem

Radosław Borkowski: – Ja w przeciwieństwie do brata Seweryna zdecydowałem, że w pracę w rodzinnym zakładzie zaangażuję się dopiero po ukończeniu studiów. Tak też zrobiłem. Wróciłem do rodzinnej firmy z dużym ładunkiem wiedzy teoretycznej z zakresu zarządzania i z dużymi chęciami, by powiększać nasz rodzinny interes. Z czasem zostałem powołany na funkcję wiceprezesa zarządu i odpowiadam w firmie za sprzedaż produktu oraz marketing. Udało mi się zreorganizować krajową sieć dealerską, którą ściśle nadzoruję. Obecna sieć dealerska, to jeden z ważniejszych naszych sukcesów. Została ona zredukowana do 40 firm, za to tych najlepszych, najaktywniejszych i posiadających duże zaplecze i znajomość rynku. Reorganizacja przyniosła radykalny wzrost sprzedaży i ponadto dzięki nowym, bardziej przejrzystym zasadom współpracy, firmy dealerskie aktywniej angażują się w promocję firmy. To właśnie lokalni dealerzy reprezentują nas jako producenta maszyn rolniczych na lokalnych targach i wystawach, a sprzedaż odbywa się wyłącznie przez sieć dealerską. Od pewnego czasu angażują się także w sprawy związane z eksportem.

Seweryn Borkowski: – Codzienne zarządzanie firmą spoczywa na moich barkach. Oczywiście, wszystkie strategiczne decyzje podejmujemy wspólnie z bratem Radosławem i jak dotąd najpoważniejszą naszą decyzją było rozpoczęcie przebudowy zakładu. Zaczęliśmy od hali prób, w której funkcjonuje unikalna na skalę europejską stacja kontroli opryskiwaczy, pozwalająca na jednoczesne testowanie 3 maszyn. Wszystko zasilane jest elektrycznie (nie ma konieczności używania ciągników). Stacja posiada także instalację odzysku wody używanej do testowania, dzięki czemu jest ona wielokrotnie używana. Postanowiliśmy także zbu-

dować nową halę i zakupić nowoczesną linię do malowania proszkowego. W momencie, gdy inwestycja ruszyła, zdecydowaliśmy się za jednym podejściem zupełnie odmienić zakład, zmodernizowaliśmy część obecnych budynków oraz wybudowaliśmy dodatkowe hale, w których znajdują się: montaż, magazyn stali i krajalnia, malarnia, biura konstruktorskie, magazyn wysokiego składowania oraz market rolniczy. Realizacja inwestycji w tej sytuacji musiała trwać dłużej i wymagała większych nakładów niż było pierwotnie zakładane. Ale naszym zdaniem – była to najlepsza decyzja, jaką można było podjąć. Kujawska Fabryka Maszyn Rolniczych „Krukowiak” dziś zupełnie nie przypomina tej sprzed 5 lat, teraz to na wskroś nowoczesny zakład produkcyjny z najlepszymi rozwiązaniami technologicznymi. Teraz przyszedł czas na dalszy rozwój naszych produktów.

Radosław Borkowski: – Promocja firmy opiera się na dwóch filarach – reklamie produktów i udziałach w wystawach. Całkowicie zrezygnowaliśmy z promocji marki „Krukowiak”. Jako zarząd bardziej stawiamy na pokazanie rolnikowi zalet maszyn niż promowaniu marki, która należy do najsilniejszych w branży. Wyrazem naszej polityki promocyjnej są także targi i wystawy, podczas których możemy się spotkać z rolnikami. Firma posiada własne stoiska tylko na trzech imprezach krajowych (Poznań, Kielce i Bednary) oraz na licznych targach zagranicznych, takich jak: Agrotechnika, Sima, Eima, Sival, Agrosalon, YugAgro, Agro Kijów, Agri-TekAstana oraz kilkunastu wystawach regionalnych w Europie. Oczywiście, na lokalnych wystawach, gdzie „Krukowiak” reprezentują miejscowi dealerzy, zawsze obecny jest przedstawiciel firmy, by móc mieć kontakt z klientami finalnymi.

Seweryn Borkowski: – Maszyny produkowane przez nas, są „pod klienta” i „szyte na miarę”. Np. opryskiwacze posiadają liczne możliwości modyfikacji, każdy klient może tak skonfigurować maszynę, by odpowiadała jego wymaganiom. Dlatego nie produkujemy maszyn na zapas, ani nie oferujemy „pakietów” wyposażenia. Rolnik bowiem nie może być zmuszany do zakupu opcji jemu niepotrzebnych. Na naszą maszynę trzeba nieco poczekać, ale za to klient dostaje dokładnie taką, jaką potrzebuje. W naszej firmie każda osoba, która szuka pracy, dostaje szansę. Rzecz jasna, osoby z odpowiednimi kwalifikacjami mają zdecydowanie łatwiej, ale – jeśli ktoś chce przyuczyć się do zawodu – to zazwyczaj taką szansę dostaje. Zatrudniamy głównie rodaków, ale pracują u nas także osoby pochodzące z zagranicy. Jeśli ktoś chce pracować na danym stanowisku i umie to robić, to nie ma znaczenia, jakiej jest płci. Pracują tutaj także osoby różnych wyznań.

KFMR
KRUKOWIAK

Od 40 lat zadziwiamy świat!

www.krukowiak.com.pl

SHiUZ Bydgoszcz – siła tradycji i innowacji

Misją SHiUZ Bydgoszcz jest propagowanie polskiej hodowli, która w mojej ocenie osiągnęła światowy poziom. I to nie przez przypadek. Od wielu lat bowiem współpracujemy z wiodącymi ośrodkami hodowli zarodowej, aby o ten poziom dbać. To widać również po jakości naszej oferty – jesteśmy zawsze u boku hodowców i dzielimy się z nimi doświadczeniem. Wciąż współpracujemy w zakresie poprawy wartości genetycznej bydła i trzody oraz wspólnie realizujemy program hodowlany.

Jesteśmy wyjątkowi, bo nazwa Stacja Hodowli i Unasieniania Zwierząt (w skrócie SHiUZ) - to nazwa, jaką nosiły wszystkie w kraju jednostki tego typu aż do roku 2000. Tylko nasza bydgoska Stacja pozostała przy tradycyjnej nazwie i pod nią funkcjonujemy obecnie. Na ponad 60. latach tradycji i doświadczenia udało nam się zbudować silną i nowoczesną firmę, która jest obecnie liderem w zakresie genetyki i rozrodu zwierząt oraz najnowszych technologii stosowanych w inseminacji. Tę wyjątkowość potwierdza fakt stworzenia przez nas w 2004 r. pierwszego w Polsce banku DNA buhajów oraz wyposażenia laboratorium genotypowania bydła, uznanego międzynarodowym certyfikatem. W 2007 r. zaś – jako pierwsza i jedyna firma w Polsce – zajęliśmy się wdrożeniem technologii selekcji genomowej, a prace nad tym w całości sfinansowaliśmy samodzielnie. Obecnie wszystkie nasze buhaje posiadają ocenę wartości hodowlanej na podstawie genomu.

Korzyści z zastosowania wyceny genomowej hodowcy odczuwają przede wszystkim w nieporównywalnie szybszym postępie hodowlanym, dzięki dostępowi do najmłodszej, precyzyjnie sprawdzonej genetyki. Poza tym, genomika zapewnia lepszy wybór jałowic na remont stada, wykrywanie nowych rodzin krow, co bardzo ważne, spowolnienie wzrostu inbrodu. Pozwala to na: olbrzymie przyspieszenie postępu hodowlanego – wyższa produkcja mleka i zdrowotność, skrócenie odstępu między pokoleniami, większą ostrość selekcji, możliwość oznaczenia markerów u obu płci oraz lepszy wybór jałówek na remont stada.

SHiUZ Bydgoszcz jest też prekursorem i niezaprzeczalnym liderem nowoczesnej technologii embriotransferu i jako jedyna spółka inseminacyjna posiada swój własny Ośrodek. Dotychczasowe działania Stacji w tym zakresie realizowane były w obiektach zlokalizowanych w Piątnicy. Prowadzimy program oceny i selekcji buhajów oparty na polskiej hodowli – większość buhajów wchodzących do programu pochodzi bowiem od krajowych hodowców. Realizowanie programu oceny i selekcji rozpiodników pozwala naszej spółce oferować nasienie posiadające wysoką wartość hodowlaną na światowym poziomie i jednocześnie sprawdzone w warunkach krajowych.

W 2015 r. wraz z naszym wieloletnim partnerem, francuską spółdzielnią hodowców – firmą Genes Diffusion, rozpoczęliśmy realizację wspólnego projektu dotyczącego rasy holendersko-fryzyjskiej pod nazwą European Breeding Program (EBP). To unikalne w skali kraju przedsięwzięcie ma zapewnić hodowcom dostęp do najlepszej i najnowszej genetyki, ułatwić współpracę w zakresie wymiany nasieniem oraz wykorzystywać wieloletnie doświadczenia w zakresie embriotransferu. Pozwala też na: wspólne wypracowanie programu hodowlanego opierającego się o takie aspekty selekcyjne, które pozwolą hodowcom osiągać coraz lepsze efekty hodowlane (nacisk nie na produkcję, a na zdrowotność i długowieczność); współpracę z ośrodkami hodowlanymi w całej Polsce i Europie, aby

pozyskać, jak największą ilość nowych linii genetycznych o jak najlepszych parametrach genomowych; pokazanie możliwości w działaniu hodowlanym, potwierdzając, że genetyka jest dziś ogólnosiwiatowa i nie zna granic.

Program EBP to nasza kluczowa inwestycja – oddaliśmy do użytkowania nowy ośrodek w Sztumie, który wspiera nasze hodowle w dziedzinie rozrodu zwierząt. Pomagamy również w pozyskiwaniu wysokiej klasy zarodków po najlepszych na świecie parach rodzicielskich oraz namnażanie jak największej ilości super jałowic i buhajków w oborach hodowców biorących udział w Programie Oceny i Selekcji Buhajów. To właśnie jest przyszłość i ambicja naszej firmy.

Investujemy też w nowe technologie wspomagające produkcję samego nasienia. Produkcujemy nasienie buhajów ras mlecznych i mięsnych oraz nasienie knurów. W obu przypadkach nasienie wytwarzane jest ze wsparciem komputerowych systemów oceny nasienia – C.A.S.A. (Computer Assisted Semen Analysis), umożliwiających precyzyjną i obiektywną ocenę jego jakości. Oferujemy nasienie knurów czystorodowych (wbp, pbz, duroc i pietrain) pochodzących z najlepszych stad hodowlanych w Polsce oraz z importu. Oferujemy polskim producentom trzody chlewnej także nasienie knurów mieszańcowych i hybrydowych.

Posiadamy wyłączność na produkcję i dystrybucję nasienia knurów z linii hybrydowej MaxiMus, zapewniającej szybko przyrastającą tucznicę, przy jednoczesnej minimalizacji czynnika stresu. Knury MaxiMus to najlepszy wybór dla producentów żywca, chcących jak najefektywniej produkować chudą wieprzowinę.

W produkcji nasienia knurów byliśmy prekursorem wprowadzenia na rynek polski katetera i technologii – GEDIS, a obecnie jako pierwsi wprowadziliśmy jego najnowszą odsłonę SelfFix. Technologia ta - kateter i pojemnik na nasienie, stanowiące jedną całość - daje możliwość samodzielnego unasieniania loch przez hodowcę, zapewniając wysoką skuteczność, bioasekurację, oszczędność czasu i wygodę stosowania.

Razem z hodowcami pracujemy na sukces hodowlany. Prowadzimy szeroki program doradztwa w zakresie hodowli, żywienia oraz rozrodu zwierząt. Nasi eksperci docierają do hodowców, wykonując bonitację zwierząt, co pozwala prawidłowo dobierać buhaje do rozrodu pod względem pokroju i budowy. Korzystamy z programów komputerowych do doboru buhajów (Matesel 2 i DOKO), poprawiając ich zdrowotność, pokrój oraz ograniczając inbred. W trosce o wygodę naszych hodowców i inseminatorów wdrożyliśmy elektroniczny system rejestracji dokumentacji hodowlanej (SERZI) w oparciu o wykorzystanie mobilnych urządzeń PDA. Udostępniliśmy także aplikację na urządzenia mobilne z systemem Android, pozwalającą na rejestrację dokumentów hodowlanych oraz dostęp do wszelkich danych inseminacyjnych w każdym gospodarstwie. Słowem, wykorzystujemy naszą wiedzę, doświadczenie oraz technologię, aby wspierać krajowych hodowców w osiągnięciu jak najlepszych wyników w ich stadach.

Wiesław Drewnowski

WZOROWY

AGROPREDSIĘBIORCA RP 2017

Wiesław Drewnowski, od 2011 r. prezes Zarządu Stacji Hodowli i Unasieniania Zwierząt w Bydgoszczy, posiadającej swoje jednostki terenowe w Bydgoszczy, Piątnicy, Olecku, Szczecinku i Zamościu oraz zorganizowaną sieć sprzedawców i grupę ok. 3000 punktów unasieniania w całej Polsce. SHiUZ Bydgoszcz współpracuje z najlepszymi specjalistami z branży w kraju i zagranicą. Jako jedna z pierwszych firm w Polsce w 2017 r. wprowadziła – w ramach szkoleń i kursów inseminacyjnych – do swojego programu EKO – Kursy inseminacyjne, obsługiwane przez najwyższej klasy specjalistów oraz praktyków z wieloletnim doświadczeniem zawodowym. Absolwent Wydziału Zootechnicznego Zachodniopomorskiego Uniwersytetu Technicznego w Szczecinie oraz podyplomowych studiów menadżerskich w Wyższej Szkole Bankowej w Toruniu. Od początku swojej kariery związany z hodowlą – zaczął karierę jako główny specjalista ds. hodowli w Związku Hodowców Owiec. Pracę w SHiUZ Bydgoszcz podjął w 1991 r. jako zastępca dyrektora SHiUZ w Szczecinku. Odpowiedzialny był m.in. za wprowadzenie na teren Polski innowacyjnej technologii unasieniania loch – katetera GEDIS. Wiesław Drewnowski to wieloletni radny Rady Miasta Szczecinek, w l. 1998-2002 był zastępcą burmistrza miasta Szczecinek.

REKOMENDUJE

Krzysztof Wróblewski

Redaktor Naczelny

Tygodnika Poradnika Rolniczego:

– Wiesław Drewnowski to znakomity fachowiec w dziedzinie genetyki zwierząt hodowlanych, zarazem wybitny i ambitny menedżer. Te wysokie umiejętności i duże doświadczenie praktyczne pozwalają mu na kierowanie z dużymi sukcesami SHiUZ Bydgoszcz, uznawanej powszechnie w Polsce za lidera w dziedzinie sztucznej inseminacji i genetyki bydła mlecznego.

Przyszłość rodzi się z nami

www.shiuz.pl

** facebook.pl/SHiUZBydgoszcz**

Balbina i Jerzy Kończalscy

WZOROWY AGROPRZEDSIĘBIORCA RP 2018

Balbina i Jerzy Kończalscy, właściciele Firmy Produkcyjno-Usługowo-Handlowej oraz 20-hektarowego gospodarstwa rolnego w Starorypinie, w którym 6 ha zajmuje sad (jabłonie, grusze, czereśnie, wiśnie, śliwy i leszczyna), a na 9 ha uprawiana jest kukurydza. Swą działalność gospodarczą zaczęli w 1990 r. od uruchomienia - ulokowanego obok dworca PKS i PKP - małego sklepiku spożywczego w powiatowym Rypinie. W 5 lat później wykupili na rypińskim Dworcu PKS i PKP bar z „garniażerką”, a w 2001 r. wydzierżawili drugi sklep. Kilkunastoletnie doświadczenia, zdobyte w handlu i cateringu, postanowili wykorzystać w rozszerzeniu swojej działalności o segment usług hotelarsko-restauracyjnych, oddając w 2008 r. do użytku w Starorypinie Hotel „Pod Modrzewiami” wraz z restauracją „Modrzewiowa”. Wychodząc naprzeciw rosnącym potrzebom na swoje usługi, w 2014 r. wybudowali nowoczesny obiekt z Salą Kryształową, zdolną pomieścić ponad 350 gości i na wynajem której zapisy składane są z 2-letnim wyprzedzeniem. Wszystkie biznesy usługowe i handlowe prowadzone przez Balbinę i Jerzego Kończalskich mają charakter rodzinny. Coraz większą pomoc w różnych przedsięwzięciach, w których znajduje stałe zatrudnienie 10 osób, okazują im syn Grzegorz wraz z synową Izą (absolwenci Uniwersytetu Przyrodniczo-Technicznego w Olsztynie). Działalność gospodarcza i filantropijna Balbiny i Jerzego Kończalskich (wspierają oni rzeczowo i finansowo liczne organizacje społeczne, m.in. zajmujące się osobami niepełnosprawnymi) cieszy się uznaniem w środowisku lokalnym. Ich Firma Produkcyjno-Usługowo-Handlowa w Starorypinie została wybrana Mistrzem AgroLigi 2018 Województwa Kujawsko-Pomorskiego w kategorii Firmy.

REKOMENDUJE

Ryszard Kruziński

Właściciel Gospodarstwa Rolnego w Okoninie
Wzorowy Agropredsiębiorca RP 2016
Wicemistrz Krajowy AgroLigi 2014:

- Balbina i Jerzy Kończalscy to ludzie czynu, realnie stąpający po ziemi. Drobnymi, dobrze przemyślanymi krokami, zbudowali znaczące przedsięwzięcie gospodarcze, z którego usług na wysokim poziomie mogą korzystać, zarówno różne instytucje, organizacje i firmy z terenu powiatu rypińskiego, jak też prywatnie liczni mieszkańcy. Godne podkreślenia jest też ich bezinteresowne zaangażowanie w pomoc dla ludzi potrzebujących, w tym środowisk niepełnosprawnych, oraz ich efektywna współpraca w tym względzie z władzami różnych szczebli. O takich, jak Balbina i Jerzy Kończalscy, mówi się, że odnieśli sukces, pozostając przy tym ludźmi skromnymi i życzliwymi innym.

Od przydworcowego sklepiku – do niezwykłej Sali Kryształowej

Balbina Kończalska: – Oboje wywodzimy się z rodzin rolniczych, więc wszystko, co związane z rolnictwem nie było, i nie jest, nam obce. Nie baliśmy się też innych wyzwań. Tak naprawdę, to nasze zainteresowanie handlem okółrolniczym zaczęło się jakiś czas po powrocie męża z Kanady.

Jerzy Kończalski: – W 1985 r. udałem się na zaproszenie kuzynów do Kanady. Pojechałem, jak wielu innych mnie podobnych, żeby popracować, no i zarobić. Kuzyni załatwili mnie pracę na 1000-hektarowej farmie, nastawionej na produkcję roślinną i bydło opasowe. Pracowałem tam uczciwie i nieźle zarobiłem. Przywiezione pieniądze postanowiliśmy w coś zainwestować. Po przemyśleniach, zdecydowaliśmy się postawić na handel.

Był rok 1990. Zmieniał się ustrój. Zewsząd rozlegało się wołanie: bierzcie sprawy w swoje ręce. No to wzięliśmy! Najpierw był niewielki sklep spożywczy w pobliżu dworca PKS i PKP w Rypinie. To były jeszcze czasy, kiedy wielu ludzi podróżowało autobusami i koleją. Codziennie z domu do pracy, i z powrotem. Każdy musiał coś kupić do zjedzenia bądź do domu. Słowem interes się kręcił. A my musieliśmy z czasem sklep rozbudować i na zmianę stać za ladą. W 1995 r. kupiliśmy bar na rypińskim dworcu PKS i PKP, a w 2011 r. zdecydowaliśmy się na wydzierżawienie drugiego sklepu w Rypinie. Jak widać – na dobre wsiąkliśmy w handel.

Nam jednak ciągle było za mało. Zorganizowaliśmy więc bal dla rodziców dzieci uczęszczających do Przedszkola nr 3, z którego dochód w całości został przeznaczony na to właśnie przedszkole. Zaczęliśmy także świadczyć usługi cateringowe, zarówno dla instytucji, jak i osób prywatnych. Do ważniejszych przedsięwzięć w tych czasach niewątpliwie należy zaliczyć bardzo udany piknik dla policji. W końcu postanowiliśmy wydzierżawić salę bankietową w Miejskim Domu Kultury w Rypinie, żeby organizować w niej duże imprezy.

Oddanie w 2008 r. do użytku nowo wybudowanego Hotelu „Pod Modrzewiami” z pokazną Restauracją „Modrzewiowa”, to było swoiste przejście do wyższej ligi i zarazem znacznie poważniejsze wyzwanie przed nami. Po 10 latach funkcjonowania naszego hotelu i restauracji, możemy odpowiedzialnie powiedzieć, że to był strzał w dziesiątkę. Dorobiliśmy się bowiem stacjonarnego i funkcjonalnego miejsca, do którego wielu mieszkańców Rypina i okolic chętnie zagląda. Właściwie to odbywają się u nas wszystkie ważniejsze wydarzenia oficjalne mia-

sta Rypin i powiatu rypińskiego. Gościmy też często uczestników rozmaitych seminariów, spotkań firmowych, a także przyjęć prywatnych i rodzinnych typu: wesela, chrzciny czy imieniny. Jest tego tak dużo, żeby wszystkim zadośćuczynić – wybudowaliśmy w 2014 r. nowoczesny obiekt z oryginalną Salą Kryształową, w którym odbywają się rozliczne bale, uroczystości weselne i inne imprezy obliczone na setki uczestników. Za każdym razem mamy osobistą satysfakcję, kiedy to bezpośrednio po ich zakończeniu otrzymujemy spontaniczne podziękowania od gości, a od wielu instytucji i organizacji społecznych słowa uznania wyrażone pod naszym adresem na piśmie. To niezwykle ważna dla nas ocena wysiłku całej naszej załogi w należytym przeprowadzeniu powierzonego nam zadania.

I jeszcze jedno: udaje się nam łączyć działalność usługowo-handlową, która jest w naszym przypadku dominującą, z prowadzonym gospodarstwem rolnym. Otóż większość piodów rolnych, zwłaszcza z sadu, jest przetwarzana na miejscu przez wynajętą przez nas tłocznnię mobilną i rozprowadzana w naszych sklepach oraz firmowej restauracji. Tym sposobem robimy przede wszystkim wymyślenie soki jabłkowe, które – z uwagi na walory smakowe i prozdrowotne – szybko znajdują odbiorców. Hitem jest sok jabłkowy ekologiczny, do którego wsad stanowią jabłka pochodzące z zakupionego przez nas 1-hektarowego sadu ekologicznego. Stali bywalcy Restauracji „Modrzewiowa” chętnie sięgają także po powidła z śliwek węgierki pochodzących z własnego sadu. Znaczną część naszych jabłek konsumpcyjnych sprzedajemy w naszych sklepach oraz – we współpracy z wrocławską firmą Impel – dostarczamy do wielu szpitali na terenie woj. kujawsko-pomorskiego.

Hotel Pod Modrzewiami zaprasza

Oferujemy Państwu miejsca w hotelu **
położonym w cichej i spokojnej okolicy i posiadającym wysoki standard
oraz najniższe ceny w okolicy.

Gwarantujemy naszym Gościom nie tylko miejsca noclegowe i dobry
wypoczynek, ale także komfortowe warunki do pracy.

Disponujemy salami konferencyjnymi wyposażonymi w nowoczesny
sprzęt multimedialny oraz restauracją „Modrzewiową” serwującą potra-
wy kuchni regionalnej oraz tradycyjnej.

Nasz hotel jest idealnym miejscem na organizację szkoleń, konferencji
oraz kameralnych spotkań biznesowych. Organizujemy także imprezy
okolicznościowe w restauracji „Modrzewiowa i sali „Kryształowej”:
wesela, bankiety, komunie, imprezy rodzinne i firmowe itp.

Na terenie kompleksu znajdują się: zaciszny ogródek,
rotunda grillowa, plac zabaw dla dzieci oraz 5 ha sadu owocowego.

Łukasz Otremba

WZOROWY AGROPRZEDSIĘBIORCA RP 2018

Łukasz Otremba, właściciel firmy SWIMER w Toruniu, specjalizującej się od produkcji polietylenowych zbiorników do magazynowania wszelkiego rodzaju substancji płynnych. Z wykształcenia – trener pływania, po ukończeniu studiów na gdańskiej AWF pracował z młodzieżą w Klubie Pływackim Delfin w Toruniu. W 2008 r. zarejestrował w Toruniu firmę SWIMER, której działalność od samego początku sprowadzała się do zapatrywania klientów w najlepszej jakości zbiorniki do magazynowania płynów eksploatacyjnych, pozyskiwane zarówno od producentów krajowych, jak i zagranicy, m.in. z Wielkiej Brytanii (ich montaż i usługi transportowe realizowane były na miejscu w Toruniu). W 2013 r. firma SWIMER uruchomiła produkcję własnych zbiorników do magazynowania substancji płynnych, by po kilku latach stać się liderem rynku w produkcji zbiorników dwupłaszczowych w Polsce. Jej sztandarowym produktem jest szerszego zbiorników do magazynowania wszelkiego rodzaju substancji płynnych, m.in.: paliw, AdBlue, nawozów, wody i wszelkiego rodzaju środków chemicznych. Obecnie zbiorniki z Torunia, wyposażone w innowacyjne rozwiązania z dziedziny elektroniki, są nie tylko chętnie nabywane przez klientów w Polsce, m.in. przez rodzimych rolników, ale także – dzięki uruchomionej mobilnej obsłudze sprzedaży – dostępne w 26 krajach świata, w tym na wymagających rynkach: francuskim i skandynawskim. Certyfikaty, atesty i wyróżnienia przyznawane wyrobom Swimer na rynku krajowym i rynkach międzynarodowych dają gwarancję ich najwyższej jakości.

REKOMENDUJE

Ryszard Kruziński

Właściciel Gospodarstwa Rolnego w Okoninie
Wzorowy Agropredsiębiorca RP 2016:

– Z produktami firmy Swimer zetknąłem się kilkakrotnie na targach rolniczych. Po przemyśleniach, podjąłem decyzję o kupnie nowoczesnego zbiornika dwupłaszczowego o pojemności 2500 l do przechowywania oleju napędowego, wyposażonego m.in. w: pompę, licznik i filtr. Pod każdym względem zdaje on egzamin w moim gospodarstwie. Polecam taki zbiornik każdemu rolnikowi w Polsce, który ma potrzebę przechowywania paliw płynnych!

SWIMER

– innowacyjna firma z gwarancją

Kiedy pytają, co mi dało zawodnicze uprawianie przez kilkanaście lat sportu, konkretnie pływania, do tego z sukcesami na arenie krajowej i międzynarodowej, a potem przez lata wychowywania najmłodszych jako trener, odpowiadam, że dużo. Przede wszystkim – nauczyło cierpliwości, konsekwencji i ambicji, żeby być coraz lepszym. To teraz w biznesie bardzo się przydaje!

Skąd pomysł ze zbiornikami na substancje płynne? Podróżując po świecie, najpierw jako pływak, a później trener, spotykałem tam różne innowacyjne produkty. Natknąłem się m.in. na polietylenowe dwupłaszczowe zbiorniki do magazynowania płynów. Wydały się one dla mnie sensownym rozwiązaniem. W naszym kraju takie rozwiązania były mało popularne. Postanowiłem wprowadzić je na rynek polski. W tym celu w 2008 r. pojechałem do życia firmę Swimer, która zaczęła sprowadzać je z Wielkiej Brytanii. Przez blisko 5 lat robiliśmy to z dobrym skutkiem. Z czasem, gdy sprowadzanie produktów zza granicy i ich magazynowanie, co wiązało się z wysoką ceną samego produktu, okazało się niewystarczające, zaistniała potrzeba poszukania lepszego rozwiązania. W 2013 r. postanowiliśmy podjąć własną produkcję polietylenowych zbiorników, co stanowiło nie tylko ciekawe i praktyczne rozwiązanie, ale i również nowość i wyzwanie w lokalnej branży. Zaczętkowało ono produkcję naszych zbiorników Swimer do magazynowania cieczy, tj. – paliw, AdBlue, nawozów płynnych czy wody.

Nasza systematyczna obecność wystawnienna na lokalnych targach w Zarzeczuwie i Minikowie oraz ogólnokrajowych wystawach, takich jak: AgroShow w Bednarach, Targi Agrotech w Kielcach, czy Polagra w Poznaniu, połączona z aktywnością stacjonarną i mobilną obsługi sprzedaży, zaczęła przynosić coraz większe sukcesy na rynku krajowym. Po kilku latach ofensywy Swimer stał się niekwestionowanym liderem rynku w produkcji zbiorników dwupłaszczowych w Polsce. Na fali sukcesu krajowego, wprowadzamy też nasze produkty na rynki europejskie oraz światowe. W tym celu trzeba było wydzielić w firmie dział eksportu oraz wprowadzić mobilnych doradców handlowych na terenie kraju i na rynkach zagranicznych.

Wnikliwa analiza rynku i potrzeb klientów, połączona z nastawieniem na budowę relacji, owocowały w naszej firmie ciągłą potrzebą zmian i wprowadzania ulepszeń. Inwestycją, która okazała się największym udogodnieniem dla naszych klientów, stała się rozbudowa struktury serwisowej. Jej głównym zadaniem jest serwisowanie zbiorników i systemów wyprodukowanych w Toruniu. Poza tym realizujemy specjalne zamówienia, tj. modernizacje zbiorników, czy też sprzedaż części eksploatacyjnych z dostawą do klienta.

Pod koniec roku 2014 wyprodukowaliśmy pierwszą linię zbiorników z serii Eco-Line. Stanowiły one praktyczne i ekonomiczne

rozwiązanie dla znacznej rzeszy klientów. Zbiorniki bez szafy (z możliwością montażu koła zwijakowego) zostały szybko docenione również przez rynek, czego wyrazem było przyznanie nam w 2015 r. Złotego Medalu Targów Kielce za produkt bezpieczny dla środowiska dla małych i średnich gospodarstw.

Lata 2015 i 2016 dla naszej firmy obfitowały w innowacyjne rozwiązania z dziedziny elektroniki. Najpierw wprowadziliśmy do produkcji PPC-15 – licznik do przepływomierza rozliczający paliwo w temperaturze referencyjnej 15°C, potem wdrożyliśmy licznik do przepływomierza – PPC-600, a jeszcze później – sekwencyjny system sterowania pompami – SSP-4. Kolejne nasze innowacje, wprowadzone do masowej produkcji, to: czujnik przecieku HLA-8 oraz czujnik maksymalnego poziomu HLA-8. Absolutnie flagowym produktem naszego działu badań i rozwoju jest wprowadzenie na rynek precyzyjnego systemu pomiaru poziomu płynów pod marką Lipremos®. System ten umożliwiał stały – ciągły pomiar poziomu w litrach, % oraz temperatury magazynowanego płynów. W wersji Prestige system wyposażony jest w moduł GPRS umożliwiający zdalny monitoring płynów w zbiornikach z dowolnego miejsca na świecie. Kolejnym urządzeniem jest sterownik z przeznaczeniem dla cieczy wymagających określonych warunków magazynowania (temperatury). Sterownik steruje ogrzewaniem i chłodzeniem zbiornika (firmowy termostat).

Z satysfakcją mogę powiedzieć, że – zarządzana przeze mnie i zatrudniająca kilkadziesiąt osób - firma Swimer w stosunkowo szybkim czasie dopracowała się miana toowego polskiego producenta zbiorników i dedykowanych do nich systemów elektronicznych. Obecnie koncentrujemy się na dostarczaniu całościowych rozwiązań do magazynowania paliw, oleju napędowego, AdBlue, nawozów płynnych i wody. W ich skład wchodzi: zbiorniki z komplementarnym wyposażeniem (węże, dystrybutory, zwijadła, pompy, filtry) oraz innowacyjne systemy zarządzania dystrybucją (monitoringu dozowania płynów), liczniki przepływu czy też wspomniany już precyzyjny system pomiaru poziomu płynów Lipremos®.

Ważne jest także to, że jako jedna z nielicznych firm na rynku krajowym, nasze usługi świadczymy w pełnym zakresie, począwszy od projektowania i wykonania form – posiadamy własną narzędziownię, poprzez produkcję wyrobów gotowych, aż po własny transport i dostawę do klienta.

Zbiorniki dwupłaszczowe do oleju napędowego

- nie korodują
- odporne na uszkodzenia mechaniczne
- jeden odlew - brak łączeń i spawów
- wysoce odporne chemicznie

 56 681 47 12

Oferujemy zbiorniki na:

Olej napędowy

AdBlue®

Nawozy płynne

Wodę

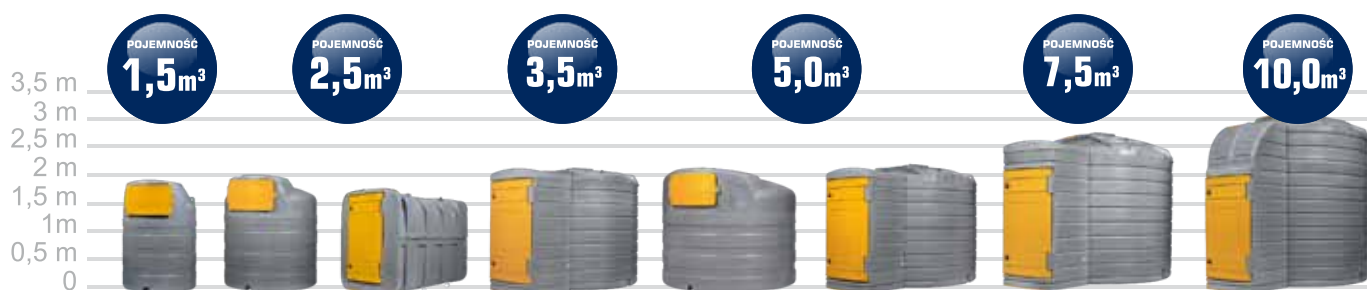
Benzynę

Środki chemiczne

Największy typoszereg zbiorników do oleju napędowego!

RATY 10x0%
BEZ KOSZTÓW

Krzysztof Pawlikowski

WZOROWY AGROPRZEDSIĘBIORCA RP 2018

Krzysztof Pawlikowski, z wykształcenia – technik rolnik, twórca i współwłaściciel rodzinnej firmy „Paweko” w Mierzynie, specjalizującej się od kilkunastu lat w przetwórstwie warzyw (szeroki asortyment: surówek, sałatek, kwaszonek i przetworów warzywnych) i zatrudniającej blisko 50 pracowników oraz wielkoobszarowego nowoczesnego gospodarstwa, uprawiającego warzywa pod potrzeby własnej firmy. Surówki warzywne i fitnesy, bukiety warzywne oraz pozostałe przetwory warzywne z logo „Paweko” z uwagi na swą jakość i duży wybór asortymentowy cieszą się uznaniem, zarówno u konsumentów, jakich i ekspertów od żywienia (dowodem liczne nagrody i wyróżnienia konkursowe i targowe dla poszczególnych produktów). „Paweko” dorobiło się własnej sieci dystrybucyjnej. Dysponuje także własną flotą transportową przeznaczoną do przewozu żywności z zachowaniem reżimu temperaturowego. Utworzone oddziały logistyczne w Bydgoszczy, Gdańsku, Gdyni, Lubieszynku, Olsztynie i Toruniu zaopatrują w firmowe wyroby warzywne rynek detaliczny i hurtowy w północnej części Polski – od Białegostoku do Szczecina i od Łodzi do Trójmiasta. Działalność produkcyjno-marketingowa „Paweko” została doceniona przez jurorów ogólnopolskiego konkursu AgroLiga, co zawoocowało przyznaniem zaszczytnego tytułu I Wicemistrz Krajowy AgroLigi 2017 oraz Medalu 25-lecia AgroLigi.

REKOMENDUJE

Maciej Paradowski

Prezes Stowarzyszenia AgroBiznesKlub
Wybitny Agropredsiębiorca RP 2014:

– Prezes Krzysztof Pawlikowski jest przykładem człowieka, któremu udało się – kontynuując rodzinne tradycje biznesowe – dokonać czegoś ważnego: zbudować „od podstaw” i rozwinąć firmę „Paweko”, która postawiła na wyjątkowo dzisiaj modne i perspektywiczne przetwórstwo warzyw. I zdała celującą swój egzamin rynkowy. Surówki i fitnesy warzywne oraz bukiety warzywne rodem z mierzynskiego „Paweko” z uwagi na swą wysoką jakość i wyborny smak wyjątkowo utrafiły w gusta polskich konsumentów. Jako wielbiciel wyrobów owocowo-warzywnych i ich regularny konsument trzymam kciuki za „Paweko”. I liczę na jego dalsze kompozycje produktów.

PAWEKO: smak natury

Wywodzę się z rodziny, która chyba ma w swoich genach zakodowane postępowość i przedsiębiorczość. Dziadkowie Kleofas i Stefania Pawlikowscy blisko 100 lat temu zajmowali się przetwórstwem mleka. Rodzice „od zawsze” uprawiali na znaczącą skalę warzywa. Ojciec Tadeusz to nawet za dobre wyniki w produkcji warzyw gruntowych w 1956 r. zdobył tytuł Mistrza Ogrodnik, który do dziś znajduje się na poczesnym miejscu w rodzinnym archiwum. Podobnie jak dyplom uznania z 1967 r. przyznany za uprawę warzyw mojej matce Teresie. Po ukończeniu w 1986 r. Technikum Rolniczego w Grudziądzu wróciłem na ojcowiznę i zająłem się „na dobre” uprawą warzyw wespół z rodzicami.

Obecnie wraz z żoną Beata i synem Kamilem prowadzimy, zarówno wielkoobszarowe gospodarstwo rolno-warzywne, położone na obszarze trzech województw: warmińsko-mazurskiego, pomorskiego i kujawsko-pomorskiego, jak i firmę przetwórstwa owocowo-warzywnego „Paweko”, założoną przeze mnie w 1999 r. w Mierzynie. Nasze gospodarstwo rodzinne, produkujące rośliny na żyznych ziemiach żuławskich i warmińsko-mazurskich, zabezpiecza aż w 95 proc. potrzeby przetwórcze naszej firmy „Paweko”. Stosowany płodozmian w uprawie warzyw gwarantuje wysokie plony. Warzywa uprawiane są w warunkach nadzorowanych. Materiał siewny dostarczany jest przez sprawdzonych stałych dostawców z kraju i zagranicy. Produkcja roślinna prowadzona jest w oparciu o założenia Global G.A.P. To ważne, wszystkie warzywa wchodzące w skład naszych produktów firmowych są bowiem co roku badane na zawartość pestycydów oraz metali ciężkich.

Początkowo nasz zakład przetwórczy zajmował się głównie kwaszeniem kapusty i ogórków. Na produkcję surówek zdecydowaliśmy się w 2002 r. Szybko jednak okazało się, że zainteresowanie klientów naszymi surówkami przewyższa możliwości produkcyjne zakładu. Wychodząc naprzeciw oczekiwaniom konsumentów, rozpoczęliśmy budowę kolejnego zakładu, który w 2005 r. został oddany do użytku. Spełnia on wszelkie wymogi sanitarne i higieniczne. Nie stanowi też obciążenia dla środowiska naturalnego z uwagi na wysoką jakość surowców stosowanych w procesie produkcji.

Dynamiczny rozwój naszej firmy stał się możliwy, dzięki wysokiej jakości naszych wyrobów, które zostały docenione przez szerokie grono konsumentów. Sekretem jakości naszych produktów jest łącze-

nie tradycyjnych receptur z nowoczesną technologią. Bezpieczeństwo zdrowotne naszych wyrobów nadzorowane jest na każdym etapie produkcji w oparciu o opracowany system HACCP. Stosowane w praktyce zasady Codex Alimentarius stały się podstawą doskonalenia metod produkcji. Obecnie prowadzimy też prace nad wdrożeniem standardów IFC i BRC.

W odpowiedzi na rosnące zapotrzebowanie klientów, systematycznie wprowadzamy nowe produkty na rynek. Obecnie wytwarzamy: surówki warzywne i fitnesy, bukiety warzywne, kwaszonki i inne przetwory warzywne. Na bieżąco rozwijamy też proces produkcyjny poprzez stosowanie nowych technologii, co pozwala na zwiększenie możliwości przetwórczych zakładu.

Zaopatrujemy rynek detaliczny i hurtowy na obszarze północnej Polski. Posiadamy 4 samodzielne oddziały w: Gdańsku, Olsztynie, Bydgoszczy i Toruniu. W ramach współpracy wyposażamy sklepy w dystrybutory chłodnicze. Dla odbiorców kwaszonek proponujemy beczki z drewna. Udostępniamy również tablice reklamowe. Od 2016 r. świadczymy także usługi w zakresie mrożenia produktów rolnych.

Mam satysfakcję, że wraz ze swoimi najbliższymi udało się mi godnie podtrzymać tradycje rodzinnej przedsiębiorczości. Oczywiście, nie jest dziś na rynku żywnościowym tak różowo dla takich firm, jak nasza „Paweko”. My ciągle się uczymy, jak się na nim poruszać, jak konkurować na zdrowych zasadach z innymi. Mamy ciągle nowe pomysły i jesteśmy otwarci na wszelkie podpowiedzi asortymentowe konsumentów. Mogę zapewnić: nie powiedzieliśmy jeszcze ostatniego słowa i, jak sądzę, jeszcze nieraz zaskoczymy nawet najbardziej wybrednych smakoszy zdrowego odżywiania się.

NASZE PRODUKTY TO: Marka, Zdrowie, Smak i Różnorodność

Specjalizujemy się w produkcji:

- kwaszonych warzyw
- surówek warzywnych i fitnessów
- bukietów warzywnych

SUROWCE pochodzące z własnego 200-hektarowego gospodarstwa oraz od sprawdzonych, stałych dostawców gwarantują uzyskiwanie przetworów wyjątkowo wysokiej jakości.

BEZPIECZEŃSTWO zdrowotne naszych wyrobów nadzorowane jest na każdym etapie produkcji w oparciu o system HACCP.

DYSPONUJEMY własną flotą transportową przeznaczoną do przewozu żywności z zachowaniem reżimu temperaturowego.

POSIADAMY ODDZIAŁY LOGISTYCZNE W:

Bydgoszczy, Gdańsku, Gdyni, Lubieszynku, Olsztynie i Toruniu.

PAWEKO, Mierzyn 26, 13-334 Łąkorz
tel. 56 474 56 33, 509 588 152, 501 095 565
fax 56 474 58 15, e-mail:paweko@wp.pl
www.paweko.com.pl

Jolanta i Paweł Tomczyk

WZOROWY AGROPRZEDSIĘBIORCA RP 2018

Jolanta i Paweł Tomczyk, małżeństwo (ona – dyplomowany technik ogrodnik ze specjalizacją: bukietarstwo i dekoracje roślinne, on – elektromechanik) od 2006 r. prowadzą ponad 70-hektarowe gospodarstwo rolne w Skrajni k. Kalisza, specjalizujące się w uprawie średnioowocowego pomidora szklarniowego Admiro. Produkcja jest prowadzona w dwóch nowoczesnych szklarniach o łącznej powierzchni 11 ha, wyposażonych w zautomatyzowane urządzenia, m.in. w komputer sterujący mikroklimatem i dozowaniem pokarmu i wody. Za zapyłanie kwiatów pomidorów w szklarniach odpowiadają trzmiele, za ochronę biologiczną zaś owad drapieżny *macrolophus* zwalczający skutecznie mącznika szklarniowego. Gospodarstwo posiada specjalny certyfikat – GLOBAL-GAP, który stanowi gwarancję produkcji zdrowej i bezpiecznej żywności. Całość produkcji pomidora z gospodarstwa jest sprzedawana poprzez Grupę Producentów Owoców i Warzyw „Botoma” głównie na rynki zagraniczne, m.in. do: Hiszpanii, Francji i Anglii. W gospodarstwie, w którym uprawia się także rzepak i pszenicę oraz – na lepszych gruntach – owies, znajduje zatrudnienie ok. 50 pracowników, blisko 1/4 z nich to obywatele Ukrainy. Jolanta i Paweł Tomczyk korzystają z usług doradczych firmy holenderskiej Delphi, a swoją wiedzę uzupełniają podczas specjalistycznych szkoleń i targów oraz z lektury prasy branżowej. Gospodarze przywiązują dużą wagę do estetyki zakładu produkcyjnego i bezpieczeństwa pracy; docenili to organizatorzy ogólnopolskiego konkursu „Bezpieczne Gospodarstwo Rolne” – Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego i Państwowa Inspekcja Pracy, kwalifikując ich gospodarstwo do finału krajowego w 2017 r. Najnowszym wyróżnieniem Jolanty i Pawła Tomczyków jest zdobycie prestiżowego tytułu Wielkopolski Rolnik Roku 2017.

REKOMENDUJE

Włodzimierz Fiszer

Były rektor Akademii Rolniczej w Poznaniu
Współtwórca konkursu
„Wielkopolski Rolnik Roku”
Honorowy Agrobiznesmen Roku 1999.

– Jolanta i Paweł Tomczykowie to wyjątkowo ambitni, utalentowani i przedsiębiorczy ludzie. W ciągu kilkunastu lat udało się im – w niezwykle wymagającej dziś branży ogrodniczej – osiągnąć tak dużo, na co normalnie pracuje kilka pokoleń. Oczywiście, w ich przypadku, prócz własnego samozaparcia, zorganizowania i profesjonalizmu, o sukcesie biznesowym zdecydowały także pomoc i wsparcie obojga rodziców, jakie zwłaszcza otrzymali na starcie. Godne podkreślenia jest także to, że nie poprzestają na tym, co już osiągnęli, ale chcą nadal rozwijać swoje przedsięwzięcie ogrodnicze.

Wierni pomidorom

U nas wszystko kręci się wokół pomidora. Dla jednego z nas dwojga to jest po prostu rodzinne, dla drugiego stanowiło przed kilkunasty laty absolutną nowość i życiowe wyzwanie. Dziś możemy o sobie powiedzieć, że obraliśmy właściwą, acz niełatwą drogę do zawodowej samorealizacji.

Jolanta Tomczyk: – To rodzice zaaszczepili we mnie miłość do tego smacznego czerwonego warzywa. Mój tata Andrzej Winowicz, który – jako uczeń szkoły średniej – otrzymał od swojego ojca dwie folie we władanie, pierwsze swoje szklarnie postawił w latach 1988-1990 i zdecydował się na pomidory. A ja, pomagając przy ich uprawie, niejako „zaraziłam się” tymi warzywami. Wprawdzie rodzice wielokrotnie powtarzali, że wcale nie muszą iść w ślady, to ja już wtedy wiedziałam, że będę w przyszłości zajmować się pomidorami. Kiedy więc w 2005 r. pobraliśmy się, mój świeżo upieczony małżonek Paweł dał się szybko przekonać, że nasza wspólna przyszłość jest w pomidorach.

Paweł Tomczyk: – Wszystko potoczyło się bardzo szybko. Wkrótce po ślubie na blisko 5-hektarowej działce przekazanej nam przez moich rodziców jako prezent ślubny zalaliśmy fundamenty pod pierwszą szklarnię. W połowie 2006 r. szklarnia stała już gotowa i mogliśmy w niej dokonać pierwszych nasadzeń pomidorów. Tak szybkie uruchomienie produkcji pomidorów stało się możliwe, dzięki pomocy fachowej rodziców i kredytem bankowym. A potem wypadki potoczyły się jeszcze szybciej... Z roku na rok powiększaliśmy areal ziemi, dokupując kolejne kawałki, by dojść do dzisiejszych 70 ha. Ostatni nasz nabytek, to kupno w 2013 r. – oddalonych od Skrajni kilkanaście kilometrów – 20 ha lepszych gruntów na terenie gminy Grodziec. Postawiliśmy tam w 2015 r. szklarnie na powierzchni 6,8 ha z całą infrastrukturą – utwardzeniem terenu, kotłownią, zbiornikiem buforowym, wagą samochodową i pomieszczeniami socjalnymi.

Jolanta Tomczyk: – W naszym gospodarstwie pracy nigdy nie brakuje. Najbardziej wzmógłony okres zaczyna się już w styczniu, kiedy to najpierw musimy rozstawiać przy otworach sadzonki pomidora rodem z Grupy Producentów Rozsad Warzyw Krasoń, by następnie po kilku dniach przenieść je i ustawić na otworach. W tym czasie najważniejsze jest ukorzenie, pierwsze zbiory zaczynają się bowiem pod koniec

marca. Obrywanie liści i zbiór pomidorów odbywa się ręcznie. Niestety, nikt w świecie nie wymyślił jeszcze maszyny, która by zebrała pomidory, nie niszcząc ich. Sezon kończymy około 10 listopada. Wówczas musimy przeprowadzić czyszczenie szklarni i dezynfekcję.

Paweł Tomczyk: – Jako dyplomowany elektromechanik odpowiadam w naszym biznesie ogrodniczym za całość techniki. Moim zadaniem jest m.in. ustawienie wyjściowych parametrów produkcyjnych. Potem do akcji wkracza komputer, który steruje mikroklimatem i podlewaniem podłoża mineralnego. Ja to wszystko, co się dzieje z roślinami, przez cały czas śledzę w telefonie komórkowym. I w razie czego, interweniuję. Obserwuję też pracę trzmieli odpowiedzialnych za zapyłanie kwiatów pomidorów, podobnie – obserwuję efekty działań owada drapieżnika, jakim jest *macrolophus*, który wyszukuje, kontroluje i likwiduje wszystkie stadia rozwojowe i gatunki mącznika szklarniowego szkodzącego pomidorom.

Jolanta Tomczyk: – Nasze gospodarstwo wchodzi w skład Grupy Producentów Owoców i Warzyw „Botoma”, kierowanej przez mojego ojca Andrzeja, zrzeszającej 5 okolicznych gospodarstw ogrodniczych i produkujących pomidory Admiro na łącznej powierzchni 39 ha upraw szklarniowych. Nasze pomidory, podobnie jak wszystkich udziałowców Grupy, odznaczają się wysoką jakością, dobrą wydajnością i wyborym smakiem, stąd bez problemów znajdują nabywców na rynku krajowym i rynkach zagranicznych – zarówno w państwach Unii Europejskiej, jak i krajach wschodniej Europy.

Paweł Tomczyk: – Uprawa pomidorów średnioowocowych Admiro, jak i efekty produkcyjne oraz finansowe z tego tytułu osiągnane, zachęca nas do dalszego inwestowania w rozwój biznesu pomidorowego. W najbliższych planach mamy wybudowanie kolejnej supernowoczesnej szklarni o powierzchni 8,5 ha. A to jeszcze nie ostatnie nasze słowo...

Stawiamy na jakość i nowoczesność

Specjalizujemy się w produkcji szklarniowej średnioowocowego pomidora Admiro na pow. ponad 11 ha.

W naszych szklarniach stosuje się najnowsze technologie, m.in.: komputerowe sterowanie klimatem i podlewanie podłoża, ochronę biologiczną oraz zapylenie roślin przez trzmielce.

Nasze pomidory – za pośrednictwem Grupy Producentów Owoców i Warzyw „Botoma” eksportowane są do wielu europejskich krajów i są cenione za doskonały smak – ich najwyższą jakość jest potwierdzona certyfikatem GLOBAL-GLOB.

Andrzej Wojciechowski Przemysław Wojciechowski Maciej Wojciechowski

WZOROWY AGROPRZEDSIĘBIORCA RP 2018

Andrzej Wojciechowski, właściciel 3 gospodarstw rolnych w powiecie średzkim (woj. wielkopolskie) – w rodzinnym Marianowie Brodowskim, w Murzynówku oraz Młodzikowie o łącznej powierzchni 740 ha, specjalizujących się w uprawie kukurydzy, zbóż i rzepaku. W jego – i synów – władaniu są także w Młodzikowie: dwa hotele i dwie restauracje oraz stadnina koni Fiord wraz z pensjonatem dla koni. Andrzej Wojciechowski jest absolwentem Wydziału Ekonomiczno-Rolnego na warszawskiej SGGW (1976 r.). Synowie ukończyli studia na Uniwersytecie Przyrodniczym w Poznaniu: Przemysław – ekonomię rolnictwa, Maciej – ochronę środowiska. Andrzej Wojciechowski swą przygodę z rolnictwem zaczynał w 1978 r. od zakupu wraz z żoną 9-hektarowego gospodarstwa w Marianowie Brodowskim i chowu trzody chlewnej, stając się stosunkowo szybko największym producentem tuczników w powiecie średzkim. W 1994 r. – po naradzie rodzinnej – zdecydował się na wykupienie od banków upadającą RSP w Murzynówku wraz ze 100 ha użytków rolnych z zasiewami, budynkami gospodarczymi i inwentarskimi z trzodą, tartakiem oraz restauracją. Kolejnym krokiem było najpierw wydzierżawienie w 2000 r. od AWRSP – wyodrębnionego z Kombinatu PGR Łęčno – 400-hektarowego gospodarstwa rolnego w Młodzikowie wraz z zasiewami, zdewastowanym sprzętem rolniczym, trzodą chlewną (na stanie było 400 macior w cyklu zamkniętym) i końmi z dominującą rasą fiord, a następnie jego wykupienie w dwóch ratach na własność od ANR (następcą AWRSP). Równoległe doszło też do sukcesywnego powiększania arealu gospodarstw w Murzynówku i Marianowie oraz przebudowy, modernizacji i radykalnej zmiany przeznaczenia części obiektów w Młodzikowie pod jeździectwo, agroturystykę i działalność oświatowo-szkoleniową. Andrzej Wojciechowski, z uwagi na ogromne rodzinne dokonania w agrobiznesie, jest powszechnie ceniony w Wielkopolsce. Dowodem przyznane mu zaszczytne tytuły: Najlepszy Hodowca Koni Rasy Fiord, Ambasador Powiatu Średzkiego oraz Wielkopolski Rolnik Roku 2017, a także nadane gospodarstwu w Młodzikowie wyróżnienie – Wielkopolska Perła Turystyczna. Andrzej Wojciechowski jest prezesem fundacji Symeon, która działa na rzecz starszych mieszkańców wsi. Jego hobby to fotografia i filmowanie. Zajmuje się tym przeszło 50 lat.

REKOMENDUJE

Włodzimierz Fiszer

Były rektor Akademii Rolniczej w Poznaniu
Współtwórca konkursu
„Wielkopolski Rolnik Roku”
Honorowy Agrobiznesmen Roku 1999:

– O takich, jak Andrzej Wojciechowski oraz jego synowie Przemysław i Maciej, zwykło się mówić, że mogą być absolutnie – życiowo i zawodowo – spełnieni. Dokonali czynów, o jakich wielu z nas nawet się nie śniło. Ale oni nie chcą się przestać rozwijać. I dalej marzą i – co ważne – czynią.

Wielkopolskie Trio Wojciechowskich

Jestem mieszczuchem, urodziłem się i wychowałem w Warszawie. W młodości co roku spędzałem wakacje u dziadków na wielkopolskiej wsi i pokochałem wieś. Dlatego wybrałem studia ekonomiczno-rolnicze w Szkole Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie. W 1976 roku, kiedy je kończyłem, proponowano mi, żebym został na uczelni. Mnie jednak bardziej pociągała praktyka. Tak więc po rocznej służbie wojskowej w Poznaniu, gdzie poznałem moją przyszłą żonę i gdzie wzięliśmy ślub, postanowiłem osiedlić się na wsi i być rolnikiem. I tak oto przed 40 laty wylądowaliśmy z żoną w Marianowie Brodowskim, gmina Środa Wlkp.

oczywiście, nasz start w rolnictwie nie należał do łatwych. Przede wszystkim wtedy były zupełnie inne realia. Gdy opowiadam moim synom, jak to przez 3 lata o świecie, dzień w dzień, musiałem przywozić z mleczarni 4 tys. litrów serwatki, by nakarmić nią całe stado naszych świnek, a potem o godz. 8.00 być w Technikum Rolniczym, gdzie pracowałem jako nauczyciel – aż trudno im uwierzyć. A pomyśleć, że ja – jak na owe czasy – byłem rolnikiem postępowym. Produkowałem duże ilości tuczników, ale różnie bywało z opłacalnością. Właśnie z powodu braku opłacalności dwukrotnie rezygnowałem z produkcji trzody chlewnej. Za drugim razem na zawsze.

Kiedy po kilkunastu latach udało się powiększyć rodzinne włości, a zwłaszcza wykupić na własność popegeerowskie gospodarstwo w Młodzikowie, w którym były m.in. fiordy – konie pociągowe sprowadzone ze Skandynawii po wojnie do Polski w ramach pomocy z UNRRY, zdecydowałem postawić właśnie na konie. Tak się składa – zawsze interesowałem się końmi, jeździłem konno, fotografowałem konie i prezentowałem je na wystawach, nawet pracę magisterską na SGGW pisałem o koniach. Obecnie mamy na stanie 100 koni, głównie zimnokrwistej rasy fiord, i są one wykorzystywane do rekreacji, sportu jeździeckiego i hipoterapii. Co ważne – fiordy mogą być utrzymywane na paszy z łąk zalewowych, a takie mamy, i niemal nie chorują.

Podstawą rolniczej produkcji w naszych gospodarstwach są uprawy roślinne. Prawie połowę arealu (ok. 350 ha) przeznaczamy na kukurydzę na ziarno. Resztę stanowią: zboża (głównie pszenica i żyto), rzepak, łubin, łąki, pastwiska i lasy. Mamy grunty od klasy II do VI. Taka mozaikowość gleb nie jest łatwa w uprawie, ale my już się tego nauczyliśmy i potrafimy na VI klasie, zwłaszcza przy kanałach, gdzie grunty są dobrze nawodnione, wyciągnąć nawet 15-16 ton mokrego ziarna kukurydzy z hektara. Do nawożenia stosujemy nawozy mineralne i własny obornik koński oraz bydłocy od okolicznych rolników wymieniany za naszą słomę. Stosujemy też dwie technologie upraw na przemian – bezorkową przy pomocy agregatu uprawowego i co 2-3 lata orkową; ta ostania lepiej zwalcza szkodniki i choroby. Dysponujemy

najnowocześniejszym sprzętem uprawowym z GPS-ami, co w obecnie – przy braku ludzi do pracy – jest rzeczą bezcenną. Nasi dwaj pracownicy są w stanie obrobić 680 ha gruntów ornych!

Żeby dojść do tak wysokiego poziomu trzech naszych gospodarstw, musieliśmy się dużo rodzinnie nagłówkować, zanim zdecydowaliśmy się na określone inwestycje. Udało się nam do przeprowadzenia inwestycji zaangażować środki z 17 programów unijnych i przedakcesyjnych, m.in. z: SAPARD-u, premii dla młodych rolników, pomocy dla mikroprzedsiębiorstw, wsparcia modernizacji gospodarstw oraz z funduszu pożyczkowego Jeremie. Z unijną pomocą powstały 2 pensjonaty ze 120 miejscami noclegowymi, dwie restauracje, zmodernizowaliśmy stare stajnie i wybudowaliśmy nowe, zakupiliśmy nowe maszyny i narzędzia. Łącznie wykorzystaliśmy 4,5 mln zł unijnej pomocy, przynajmniej drugie tyle dołożyliśmy z własnych pieniędzy.

Nasze gospodarstwo jest gospodarstwem rodzinnym. Starszy syn Przemysław zajmuje się agronomią, młodszy Maciej – wraz z żoną Angelą – stadniną oraz ogólnie pojętą agroturystyką i marketingiem. Hotele, restauracje – to domena synowej Eweliny. Ja zajmuję się nadzorem, pozyskiwaniem środków, pilnowaniem finansów, zaopatrzeniem i prowadzeniem inwestycji. Wyszukuję także nowe rozwiązania technologiczne. Zawsze interesowały mnie odnawialne źródła energii. Ostatnio zainstalowałem w budynkach (hotelu, restauracji i biurze) system ogrzewania podczerwienią, połączony z panelami fotowoltaicznymi. Uważam to za rewelacyjne rozwiązanie w systemach grzewczych. W tym systemie w ścianach, pod podłogą lub w suficie montuje się folię grzewczą która emituje promienie podczerwieni i przy zastosowaniu termostatów pozwala ograniczyć koszty energii do minimum.

Prowadząc gospodarstwo rolne, nawet duże jak nasze, trzeba też mieć „drugą nogę” i rozkładać ryzyko. My mamy stadninę, szkółkę jeździecką, działalność agroturystyczną, hotele, restaurację, którą wynajmujemy firmom na szkolenia, a osobom prywatnym na imprezy. Dzięki temu nasza rodzina ma pracę, zatrudniamy też wielu pracowników, którzy również zapracowali na nasze wspólne sukcesy.

W KRAINIE FIORDINGÓW

Młodzikowo to założona w XII wieku jedna z najstarszych osad w Wielkopolsce. Od 18 lat pieczę nad tym wyjątkowym miejscem, położonym przy prawym brzegu rzeki Warty, pośród lasów i zabytkowego parku, sprawuje rodzina Wojciechowskich, pragnąca oddać do dyspozycji Gości ciszę, spokój i świeże powietrze w postaci przyjaznego, zielonego gospodarstwa agroturystycznego. Młodzikowo to przede wszystkim wymarzone miejsce dla miłośników koni.

Gospodarze od lat zajmują się profesjonalną hodowlą koni, organizują zawody jeździeckie w skokach przez przeszkody, w ujeżdżeniu oraz powożeniu zaprzęgami konnymi. Stadnina koni w Młodzikowie szczyli się zasłużonym tytułem najlepszego hodowcy koni rasy fiordzkiej, nadanym przez Prezesa Wielkopolskiego Związku Jeździeckiego. Gospodarstwo oferuje komfortowe warunki, zarówno dla jeźdźców (hotel wraz z restauracją), jak i dla koni (pensjonat).

Stadnina to posiadłość, w której można przeżyć prawdziwe wczasy w siodle, a amatorzy mogą skorzystać z profesjonalnej nauki jazdy konnej pod okiem instruktorów. Obiekt zapewni wyśmienitą tradycyjną kuchnię pachnącą wypiekami. Odbywają się tu kameralne pikniki, ogniska, jazda bryczką i kuligi, jak i również większe przyjęcia okolicznościowe. Piękne tereny sprzyjają organizacji zawodów jeździeckich, wędkarskich, konferencji i warsztatów plenerowych.

STADNINA KONI FIORD

woj. wielkopolskie, Młodzikowo 10, 63-023 Sulęcinek

Lech Kisielewski

ZASŁUŻONY PROMOTOR AGROBIZNESU 2018

Lech Kisielewski, dyplomowany technik-elektromechanik, twórca i współwłaściciel firmy Elmehurt Sp. J. we Włocławku zajmującej się od 28 lat sprzedażą artykułów elektrycznych, prefabrykacją rozdzielnic oraz świadczeniem usług w branży elektrycznej. Zanim zdecydował się na prowadzenie własnego biznesu, pracował kolejno w państwowych przedsiębiorstwach: Petrochemii Płock, Ceramice Stołowej we Włocławku, Fabryce Linii Drutów „Drumet” we Włocławku i przez 6 lat w Energorozruszu Gliwice jako kierownik robót przy uruchamianiu wielu elektrociepłowni na terenie Polski. Dynamiczny rozwój swojej firmy zawdzięcza bogatemu doświadczeniu zawodowemu oraz ciągłym poszukiwaniem nowych rozwiązań i współpracą z firmami w branży elektrotechnicznej, co zaowocowało założeniem w 1999 r. Polskiej Grupy Elektrycznej „Forum-Rondo” Sp. z o.o. (został wówczas jej Przewodniczącym Rady Nadzorczej). Spółka ta dziś jest największą Grupą Zakupową w Polsce skupiającą ponad 50 podmiotów. Pozwala to na stabilizację i utrzymanie wiodącej pozycji na rynku w tej branży. Firma Elmehurt od lat współpracuje z dużymi podmiotami z obszaru sektora rolno-przemysłowego, takimi jak np.: Anwil, Bakoma czy BIN w zakresie modernizacji stacji i sieci zasilających, oraz z wieloma innymi firmami przemysłowymi w sferze zaopatrywania w części elektryczne do produkcji. Wykonuje także przyłącza energetyczne, montuje i uruchamia agregaty prądotwórcze w fermach drobiarskich, zaś w chłodniach owoców i warzyw modernizuje oświetlenie z zastosowaniem najnowszej i wyjątkowo oszczędnej technologii typu LED. Lech Kisielewski w 2016 r. walnie przyczynił się do powstania ogólnopolskiej Grupy Kapitałowej „KWANT Hurtownie Elektryczne” (Elmehurt jest jej udziałowcem, a on sam pełni w niej funkcje we władzach spółki i zarządza jej oddziałem we Włocławku), zrzeszającej 5 najsilniejszych firm z Polskiej Grupy Elektrycznej „Forum Rondo”.

REKOMENDUJE

Marek Witkowski

Członek Honorowy Stowarzyszenia AgroBiznesKlub:

– Lech Kisielewski, to znakomity fachowiec i utalentowany biznesmen. Udało mu się zbudować od podstaw własną solidną firmę, która ma dziś dużo do powiedzenia w branży elektrycznej w skali ogólnopolskiej. Usługi Elmehurtu cechuje duża fachowość i rzetelność. Godne podkreślenia jest także to, że Lech Kisielewski, jako człowiek z wyobraźnią wybiegającą daleko w przyszłość, walnie przyczynia się do konsolidacji branży elektrycznej w kraju, biorąc aktywny udział w inicjowaniu i działalności w ogólnopolskich przedsięwzięciach organizacyjnych typu: Forum Rondo oraz KWANT.

ELMEHURT: jaśniej i taniej

Był rok 1990. Przez Polskę, jak długa i szeroka, niesło się zawołanie legendarnego przywódcy Solidarności Lecha Wałęsy, notabene z zawodu elektryka: Bierzcie sprawy w swoje ręce. Dotarło to do mnie.... I jako elektromechanik – praktyk z niemałym już doświadczeniem zawodowym – zdobyłem się na odwagę i podjąłem wyzwanie. Nie ukrywam, że duży wpływ na tę życiową decyzję miała moja żona, która miała dość mojej 6-letniej tułaczki po Polsce na budowach Energorozruszu: wystarczy tego ustawicznego jeżdżenia „po delegacjach”.

Zaczynałem swój firmowy biznes, jak wszyscy w owych czasach – od małego handlu detalicznego częściami elektrycznymi w wynajętym magazynie na 15 m². Po niespełna pół roku działalności zacząłem już zaopatrywać w „elektrykę” większe podmioty gospodarcze – zakłady państwowe i spółdzielnie. Tym sposobem trafiłem m.in. do włocławskiego Drumetu, w którym w swoim czasie jako elektromechanik pracowałem kilka lat. Nie ukrywam, że na starcie mojej firmy bardzo pomocne okazało się moje dobre rozpoznanie w branży elektrycznej, moje osobiste kontakty, no i dobra opinia idąca za mną. Ja w swoich wcześniejszych pracach w sektorze państwowym zawsze „szedłem z awansem”, bo doceniano moje umiejętności zawodowe i zaangażowanie w to, co robię. Miałem więc niejako z góry.

W drugim roku działalności udało mi się zwiększyć obroty 5-krotnie. Trzeba było powiększać powierzchnie magazynowe. Rozwijała się polska gospodarka, a wraz z nią Elmehurt. Firmy się modernizowały, inwestowały w nowe rozwiązania i nie mogły obyć się bez elektrycznego zasilania. Potrzebowały więc tak sprawdzonych i rzetelnych w usługach partnerów, jak nasz Elmehurt. Z czasem posypały się duże zamówienia i od znaczących podmiotów gospodarczych. Trzeba było nauczyć się startować w rozmaitych przetargach i je wygrywać.

Od lat dużo robimy dla włocławskiego Anwila, potentata w produkcji nawozów. Przeprowadzamy tam poważne i długotrwałe modernizacje oraz remonty w zakresie obsługi elektrycznej. Byliśmy też mocno zaangażowani w rozliczne inwestycje na terenie zakładu mleczarskiego Bakoma. Przebudowaliśmy tam m.in. linię napowietrzną na kablówką, wymienialiśmy transformatory do zasilania hal produkcyjnych, instalowaliśmy stacje średniego napięcia, wprowadzaliśmy rezerwowe

zasilanie. Wyposażamy także w nowoczesny osprzęt elektryczny firmę BIN z Aleksandrowa Kujawskiego, uznanego producenta silosów zbożowych.

Staramy się też blisko współpracować z rolnikami. Nasza oferta w stosunku do rolnictwa jest bardzo szeroka i adresowana do wielu rolniczych specjalności. I tak obsługujemy drobiarzy, m.in. ostatnio w kurnikach pod Sochaczewem wymienialiśmy agregaty prądotwórcze i wprowadzaliśmy rezerwowe zasilanie. Naszymi klientami są coraz częściej polscy ogrodnicy i sadownicy, dla których na zlecenie instalujemy „elektrykę” w przechowalniach magazynowych i sortowniach.

Rolnictwo w ostatnich kilkunastu latach bardzo dużo skorzystało z unijnych dotacji. Inwestowało w kurniki, obory, chlewnie, magazyny, przydomowe przetwórnice masarskie czy owocowo-warzywne. Obserwuje się, że boom inwestycyjny na wsi stopniowo słabnie, również dlatego, że ze starej perspektywy finansowej kończą się powoli dotacje unijne. Kiedy zaczyna brakować pieniędzy, każdy inwestor próbuje „strzyc” wydatki. A branża elektryczna jest zawsze na końcu inwestycji. Stąd roboty dla nas może ubywać. Na razie jednak nie ma powodu do narzekań. Poza jednym – na rynku elektrycznym coraz bardziej doskwiera niedostatek fachowców. To jest problem, z którym nasza branża musi się zmierzyć.

Według mnie – jak najbardziej słuszną drogą jest konsolidacja i koncentracja całej naszej branży. Stąd moje osobiste zaangażowanie przed blisko 20 laty w powołanie do życia Polskiej Grupy Elektrycznej „Forum-Rondo” oraz utworzenie w 2016 r. ogólnopolskiej Grupy Kapitałowej „KWANT Hurtownie Elektryczne”. Obie te inicjatywy – jak pokazała rzeczywistość – pozwoliły branży elektrycznej w Polsce na właściwe funkcjonowanie jako całości.

NATURALNIE PIERWSZY WYBÓR!

SGGW
SUKCES Z NATURY!!!

39 kierunków studiów
19 000 studentów

Doświadczeni wykładowcy

Nowoczesny kampus

Doskonale wyposażone laboratoria i pracownie

Dobre warunki do uprawiania sportu

Stypendia i pomoc materialna

Program krajowych i zagranicznych praktyk i staży zawodowych

Koła naukowe

Organizacje studenckie

13 wydziałów:

- Rolnictwa i Biologii • Medycyny Weterynaryjnej • Leśny • Ogrodnictwa, Biotechnologii i Architektury
- Krajobrazu • Budownictwa i Inżynierii Środowiska • Technologii Drewna • Nauk o Zwierzętach
- Nauk Ekonomicznych • Nauk o Żywności • Nauk o Żywieniu Człowieka i Konsumpcji • Inżynierii Produkcji
- Nauk Społecznych • Zastosowań Informatyki i Matematyki

www.sggw.pl

Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie,
ul. Nowoursynowska 166, 02-787 Warszawa

sggwofficial

sggw.warszawa

sggw_wuls

sggw_warszawa

sggw.linkedin

Lech Kisielewski

ZASŁUŻONY PROMOTOR AGROBIZNESU 2018

Lech Kisielewski, dyplomowany technik-elektromechanik, twórca i współwłaściciel firmy Elmehurt Sp. J. we Włocławku zajmującej się od 28 lat sprzedażą artykułów elektrycznych, prefabrykacją rozdzielnic oraz świadczeniem usług w branży elektrycznej. Zanim zdecydował się na prowadzenie własnego biznesu, pracował kolejno w państwowych przedsiębiorstwach: Petrochemii Płock, Ceramice Stołowej we Włocławku, Fabryce Linii Drutów „Drumet” we Włocławku i przez 6 lat w Energorozruchu Gliwice jako kierownik robót przy uruchamianiu wielu elektrociepłowni na terenie Polski. Dynamiczny rozwój swojej firmy zawdzięcza bogatemu doświadczeniu zawodowemu oraz ciągłym poszukiwaniem nowych rozwiązań i współpracą z firmami w branży elektrotechnicznej, co zaowocowało założeniem w 1999 r. Polskiej Grupy Elektrycznej „Forum-Rondo” Sp. z o.o. (został wówczas jej Przewodniczącym Rady Nadzorczej). Spółka ta dziś jest największą Grupą Zakupową w Polsce skupiającą ponad 50 podmiotów. Pozwala to na stabilizację i utrzymanie wiodącej pozycji na rynku w tej branży. Firma Elmehurt od lat współpracuje z dużymi podmiotami z obszaru sektora rolno-przemysłowego, takimi jak np.: Anwil, Bakoma czy BIN w zakresie modernizacji stacji i sieci zasilających, oraz z wieloma innymi firmami przemysłowymi w sferze zaopatrywania w części elektryczne do produkcji. Wykonuje także przyłącza energetyczne, montuje i uruchamia agregaty prądotwórcze w fermach drobiarskich, zaś w chłodniach owoców i warzyw modernizuje oświetlenie z zastosowaniem najnowszej i wyjątkowo oszczędnej technologii typu LED. Lech Kisielewski w 2016 r. walnie przyczynił się do powstania ogólnopolskiej Grupy Kapitałowej „KWANT Hurtownie Elektryczne” (Elmehurt jest jej udziałowcem, a on sam pełni w niej funkcje we władzach spółki i zarządza jej oddziałem we Włocławku), zrzeszającej 5 najsilniejszych firm z Polskiej Grupy Elektrycznej „Forum Rondo”.

REKOMENDUJE

Marek Witkowski

Członek Honorowy Stowarzyszenia AgroBiznesKlub:

– Lech Kisielewski, to znakomity fachowiec i utalentowany biznesmen. Udało mu się zbudować od podstaw własną solidną firmę, która ma dziś dużo do powiedzenia w branży elektrycznej w skali ogólnopolskiej. Usługi Elmehurtu cechuje duża fachowość i rzetelność. Godne podkreślenia jest także to, że Lech Kisielewski, jako człowiek z wyobraźnią wybiegającą daleko w przyszłość, walnie przyczynia się do konsolidacji branży elektrycznej w kraju, biorąc aktywny udział w inicjowaniu i działalności w ogólnopolskich przedsięwzięciach organizacyjnych typu: Forum Rondo oraz KWANT.

ELMEHURT: jaśniej i taniej

Był rok 1990. Przez Polskę, jak długa i szeroka, niesło się zawołanie legendarnego przywódcy Solidarności Lecha Wałęsy, notabene z zawodu elektryka: Bierzcie sprawy w swoje ręce. Dotarło to do mnie.... I jako elektromechanik – praktyk z niemałym już doświadczeniem zawodowym – zdobyłem się na odwagę i podjąłem wyzwanie. Nie ukrywam, że duży wpływ na tę życiową decyzję miała moja żona, która miała dość mojej 6-letniej tułaczki po Polsce na budowach Energorozruchu: wystarczy tego ustawicznego jeżdżenia „po delegacjach”.

Zaczynałem swój firmowy biznes, jak wszyscy w owych czasach – od małego handlu detalicznego częściami elektrycznymi w wynajętym magazynie na 15 m². Po niespełna pół roku działalności zacząłem już zaopatrywać w „elektrykę” większe podmioty gospodarcze – zakłady państwowe i spółdzielnie. Tym sposobem trafiłem m.in. do włocławskiego Drumetu, w którym w swoim czasie jako elektromechanik pracowałem kilka lat. Nie ukrywam, że na starcie mojej firmy bardzo pomocne okazało się moje dobre rozpoznanie w branży elektrycznej, moje osobiste kontakty, no i dobra opinia idąca za mną. Ja w swoich wcześniejszych pracach w sektorze państwowym zawsze „szedłem z awansem”, bo doceniano moje umiejętności zawodowe i zaangażowanie w to, co robię. Miałem więc niejako z górki.

W drugim roku działalności udało mi się zwiększyć obroty 5-krotnie. Trzeba było powiększać powierzchnie magazynowe. Rozwijała się polska gospodarka, a wraz z nią Elmehurt. Firmy się modernizowały, inwestowały w nowe rozwiązania i nie mogły obyć się bez elektrycznego zasilania. Potrzebowały więc tak sprawdzonych i rzetelnych w usługach partnerów, jak nasz Elmehurt. Z czasem posypały się duże zamówienia i od znaczących podmiotów gospodarczych. Trzeba było nauczyć się startować w rozmaitych przetargach i je wygrywać.

Od lat dużo robimy dla włocławskiego Anwilu, potentata w produkcji nawozów. Przeprowadzamy tam poważne i długotrwałe modernizacje oraz remonty w zakresie obsługi elektrycznej. Byliśmy też mocno zaangażowani w rozliczne inwestycje na terenie zakładu mleczarskiego Bakoma. Przebudowaliśmy tam m.in. linię napowietrzną na kablową, wymienialiśmy transformatory do zasilania hal produkcyjnych, instalowaliśmy stacje średniego napięcia, wprowadzaliśmy rezerwowe

zasilanie. Wyposażamy także w nowoczesny osprzęt elektryczny firmę BIN z Aleksandrowa Kujawskiego, uznanego producenta silosów zbożowych.

Staramy się też blisko współpracować z rolnikami. Nasza oferta w stosunku do rolnictwa jest bardzo szeroka i adresowana do wielu rolniczych specjalności. I tak obsługujemy drobiarzy, m.in. ostatnio w kurnikach pod Sochaczewem wymienialiśmy agregaty prądotwórcze i wprowadzaliśmy rezerwowe zasilanie. Naszymi klientami są coraz częściej polscy ogrodnicy i sadownicy, dla których na zlecenie instalujemy „elektrykę” w przechowalniach magazynowych i sortowniach.

Rolnictwo w ostatnich kilkunastu latach bardzo dużo skorzystało z unijnych dotacji. Inwestowało w kurniki, obory, chlewnie, magazyny, przydomowe przetwórnice masarskie czy owocowo-warzywne. Obserwuje się, że boom inwestycyjny na wsi stopniowo słabnie, również dlatego, że ze starej perspektywy finansowej kończą się powoli dotacje unijne. Kiedy zaczyna brakować pieniędzy, każdy inwestor próbuje „strzyc” wydatki. A branża elektryczna jest zawsze na końcu inwestycji. Stąd roboty dla nas może ubywać. Na razie jednak nie ma powodu do narzekań. Poza jednym – na rynku elektrycznym coraz bardziej doskwiera niedostatek fachowców. To jest problem, z którym nasza branża musi się zmierzyć.

Według mnie – jak najbardziej słuszną drogą jest konsolidacja i koncentracja całej naszej branży. Stąd moje osobiste zaangażowanie przed blisko 20 laty w powołanie do życia Polskiej Grupy Elektrycznej „Forum-Rondo” oraz utworzenie w 2016 r. ogólnopolskiej Grupy Kapitałowej „KWANT Hurtownie Elektryczne”. Obie te inicjatywy – jak pokazała rzeczywistość – pozwoliły branży elektrycznej w Polsce na właściwe funkcjonowanie jako całości.

ELMEHURT

hurtownie elektrotechniczne, produkcja rozdzielnic, projekty, inwestycje

już

28

LAT

Hurtownia Elektryczna Elmehurt Sp. J.

L. Kisielewski, E. Sierackiewicz, T. Szybieniecki

www.elmehurt.pl

Zboże – to polskie złoto

Andrzej Muszyński Przemysław Bochat

ZASŁUŻONY PROMOTOR
AGROBIZNESU RP 2018

Andrzej Muszyński, sekretarz Rady Ekspertów Polskiego Związku Producentów Roślin Zbożowych i Przemysław Bochat, członek Zarządu PZPRZ – organizacji branżowej, założonej w 1998 r. w celu reprezentowania na forum publicznym interesów wielkiej rzeszy polskich rolników zajmujących się uprawą zbóż.

Andrzej Muszyński, absolwent Politechniki Warszawskiej – inżynier mechanik o specjalności konstrukcje maszyn i urządzeń rolniczych, pracę zawodową zaczynał w 1984 r. w Polskich Zakładach Zbożowych we Włocławku, pełniąc m.in. funkcję dyrektora ds. technicznych. Prowadził w latach 80. ub. w. nadzór techniczno-inwestorski nad budową elewatora zbożowego o pojemności 50.000 ton, stosując nowoczesne rozwiązania poprawiające kontrolę jakości i właściwą pielęgnację magazynowanych zbóż. Jego autorstwa była również modernizacja młyna pszenno-żytniego we Włocławku o dobowej zdolności przerozu 150 ton, polegająca na przebudowie systemu transportu pneumatycznego młewa na znacznie wydajniejszy i bardziej energooszczędny. W firmie BIN, do której trafił w 1994 r., powierzono mu najpierw stanowisko menedżera produktu, a później dyrektora marketingu.

Przemysław Bochat, absolwent Wydziału Nauk Ekonomicznych i Zarządzania oraz Wydziału Prawa i Administracji (oba kierunki na Uniwersytecie Mikołaja Kopernika w Toruniu), a także podyplomowych studiów rolniczych na Uniwersytecie Techniczno-Przyrodniczym w Bydgoszczy – przez 12 lat związany zawodowo z firmą BIN, w której jako wicedyrektor marketingu zajmował się sukcesami promocji siłosów BIN. Obecnie jest dyrektorem ds. relacji z klientami w firmie Swimer w Toruniu.

Obydwaj – u boku śp. Stanisława Kaszubskiego, wybitnego marketingowca i udziałowca BIN – okazali się wyjątkowo skutecznymi propagatorami siłosów zbożowych wśród polskich rolników. W ich kompetencjach były także marketingowe kontakty z instytucjami, instytucjami naukowymi oraz szkołami wyższymi w zakresie badań i opracowań technicznych. Dzięki ich talentom organizacyjnym i pomysowości, firma BIN otrzymała wiele nagród na wystawach, targach i prezentacjach wyrobów, m.in. Złote Medale Międzynarodowych Targów Poznańskich (w latach 2005, 2008 i 2009) oraz „Grand Mercure” MTP w 2006 r. za: wybitną aktywność marketingową, znaczącą pozycję rynkową, zaawansowane technologie, promowanie marki firmy jej produktów i wizerunku.

REKOMENDUJE

Prof. Tadeusz Pawłowski

Przemysłowy Instytut Maszyn Rolniczych w Poznaniu
Wybitny Promotor Agrobiznesu RP 2015:

– Andrzej Muszyński i Przemysław Bochat, jako członkowie władz Polskiego Związku Producentów Roślin Zbożowych, z wielką pasją realizują statutowe cele organizacji polskich zboźców. Godne podkreślenia jest ich zaangażowanie w godne reprezentowanie Związku wobec decydentów krajowych i zagranicznych, a także wielki wkład w działalność promocyjno-szkoleniową oraz bliską współpracę z placówkami naukowo-badawczymi.

Ostatnie kilkanaście lat, to okres wielkich, wręcz epokowych przemian w polskim rolnictwie. Najpierw wiązały się one z przygotowaniami do wejścia Polski do Unii Europejskiej, a następnie, gdy to już stało się faktem, z procesami dostosowawczymi do wymagań stawianych przez Brukselę. Dla licznych polskich rolników to były trudne momenty. Stopniowo dojrzywała jednak świadomość, że pojedynczemu rolnikowi bardzo trudno będzie egzystować na wolnym rynku, że trzeba łączyć swe wysiłki w celu przezwyciężania narastających trudności. Takie myślenie u rosnącej grupy światłych rolników stało się swobodnym podkładem pod powstanie organizacji skupiającej producentów roślin zbożowych i mającej ambicje rozwiązywania ich problemów w skali krajowej.

Z perspektywy 20-letniej działalności PZPRZ – można z całą odpowiedzialnością stwierdzić, że było to właściwe i dalekowzroczne przedsięwzięcie. Nasz Związek stał się nie tylko autentycznym reprezentantem środowiska zbożowego w Polsce, ale także włączył się w działania na szczeblu europejskim, a ściślej unijnym. Nasi przedstawiciele biorą stały udział w pracach unijnej Grupy Roboczej Zboża, Rośliny Białkowe i Oleiste COPECA i spotkaniach Grupy doradczej o podobnej nazwie z przedstawicielami Komisji Europejskiej.

Nasza organizacja stara się też na miarę swoich możliwości reprezentować potrzeby i interesy producentów roślin zbożowych wobec władz państwowych, samorządowych, także wobec innych rolniczych organizacji społecznych i firm współpracujących z rolnictwem.

Zwracaliśmy się m.in. do rządu o stworzenie przejrzystego systemu zagospodarowywania nadwyżek towarowych zbóż. Czyniliśmy też próby wpłynięcia na zwiększenie cen skupu interwencyjnego do poziomu rekompensującego zwrot poniesionych nakładów na ich wyprodukowanie. Domagaliśmy się uczestnic-

stwa rządu, poprzez państwową firmę Elewarr, w stabilizacji rynku zbożowego w Polsce, a także zwiększenia zwrotu podatku akcyzowego zawartego w cenie paliwa oraz liczby litrów oleju napędowego zużywanego na 1 ha, a także uproszczenie procedur z tym związanych. Wielokrotnie upominaliśmy się o większą precyzję prognoz plonów przedstawianych przez GUS, by tym samym ograniczyć manipulacje cenowe na rynku zbożowym. Wyrażaliśmy też ostry sprzeciw wobec nieuzasadnionego podwyższania cen przez producentów nawozów.

Mocno angażujemy się jako Związek w promocję ziarna zbóż i przetworów zbożowych. Za sukces pozycytujemy w tym względzie to, że udało nam się, jako jednej z pierwszych organizacji branżowych, wejść z całą mocą w realizację projektów promocyjnych, a szczególnie w popularyzację pieczywa z całego ziarna. Temu m.in. służą działania promocyjne w ogólnopolskich mediach branżowych, przygotowywane przez PZPRZ specjalne poradniki dla konsumentów, piekarzy i producentów zbóż, także – serie spotów audiowizualnych przedstawiających prawidłowe praktyki w uprawie zbóż oraz urządzane przez nas stoiska promocyjne podczas różnych wydarzeń wystawienniczo-targowych na terenie całego kraju, jak również na do rocznych Dożynkach Prezydenckich w Spale.

Naszym osobistym sukcesem jest pozyskanie dla działań Związku licznych autorytetów naukowych z zakresu szeroko rozumianej gospodarki zbożowej, co zaowocowało ich formalnym zgromadzeniem w ramach Rady Ekspertów. Staramy się również organizować cyklicznie dla swoich członków szkolenia i zagraniczne wyjazdy studyjne, wychodząc z założenia, że wymiana doświadczeń z farmerami amerykańskimi czy francuskimi jest najlepszą formą edukacji i podnoszenia kwalifikacji zawodowych.

Słowem, jak mawiał nasz – i polskich rolników – Przyjaciel Stanisław Kaszubski, bierzemy zboże w swoje ręce.

Polski Związek Producentów Roślin Zbożowych to organizacja branżowa istniejąca od 1998 r., której nadrzędnym celem jest dbanie o interesy polskich rolników oraz reprezentowanie wspólnych stanowisk na arenie krajowej i unijnej.

Nasz Związek bierze czynny udział w pracach nad dokumentami, które mają decydujący wpływ na rozwój rolnictwa i rozwoju wsi (m.in. nad kształtem Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2014-2020). Ponadto opiniujemy ustawy, podnosimy tematykę aktualnych problemów i potrzeb producentów zbóż, kierujemy także nasze postulaty do władz krajowych i samorządowych.

Od 2010 r., tj. od powstania Funduszy Promocji Żywności administrowanych przez ARR, ubiegamy się o środki finansowe przeznaczone na zorganizowanie kampanii informacyjnych dotyczących produktów zbożowych z pełnego ziarna. W ramach tych akcji przeprowadziliśmy liczne działania w mediach branżowych i ogólnopolskich, przygotowaliśmy liczne poradniki dla konsumentów, piekarzy i producentów zbóż, a także serię spotów przedstawiających prawidłowe praktyki w uprawie.

Nasz Związek, mając na uwadze rozwój branży rolno-spożywczej w kraju, prowadzi szereg szkoleń przeznaczonych dla producentów zbóż i przedstawicieli branży piekarniczej, a także cyklicznie organizuje zagraniczne wyjazdy studyjne, m.in. do Francji i USA.

Polski Związek Producentów Roślin Zbożowych
Radzików lab. II p. 89, 05-870 Błonie
tel. 22 733 46 16, 502 257 874, fax 22 725 47 14
e-mail.pzpz@ihar.edu.pl www.pzprz.pl

AgroPREZENTACJE

.....
Laureaci z lat 1991-2017
.....

LAUREACI KONKURSU AGROPRZEDSIĘBIORCA RP 2008

Wybitny Agropredsiębiorca RP

Zenon Choja
prezes OSM Kalisz
Kalisz

Marian Ilnicki
prezes Spółdzielczej Agrofimy
Witkowo

Wzorowy Agropredsiębiorca RP

Grzegorz Augustyniak
prezes Milk Hydrosan
Warszawa

Piotr Doligalski
prezes Zakładu Produkcji Rolnej
w Kowrozie

Jan Kolański
prezes Grupy Kapitałowej
Jutrzenka Holding

Wiera Pawluczuk
prezes OSM Hajnówka
Hajnówka

Józef Szymkowiak
właściciel Ferm Drobni
Dębienko

Donat Zawidzki
właściciel MMIUR Dozamech
Odolanów

Zasłużony Promotor Agrobiznesu RP 2008

Mirosław Mazuruk
Prezes WR-SRH Bronisze
Bronisze

Tadeusz Pawłowski
dyrektor naczelny PIMR
Poznań

Mieczysław Twaróg
prezes Stowarzyszenia Ekspor-
terów Polskich

LAUREACI KONKURSU AGROPRZEDSIĘBIORCA RP 2009

Wybitny Agropredsiębiorca RP 2009

Tadeusz Łuczak
właściciel Alima-Bis
Środa Wlkp.

Tadeusz Peciakowski
właściciel Pek-Mont
Bielsk k. Płocka

Janusz Skowroński
prezes Tewes-Bis
Barczewo

Wzorowy Agropredsiębiorca RP 2009

Roman Długi
właściciel Asket
Poznań

Róża i Piotr Frątczak
właściciele Prem-Vit
Inowrocław

Rajmund Gąsiorek
właściciel
Fermi Norek
Czerniejewo

**Arkadiusz
Gumieniczuk**
właściciel
Trawnik-Producent
Turów

Antoni Kogut
prezes RSM „Resmlecz”
Trzebowńsko

Bogdan Królik
właściciel
Gospodarstwa
Ogrodniczego B.Królik
Chrzypsko Wielkie

Wanda i Sławomir Lenarcik
właściciele Zakładu Mięsnego
Lenarcik
Gotardy

Jolanta i Jerzy Mielcarz
właściciele Gospodarstwa
Zielarskiego Mielcarz
Dobrzyca

Krzysztof Nozderka
prezes
C. Olsen Trading
Warszawa

Wawrzyniec Zieliński
właściciel ZPIUK
„Poraj”
Gorzów Wlkp.

Zasłużony Promotor Agrobiznesu RP 2009

Waldemar Broś
prezes KZSM Zw. Rew.

Danuta Kowalczyk
prezes Mazowieckiego Banku Re-
gionalnego

Eugeniusz Rytwiński
prezes BS
Poddębice

LAUREACI KONKURSU AGROPRZEDSIĘBIORCA RP 2010

Zasłużony Promotor Agrobiznesu RP 2010

Danuta Grychowska
burmistrz Miasta
i Gminy Czarniejewo

Janina Śmigiełska
prezes BS w Chełmnie
Chełmno

Agroprzedsiębiorca RP Wszech Czasów RP

Zenon Choja
prezes OSM Kalisz
Kalisz

Marian Ilnicki
prezes Spółdzielczej
Agrofirmy
Witkowo

Innowator Agrobiznesu RP 2010

Marek Fuszara
dyrektor finansowy
KB Folie Polska
Warszawa

Michał Hołdyński
dyrektor ds. technologii
i innowacji Teweś-Bis
Barczewo

Wybitny Agroprzedsiębiorca RP 2010

Rafał Andrzejewski
szef Działu Food
& Beverage Ecolab,
dyr. regionalny na
Północno-Wschodnią
Europę

Maria Czwojdrak
prezes ŚSM „Jana”
Środa Wlkp.

Czesław Kryszkiewicz
prezes HZZ Osowa Sień
Przyczyna Górna

Edward Łukosz
właściciel Firmy Polskie Mięso i
Wędliny ŁUKOSZ
Chybie

Tadeusz Nadrowski
prezes SM „Ostrołęka”
Ostrołęka

Wzorowy Agroprzedsiębiorca RP 2010

Piotr Bogdanowicz
właściciel PP-H-U BOGDAN
Bolesławowo

Czesław Cieślak
prezes OSM Koło
Koło

Bolesław Gumowski
prezes KSM „KeSeM”
Włocławek

Krzysztof Jarmul
prezes PNOiS
Ożarów Maz.

Małgorzata i Eugeniusz Jędrycha
właściciele ZM Jędrycha
Konieczki

Wanda i Wojciech Kalinowscy
właściciele PH Wojciech Kalinowski
Każmierz

Ryszard Klimczyk
właściciel
gospodarstwa
rolnego
Poręba

Mirosław Kowalski
właściciel
gospodarstwa rolnego
Sadłowo Rumunki

Anna i Stanisław Lesień
właściciele gospodarstwa rolnego
i firmy STAN
Czajków

Stanisław Wieczorek
właściciel
Gospodarstwa
Szkółkarskiego
Wieczorek
Puszczykowo Zaborze

LAUREACI KONKURSU AGROPRZEDSIĘBIORCA RP 2011

Agroprzedsiębiorca Wszech Czasów RP

Kazimierz Śniezek
prezes OSM
w Jasienicy Rosielnej

Wybitny Agroprzedsiębiorca RP 2011

Lucjan i Grzegorz Kurowscy
właściciele Szkółki Kurowscy
Końskowola

Wzorowy Agroprzedsiębiorca RP 2011

Ireneusz Dymarski
dyrektor Zakładu
Doświadczalnego
Pawłowice IŻ Kraków

Paweł Krajmas
dyrektor Zakładu
Mięsnego Jasiołka
Dukla

Arkadiusz Nowicki
prezes firmy
Metalbud-Nowicki
Rawa Mazowiecka

Felicjan Pikulik
prezes Stadniny Koni
Dobrzyniewo

Elżbieta i Wojciech Pysiak
właściciele gospodarstwa rolnego
i przydomowej masarni
Zdziechów

Andrzej Wiśniewski
współwłaściciel
gospodarstwa rolnego
Sławkowo

Mieczysław Zaremba
prezes Rolniczego
Kombinatu
Spółdzielczego Bądecz
Bądecz

Stanisław Zymon
właściciel Szkółki
Krzewów Ozdobnych
Tłokinia Wielka

Elżbieta i Sławomir Wiesiak
właściciele firmy Janex
Warszawa

Zasłużony Promotor Agrobiznesu 2011

Wojciech Jujeczka
prezes BS
Duszniki

Marek Mrówczyński
dyrektor Instytutu Ochrony
Roślin-PIB
Poznań

LAUREACI KONKURSU AGROPRZEDSIĘBIORCA RP 2012

Wybitny Agropredsiębiorca RP 2012

Czesław Cieślak
prezes Zarządu
OSM w Kole

Lech Krukowski
współwłaściciel
Victorii Cymes w Wałczu

Wzorowy Agropredsiębiorca RP 2012

Zbigniew Ajchler
Prezes Zarządu
RSP „Zdrowie”
w Izdebnie
I RSP w Lubosinie

Grzegorz Gańko
prezes Zarządu
OSM w Sierpcu

Beata i Jarosław Goszczyccy
właściciele
Piekarni Tyrolskiej
w Olsztynie

Zdzisław Kraszewski
współwłaściciel
Gospodarstwa Rolnego
Dąbrowa Łązy

Marian Pankowski
prezes Zarządu
Przedsiębiorstwa
Rolniczo-Hodowlanego
„Gałopol” w Gałowie

Zdzisław Paszkiewicz
prezes Zarządu
Poznańskiej Hodowli Roślin
w Tulcach

Maria i Kazimierz Słabkowsky
właściciele
Gospodarstwa Rolnego
w Dzikim Borze

Leszek Sułek
prezes Zarządu
RSP „Przełom”
w Linowie

Jerzy Wilczewski
właściciel
Gospodarstwa
Ogrodniczego
w Białousach

Jacek Wyłębski
prezes Zarządu
Ośrodka Hodowli
Zarodowej
Osięciny w Osiecinach

Zasłużony Promotor Agrobiznesu 2012

Wiesław Zyk
prezes Zarządu
Banku Spółdzielczego
w Gnieźnie

Krzysztof Radziszewski
Prezes Zarządu
Spółdzielczego Banku Rozwoju
w Szepietowie

LAUREACI KONKURSU AGROPRZEDSIĘBIORCA RP 2013

Wybitny Agropredsiębiorca RP 2013

Grzegorz Krasoń
twórca i współwłaściciel
Gospodarstwa
Ogrodniczego „Krasoń”
Piąski

Krzysztof Nozderka
prezes i współwłaściciel
C. Olsen Trading
w Warszawie

Józef Szymkowiak
twórca i współwłaściciel
Ferm Drobiu
w Dębienku

Mieczysław Zaremba
prezes Zarządu
Rolniczego Kombinatoru
Spółdzielczego
w Bądeczu

Wzorowy Agropredsiębiorca RP 2013

Wojciech Bednarczuk
prezes
Spółki Greengrow
w Wikrowie

Barbara i Jarosław Cieśla
właściciele
Gospodarstwa Rolnego w Starej Wsi, Firmy
Beans Polska w Warszawie
i Hotelu Koronny
w Zamościu

Andrzej Dunaj
prezes
Firmy KSB Grupa
w Stołowaczu

Danuta i Henryk Kowalczyk
właściciele
PPUH Henryk Kowalczyk
w Barglach

Zbigniew Kruk
właściciel
Zakładów Mięsnych
„Zbyszko” w Bedoń Wieś,
i Klubu Jeździeckiego
„Zbyszko” w Wiączyńcu

Tadeusz Leśniewski
właściciel
Gospodarstwa
Rolnego
w Cochu

Urszula i Janusz Michalak
właściciele
Gospodarstwa Rolnego
i Firmy Fructopol Hurt
w Podzborowie

Wojciech Wilamowski
właściciel
Gospodarstwa Rolnego
w Mańkowie

Beata, Ilona, Andrzej, Jerzy i Waldemar Żóćcik
właściciele
PPUH Activ
w Belsku Dużym

Wybitny Promotor Agrobiznesu RP 2013

Waldemar Broś
prezes Zarządu Krajowego Związku Spółdzielni
Mleczarskich Zw. Rew.
w Warszawie

Zasłużony Promotor Agrobiznesu RP 2013

Paweł Augustyn
właściciel
Gospodarstwa Rolnego
w Lubczy

LAUREACI KONKURSU AGROPRZEDSIĘBIORCA RP 2014

Wybitny Agropredsiębiorca RP 2014

Sławomir Lenarcik
twórca i współwłaściciel
Zakładu Mięsnego LENARCİK
w Gotardach

Maciej Paradowski
prezes
KB Folie Polska
w Warszawie

Jerzy Piórkowski
twórca i współwłaściciel
Ubojni Drobiu PIÓRKOWSCY
w Woli Cyrusowej

Donat Zawidzki
właściciel firmy Mechanika Maszyn
i Urządzeń Rolniczych Dozamech
w Odolanowie

Wzorowy Promotor Agrobiznesu 2014

Stanisław Dycha
prezes
Ośrodka Hodowli
Zarodowej Lubiana

Leszek Glezer
właściciel
Ekologicznego Zarodowego Gospodarstwa
Jeleni Szlachetnych, Daniela i Muflonów
w Pławinie

Anna Kaczorowska
prezes
Zakładów Mięsnych „Józan”
w Rzeniszowie

Teresa Kościcka
prezes
Spółdzielni Produkcji Rolnej Agrofirma
w Skórzewie

Iwona i Andrzej Olejniczak
właściciele
Gospodarstwa Rolnego
w Dąbkowicach

Marian Szeliga
właściciel
Gospodarstwa Sadowniczego
w Żurawicy

Józef Sztorc
właściciel
Tarnowskich Zakładów Osprzętu
Elektrycznego „Tarel”
w Woli Rzędzińskiej

Wybitny Promotor Agrobiznesu 2014

Mirosław Mazuruk
prezes
Warszawskiego Rolno-Spożywczego
Rynku Hurtowego S.A.
w Broniszach

Wiesław Różański
prezes
Unii Producentów
i Pracodawców
Przemysłu Mięsnego
w Warszawie

Zasłużony Promotor Agrobiznesu RP 2014

Włodzimierz Olejniczak
prezes
Pałuckiej Drukarni Opakowań
w Janowcu Wielkopolskim

LAUREACI KONKURSU AGROPRZEDSIĘBIORCA RP 2015

Wybitny Agropredsiębiorca RP 2015

Zbigniew Ajchler
prezes Zarządu
RSP Zdrowie w Izdebnie
i RSP w Lubosinie

Rajmund Gąsior
twórca i właściciel
Gospodarstwa Rolno-Hodowlanego
w Czerniejewie

Wzorowy Agropredsiębiorca RP 2015

Hubert Buksowicz
prezes i współtwórca
Browaru Jabłonowo
w Wólce Kosowskiej

Bogdan Denarski
twórca i właściciel
Fabryki Maszyn Rolniczych Agro-Factory
w Lubieniu

Janusz Gruszczeński
twórca i właściciel
Zakładu Metalowego
Agromasz
w Mrągowie

Arleta Linka
właścicielka
Gospodarstwa Drobiarskiego
w Zamysłowie

Zbigniew Matkowski
współwłaściciel
i przewodniczący Rady
firmy Fosfan S.A.
w Szczecinie

Alicja i Krzysztof Spychalscy
twórcy i właściciele
Gospodarstwa Ogrodniczego
w Pikutkowie

Krystyna i Tadeusz Szepietowscy
twórcy i właściciele
firmy GAMA Group
w Wysokiem Mazowieckiem

Tadeusz Ziółkowski i Jan Szkudlarczyk
prezes i wiceprezes Zarządu
Ośrodka Hodowli Zarodowej „Garzyn”
w Garzynie

Zastężony Promotor Agrobiznesu RP 2015

Prof. Alojzy Szymański
rektor
Szkoły Głównej Gospodarstwa Rolnego
w Warszawie

LAUREACI KONKURSU AGROPRZEDSIĘBIORCA RP 2016

Wybitny Agroprzedsiębiorca RP 2016

Mirosław Grzęda
prezes Zarządu
Biowet Puławy
w Puławach

Tadeusz Leśniewski
właściciel
Gospodarstwa Rolnego
w Cochu

Zasłużony Promotor Agrobiznesu RP 2016

Sławomir Białkowski
wójt
Gminy Zakrzew
w Zakrzewie

Prof. Grzegorz Skrzypczak
rektor
Uniwersytetu Przyrodniczego
w Poznaniu

Wzorowy Agroprzedsiębiorca RP 2016

Wojciech Bury
właściciel
firmy BURY – Maszyny Rolnicze
w Woźniakowie

Jacek Hermanowicz
Członek Zarządu
Firmy Fosfan S.A.
w Szczecinie

Jerzy Just
założyciel i współwłaściciel
firmy SemCo
w Śmitowie

Ryszard Kruziński
współwłaściciel
Gospodarstwa Rolnego
w Okoninie

Jan Dobies i Marek Odzioba
współwłaściciele
PHP „ABC” Sp.J.
w Mostach

Eliza Linka i Hubert Linka
właściciele
Ferm Drobiarskich
w Wilczynie

Stanisław Pietruszyński
prezes Agrocentrum Sp. z o.o. w Kolnie
Adam Pietruszyński
Prezes Grupy Agrocentrum Sp. z o.o. w Łomży

Roman Napierała
właściciel
Gospodarstwa Rolnego
w Szczepankowie

Leszek Siatka
prezes
firm Pomot i Progres
w Chojnie

Ryszard Sułkowski
właściciel
firmy „Stolarstwo-Tartacznictwo”
w Bolkowie

Sylwia i Zdzisław Wawrzyńczyk
właściciele
Gospodarstwa Specjalistycznego
– Uprawa Warzyw
w Nowym Miasteczku

LAUREACI KONKURSU AGROPRZEDSIĘBIORCA RP 2017

Wybitny Agropredsiębiorca RP 2017

Grzegorz Gańko
prezes Zarządu
Okręgowej Spółdzielni
Mleczarskiej
w Sierpcu

Teresa Kośmicka
prezes Zarządu
Spółdzielni Produkcji Rolnej
Agrofirma
w Skórzewie

**Monika Siecińska-
Jaworowska**
prezes Zarządu
firmy Suempol
w Bielsku Podlaskim

Józef Sztorc
właściciel
Tarnowskich Zakładów Osprzętu
Elektrycznego „Tarel”
w Woli Rzędzińskiej

Wzorowy Agropredsiębiorca RP 2017

Ryszard Błaszkwicz
współwłaściciel
Gospodarstwa Rolnego
w Rakowie

Michał Gąsiorek
główny hodowca
w PP-H Agropol
w Sokółowie

Paweł Krzemiński
prezes firmy BIN
w Aleksandrowie Kujawskim

Leonard Murawiec i Andrzej Krzemiński
prezes i wiceprezes Zarządu
firmy Damix
w Rypinie

Zbigniew Nowiński
właściciel
Składnicy Opałowej
i Przemysłowej Agromax
w Brodnicy

Grażyna i Andrzej Remisiewicz
właściciele
firmy Trans-Rol
Kruszewo-Wypychy

Igor Szamiłow
właściciel Gospodarstwa
Rolno-Hodowlanego Igor
Szamiłow
w Rakowie

Marzena i Janusz Zalarscy
współwłaściciele
Przetwórstwa Mięsnego „Płatek”
w Nowej Wsi Szlacheckiej

Zasłużony Promotor Agrobiznesu RP 2017

Krzysztof Figat
Starosta łowicki

Stanisław Kacperczyk i Piotr Malicki
prezes Zarządu i członek Zarządu
Polskiego Związku Producentów Roślin
Zbożowych
zs. w Radzikowie

LAUREACI KONKURSU AGROBIZNESMEN ROKU

Tadeusz Badach
Prezes OSM Krasnystaw
Agrobiznesmen 1996
Złota Tarcza Agrobiznesmena 2005

**Krzysztof, Andrzej, Jerzy,
Leszek i Piotr Dębscy**
Właściciele Szkołki Bracia Dębscy – Młynki
Agrobiznesmeni 2007

Józef Dworakowski
Właściciel firmy Agromix
– Rojęczyn
Agrobiznesmen Roku 1999
Złota Tarcza Agrobiznesmena 2004

Józef Grot
Właściciel ZPM „Grot”
– Starowa Góra
Agrobiznesmen Roku 2000
Złota Tarcza Agrobiznesmena 2005

Janusz Kasztelewicz
Właściciel Gospodarstwa Pasiecznego
„Sądecki Bartnik” – Stróże
Agrobiznesmen Roku 1998
Złota Tarcza Agrobiznesmena 2006

Wiktor Kolbowicz
Prezes Kliniki Uzdrawiskowej
„Pod Tężniami” – Ciechocinek
Honorowy Agrobiznesmen 2007

Roman Kopiński
Właściciel firmy Asprod
– Kliniska Wielkie
Agrobiznesmen Roku 2004

Jan Krzemiński
Prezes firmy BIN – Aleksandrów Kuj.
Agrobiznesmen Roku 2006

Sergiusz Martyniuk
Prezes firmy Pronar – Narew
Agrobiznesmen Roku 1991
Złota Tarcza Agrobiznesmena 1996

Teresa Mokrysz
Współwłaścicielka Grupy Mokate
Agrobiznesmen Roku 1996
Złota Tarcza Agrobiznesmena 2001

Jesteśmy spółdzielnią rolniczą działającą od 1951 r. na terenie Wielkopolski

- Specjalizujemy się w towarowej produkcji roślinnej – zboża (pszenica, pszenżyto, żyto, jęczmień jary i owies), rzepak, buraki cukrowe.
- Prowadzimy tucz trzody chlewnej w cyklu zamkniętym.
- Świadczymy usługi agrotechniczne dla okolicznych rolników.

**Oferujemy do sprzedaży zboża i trzodę chlewną.
Zapraszamy do współpracy!**

t. Maciej Fiszer

Spółdzielnia Produkcji Rolnej AGROFIRMA

Skórzewo, ul. Poznańska 10, 60-185 Poznań
tel. /fax 61 814 37 15, e-mail: agrofirma@onet.pl

www.spragrofirma.pl

Gospodarstwo Rolno-Hodowlane Rajmund Gąsiorek

62-250 Czarniejewo, ul. Wrzesińska 8

tel. +48 61/427 31 66

Gospodarstwo Rolno-Hodowlane Rajmund Gąsiorek zarządza gruntami o powierzchni ok. 3 tys. ha.

Zatrudnia szacunkowo 300 pracowników stałych i drugie tyle sezonowych. Specjalizuje się w:

- hodowli bydła mlecznego
- hodowli zwierząt futerkowych
- produkcji roślinnej.

Hodowla zwierząt futerkowych prowadzona jest głównie w celu produkcji surowych skór sprzedawanych na aukcjach w Europie i Ameryce Płn. Zwierzęta hodowane są zgodnie z wytycznymi Unii Europejskiej – z zachowaniem wszelkich norm dotyczących dobrostanu zwierząt. Skóry pozyskiwane są przy zastosowaniu najnowszych technologii i nowoczesnych maszyn. Firma jest swego rodzaju naturalnym, ekologicznym zakładem utylizacyjnym, bowiem norki hodowane w gospodarstwie zjadają karmę wyprodukowaną z odpadów poubojowych (drobiowych i rybnych). Do produkcji paszy w GR-H zużywa się rocznie ponad 30 tys. ton odpadów poubojowych.

Produkcja roślinna jest pomocniczą gałęzią GR-H. Dominują uprawy kukurydzy, pszenicy i pszenżyta. Niemal wszystkie plony są przetwarzane na paszę dla zwierząt futerkowych – część wyprodukowanej karmy przeznaczana jest na sprzedaż.

Woborze w Sokolowie utrzymywane jest 1800 szt. bydła, w tym 950 krów mlecznych o średniej rocznej wydajności 11 500 kg mleka. Taki wynik – w ocenie Polskiej Federacji Hodowców Bydła i Producentów Mleka – sytuuje oborę w Sokolowie w pierwszej „piątce” najbardziej wydajnych obór w Polsce.

Gospodarstwo dysponuje specjalistycznym sprzętem Rolniczym i stosuje najnowsze technologie. Posiada nowe magazyny zbożowe, mieszalnię pasz oraz suszarnie.

Krajowy Związek Spółdzielni Mleczarskich Związek Rewizyjny

27 lat w służbie polskiego mleczarstwa

Krajowy Związek Spółdzielni Mleczarskich Związek Rewizyjny jest największą w Polsce organizacją w sektorze mleczarskim. W obecnej chwili członkami organizacji jest 71 spółdzielni mleczarskich i 7 spółdzielni pracujących na rzecz mleczarstwa. Członkowie KZSM Zw. Rew. skupują 60-70% mleka w Polsce. Celem nadrzędnym KZSM Zw. Rew. jest zapewnienie zrzeszonym w nim spółdzielniom pomocy w ich działalności statutowej, obrona ich interesów oraz rozwijanie spółdzielczości mleczarskiej.

Związek realizuje swój cel główny poprzez takie zadania, jak:

- przeprowadzanie lustracji w spółdzielniach i badanie sprawozdań finansowych
- organizacja corocznego wspólnego mleczarskiego wystąpienia na MTP „Polagra-FOOD” w Poznaniu oraz Mlecznej Rewii w Gdańsku
- od 1992 r. organizacja Targów Mleczarskich „Mleko-Expo” w Warszawie, podczas których organizowane są konkursy m.in.: „Wysoka Jakość Wyrobów Mleczarskich”, „Superprodukt”, „Mleczne Mistrzostwa Polski” – konkurs dla największych producentów mleka oraz „Dzień Produktu” i konkurs na „Produktowy HIT”
- przygotowanie rankingu spółdzielni mleczarskich – członków KZSM Zw. Rew.; 10 największych i najlepszych spółdzielni mleczarskich otrzymuje podczas otwarcia Targów Mleczarskich puchary Prezesa ARIMR, zaś 10 największych spółdzielczych eksporterów puchary Prezesa KOWR
- prowadzenie badań rynku na temat preferencji żywieniowych Polaków w sferze mleka i jego produktów
- współpracę z instytucjami rządowymi krajowymi i organizacjami zagranicznymi poprzez konsultowanie i opiniowanie przy-

gotowywanych przez te instytucje aktów prawnych związanych z tematyką mleczarską

- współpracę z organizacjami w polskim sektorze mleczarskim i szkołami wyższymi szczególnie przy organizacji szkoleń, sympozjów, konferencji oraz Olimpiady Wiedzy o Mleku i Mleczarstwie dla młodzieży szkół średnich zawodowych

- prowadzenie szkoleń dla pracowników zakładów mleczarskich, producentów mleka oraz dla uczestników z innych przemysłów przetwórczych w Ośrodku Szkoleń KZSM Zw. Rew. w Warszawie, na Uniwersytecie Warmińsko-Mazurskim w Olsztynie oraz w wielu innych miejscowościach w Polsce

- organizacja przedsięwzięć finansowanych z Funduszu Promocji Mleka, takich jak trzyletnia kampania promocyjna „Stawiam na mleko i produkty mleczne”, której sukcesem było powstrzymanie spadku spożycia mleka (jeszcze w 2007 r. utrzymywało się na poziomie 179 l na osobę rocznie, a obecnie wynosi ok. 220 l), wyprodukowanie filmu w celu propagowania zdrowej diety skomponowanej z produktów mleczarskich w formie filmu promocyjnego „Wybieram produkty mleczarskie” emitowanego w telewizjach regionalnych na terenie całego kraju

Zobacz nas
na Facebooku

Tradycyjne Wyroby Lisieckie

Wędliny produkowane przez Naszą Firmę to wyroby najwyższej jakości o niepowtarzalnym smaku i wyglądzie. Są odpowiedzią na potrzeby wymagających klientów. Dzięki zastosowaniu specjalnie wyselekcjonowanych mięs i starannie dobranej przypraw, zyskały miano wyrobów luksusowych.

Ich charakterystyczną cechą jest proces wytwarzania.

Wędliny te są peklowane w tradycyjny sposób, według pilnie strzeżonej receptury. Wędzone aromatycznym dymem pochodzącym z drewna drzew: owocowych, buka i olchy.

Wszystko to nadaje tym wędlinom wyjątkowo intensywny aromat i niepowtarzalny smak.

Wyroby gwarantują
jedyny w swoim rodzaju
smak i zapach

Przetwórstwo Mięsne „Płatek”
Spółka Jawna
Nowa Wieś Szlachecka 51
32-060 Liszki

tel. 12 270 25 83
kom. 533 70 25 83

masarnia_platek@poczta.fm
www.masarniaplatek.pl

Zakład Przetwórstwo Mięsne „Płatek” – to rodzinna firma z tradycją. Działamy na rynku nieprzerwanie od 1992 r. Wciąż prężnie się rozwijamy, podbijając nowe rynki i zyskując mnóstwo zadowolonych klientów. Właściciele firmy bazują na doświadczeniu dziadka i ojca, nie zapominając o ciągłym rozwoju i udoskonalaniu swoich produktów. W zmodernizowanym zakładzie zachowują jednocześnie znakomitą jakość, jak również tradycję.

Oferowane przez nas wyroby wytwarzane są zgodnie z obowiązującymi wymogami GMP i GHP. Ponadto w firmie został wdrożony system HACCP.

ZAPRASZAMY DO WSPÓŁPRACY!

STWORZONY Z DBAŁOŚCIĄ O KAŻDY SZCZEGÓŁ

WITAMY W HOTELU**** KORONNY

Nasz czterogwiazdkowy Hotel Koronny usytuowany został w niewielkiej odległości od Starego Miasta Zamościa w zabytkowym budynku na terenie byłych zamojskich koszar wojskowych. Klimat ten sprawia, że Państwa pobyt jest wytchnieniem i odpoczynkiem między obowiązkami zawodowymi. Jednocześnie lokalizacja Hotelu zapewnia Państwu dostęp do wszelkich atrakcji proponowanych przez Miasto Zamość.

Hotel zaprojektowany został w nawiązaniu do historycznego ekskluzywnego wzornictwa. My jako jego właściciele osobiście zadbałiśmy o wyjątkowy charakter obiektu: specjalnie projektowane dywany, ściany obite materiałami najwyższej jakości, kryształowe lampy oraz ręcznie malowane kolumny – mają umilać pobyt w Zamościu Gościom naszego hotelu!

Mamy przyjemność zaprosić Państwa do miejsca, gdzie każdy z Naszych gości poczuje się wyjątkowo, dzięki personelowi, który sprawia, że każda rezerwacja traktowana jest indywidualnie, a potrzeby Gości spełniane są najdokładniej jak to tylko możliwe.

Z wielką pasją i dumą tworzymy dla Państwa niepowtarzalny klimat.

*Serdecznie zapraszamy!
Barbara i Jarosław Cieśla
właściciele*

PIÓRKOWSCY

UBOJNIA DROBIU

*Ubojnia Drobiu „Piorkowscy”
w Woli Cyrusowej k/Łodzi
istnieje od 1996 roku.*

Jej właścicielem jest Jerzy Piorkowski.

*Przedmiotem działalności jest
produkcja mięsa drobiowego.*

Ubojnia Drobiu „Piorkowscy” oferuje

*swoim klientom bardzo szeroki asortyment produktów, powstałych w wyniku
produkcji opierającej się na selektywnym
doborze kureczaka żywego dostarczanego
od hodowców z terenu centralnej Polski.
Nad przebiegiem całego procesu produkcji
czuwa zespół specjalistów, zapewniających
wysokiej jakości produkt trafiający na stoły naszych domów.*

*Ubojnia Drobiu „Piorkowscy” jest także
wyspecjalizowana w produkcji wędlin i garmażu
drobiowego. Wykorzystuje tylko najwyższej klasy mięso
drobiowe, w procesie produkcji wprowadza nowoczesne
rozwiązania. Stała modernizacja, innowacyjność i
inwestycje pozwala zapewnić najwyższą jakość i
bezpieczeństwo żywieniowe. Ubojnia Drobiu
„Piorkowscy” zapewnia Państwu tradycyjny smak
połączony z kunsztem najlepszych wyrobów drobiowych.*

www.piorkowscy.com.pl

POLSKIE CHOINKI

uprawa i sprzedaż

Uprawą i handlem drzew choinkowych zajmujemy się od 1996 r. Jesteśmy wiodącym polskim producentem choinek. Z powodzeniem sprzedajemy je na rynku krajowym i rynkach zagranicznych. Sprzedajemy drzewa doniczkowe i cięte.

W naszej ofercie znajdują się:

→ jodła kaukaska → jodła kalifornijska → jodła koreańska → świerk kłujący → świerk pospolity → świerk serbski

W sprzedaży posiadamy także:

→ wysokiej klasy donice do doniczkowania drzew → siatkę do pakowania choinek ciętych

Od 2007 r. jesteśmy właścicielami
znaku towarowego
POLSKIE CHOINKI

Posiadamy także CERTYFIKAT
GLOBAL G.A.P., potwierdzający
wysokie standardy obowiązujące
w naszej firmie w czasie procesu
produkcyjnego

Zapraszamy do współpracy!

PH-P „ABC” T. Odzioba i J. Dobies Sp.J., 72-132 Mosty
tel./fax 91 418 12 26, tel. 607 311 470, 605 053 899

email: abc@ph-p.com.pl, ph-p@ph-p.com.pl

MISTRZ KRAJOWY AGROLIGI 2011

TRANS-ROL

Grażyna i Andrzej Remisiewicz

**AUTORYZOWANY DYSTRYBUTOR
POLEGA W CENACH HURTOWYCH:**

- NAWOZY MINERALNE
- PASZE (TAKŻE BEZ GMO) ZABEZPIECZONE GMP+ FSA
- MELASOWANE WYSŁODKI **Tofi**
- ŚRUTĘ SOJOWĄ, RZEPAKOWĄ, DDGS

GRUPA
AZOTY

LUVENA

Pfeifer & Langen

SOKOŁY BIAŁYSTOK

KRUSZEWO WYPYCHY

WARSZAWA

**DOSTAWA NA TERENIE
CAŁEGO KRAJU**

ZAWSZE BLISKO LUDZI

KRUSZEWO-WYPYCHY 29,
18-218 SOKOŁY, WOJ. PODLASKIE

☎ 86 4763 163
☎ 668 118 242

🌐 WWW.TRANS-ROL.PL
✉ BIURO@TRANS-ROL.PL

ZŁOTY LAUR
20-lecie Agroliga

SYLWIA I ZDZISŁAW WAWRZYŃCZYK

GOSPODARSTWO SPECJALISTYCZNE UPRAWA WARZYW GRUNTOWYCH

67-124 Nowe Miasteczko, ul. Wojska Polskiego 23, woj. lubuskie

tel. 68 388 82 99, tel. kom. 603 844 688, 668 822 531

e-mail: polska_rzodkiewka@poczta.onet.pl, www.polskarzodkiewka.eu

Nasza Pasja

Prowadzimy gospodarstwo rolne od 1971 r. Nasze gospodarstwo, prowadzone od 1971 r., wyspecjalizowane jest w uprawie rzodkiewki gruntowej. Gospodarujemy na 150 ha ziemi wysokiej klasy, co pozwala nam uzyskać dobre plony i wysoką jakość produktu. Duży nacisk kładziemy na wdrażanie nowoczesnych technologii. W 2015 r. wprowadziliśmy nowatorski system satelitarny do prowadzenia równoległego siewu.

Robimy wszystko, aby nasza rzodkiewka rosła w jak najbardziej sprzyjających warunkach i była smaczna i zdrowa. Na jej wysoką jakość dodatkowo wpływa posiadanie przez nas deszczowni, linii do mycia i chłodni. Jesteśmy w stanie wyprodukować od 150 do 250 tys. pęczków rzodkiewki dziennie, zaś w ciągu sezonu – ok 12 mln. Naszymi klientami są odbiorcy krajowi (duże firmy, odbiorcy giełdowi) oraz zagraniczni, głównie z Niemiec, Czech i Węgier.

NAJSMACZNIEJSZA RZODKIEWECZKA Z NOWEGO MIASTECZKA!!!

Gospodarstwo Rolne Tadeusz Leśniewski

NA SWOIM

W ciągu 32 lat – wraz z rodziną – dorobiłem się w Cochu k. Pity blisko 1800-hektarowego, gospodarstwa rolnego.

Nasze gospodarstwo jest kompleksowo zmechanizowane i dysponuje własną bazą magazynowo-przechowalniczą.

Od wielu lat specjalizujemy się – na wielką skalę – w produkcji nasiennej zbóż oraz zbóż konsumpcyjnych i rzepaku, osiągając w tej dziedzinie znaczące i zadawalające nas sukcesy produkcyjne.

Zapraszamy do współpracy!

Coch, 64-930 Szydłowo
woj. wielkopolskie
tel. 0 605 333 951
e-mail: jartex@interia.eu

Jana

TRADYCJA
JAKOŚCI
od 1885 roku

nie wymaga
mielenia i dodatku
tłuszczu

Jedynie
w Polsce

NOWOŚCI JANA

PRODUKT
POLSKI

Z MLEKA
OD KROW
KARMIONYCH
PASZAMI
BEZ GMO

www.jana.com.pl

www.janiejestser.pl

DZIĘKUJEMY!

KLIENTOM ZA ZAUFANIE
KB FOLIE POLSKA
LIDER RYNKU OPAKOWAŃ

FLEKSO

FLEKSO UV

ROTO

☎ 56 675 73 11

☎ 606 789 114, 606 789 113

@ kowroz@poczta.onet.pl

Maszyny rolnicze do uprawy bezorkowej

Siewniki, agregaty uprawowe, pielniki i rozrzutniki

Materiał siewny hodowcy RAGT

Piotr Doligalski jest także współzałożycielem i członkiem władz Polskiego Związku Producentów Roślin Zbożowych

Zakład Produkcji Rolnej Kowróż, którego prezesem jest Piotr Doligalski, istnieje od 1959 r. Obecna powierzchnia naszego gospodarstwa to ok. 1000 ha. Zajmujemy się produkcją rolną, obejmującą: zboża, rzepak, rośliny pastewne, soję oraz użytki zielone. Hodujemy także bydło mleczne i produkujemy wysokiej jakości mleko. Jesteśmy dystrybutorem sprzętu rolniczego firm: Carre, Maschio/Gaspardo, Lemken czy Pichon. W ofercie posiadamy także kwalifikowany materiał siewny hodowcy RAGT.

Fot. Magdalena Kurantowicz-Golubińska

Zakład Produkcji Rolnej w Kowrozie Sp. z o.o., Kowróż 13, 87-148 Łysomice
tel. 56 675 73 12, fax 56 675 73 11, e-mail:kowróż@poczta.onet.pl

Nasze 90-hektarowe gospodarstwo wyróżnia się pod względem wyników ekonomicznych, nowoczesnością rozwiązań technologicznych oraz estetyką siedliska. Dominującym kierunkiem produkcji jest u nas tucz trzody chlewnej w cyklu zamkniętym. Gospodarstwo nasze spełnia wszelkie wymogi dobrostanu zwierząt i weterynaryjne. W 2007 r. uruchomiliśmy masarnię przydomową, w której są wytwarzane wędliny w oparciu o tradycyjne receptury. Mięso i wędliny sprzedajemy we własnym punkcie handlowym w Polskim Centrum Handlowym Feniks w Radomiu.

W 2012 r. gościliśmy uczestników AgroZjazdu na Mazowszu

Gospodarstwo Rolne Elżbieta i Wojciech Pysiak

Zdziejów 14, 26-625 Żelazów, tel. 48 610 52 06

DANUTA I RYSZARD BŁASZKIEWICZ

Rakowo 46, 87-500 Rypin, woj. kujawsko-pomorskie
tel. 608 029 843, e-mail: rysiurakowo@wp.pl

Prowadzimy w 72-hektarowe, dobrze zmechanizowane gospodarstwo rolne, specjalizujące się w chowie i hodowli trzody chlewnej (na stanie śr. mamy 100 loch, śr. ilość odchowanych prosiąt od maciory 25 szt., roczna sprzedaż ok. 2000 szt. tuczników realizowana jest przez Grupę Producentów Trzody Chlewnej „Kaban” w Rypinie). Nowoczesne budynki inwentarskie oraz stosowane w gospodarstwie nowoczesne tech-

nologie i rozwiązania techniczne zapewniają wysoki status zdrowotny i dobrostan zwierząt. Na blisko połowie uprawianego arealu wprowadziliśmy uprawę bezrowkową. Stosujemy także kompleksowe technologie uprawy zbóż. W naszym gospodarstwie odbywają praktyki zawodowe studenci Sumskiego Uniwersytetu Państwowego na Ukrainie. Odwiedzają nas też w celach szkoleniowych zorganizowane grupy rolników i uczniowie szkół rolniczych.

EWA I RYSZARD KRUZIŃSCY

Okonin 34, 87-517 Brzuze, woj. kujawsko-pomorskie
tel. 54 270 84 09, tel. kom. 513 401 294, e-mail:kruzo@wp.pl

Prowadzimy wraz z synem Michałem i synową Anną ponad 140-hektarowe gospodarstwo rolne (w tym 50 ha dzierżawa), specjalizujące się w chowie trzody chlewnej (na stanie 100 macior, średni odchów prosiąt od maciory 25 szt., sprzedaż tuczników poprzez Grupę Producentów Trzody Chlewnej Kaban w Rypinie). Gospodarstwo nasze posiada nowoczesne budynki inwentarskie, złożone z: porodówki, odchowalni, tuczarni, sektora krycia i chlewni macior. Stosowane w chowie nowoczesne technologie i rozwiązania techniczne zapewniają wysoki status zdrowotny i dobrostan zwierząt. Zainstalowany przez nas monitoring, pozwala na obserwację całego gospodarstwa, w szczególności zachowań macior na porodów-

ce, w której znalazły zastosowanie maty grzewcze sprzyjające ograniczeniom upadku prosiąt do momentu odsadzenia. W produkcji roślinnej w naszym gospodarstwie są stosowane kompleksowe technologie uprawy zbóż paszowych, rzepaku i kukurydzy oraz – w znacznej części pól – uprawa bezrowkowa. Skorzystaliśmy z funduszy unijnych, m.in. na zakupy: zbiornika na gnojówkę, płyty obornikowej i maszyn rolniczych oraz na modernizację chlewni i montaż stacji żywieniowej. Nasze gospodarstwo wyróżnia się wysoką estetyką obejścia (część wypoczynkowa w nim jest wyraźnie oddzielona od części produkcyjnej). Chętnie uczestniczymy w różnych inicjatywach społecznych, organizując m.in. pikniki dla osób niepełnosprawnych.

Naszą pasją jest wołowina

Nasza firma rodzinna powstała w 1990 r. Obecnie w jej skład wchodzi: Ubojnia Zwierząt Rzeźnych, Zakład Rozbioru Mięsa Wołowego oraz Zakład Produkcji Nawozów Organiczno-Mineralnych.

Zakład, położony w Bargłach koło Częstochowy, rozpoczął produkcję w 2008 r. jako Zakład Rozbioru Mięsa. W 2012 r. uruchomiona została nowoczesna, ekologiczna ubojnia bydła, trzody i owiec, wykorzystująca elektrostymulację tuszy oraz schładzanie szokowe w celu zwiększenia kruchości mięsa i ograniczenia rozwoju bakterii. Przyczyniło się to do pozyskania odbiorców na nasze wyroby z całej UE oraz export mięsa do krajów trzecich.

Podstawą koncepcji budowy zakładu jest ekologia. W magazynach żywności zastosowano filtry węglowe, a wybudowany metodą FuelCal Zakład Produkcji Nawozów Organiczno-Mineralnych wykorzystuje uboczne produkty pochodzenia zwierzęcego z własnej ubojni.

Obecnie nasz zakład zatrudnia blisko 100 osób. Produkcja ukierunkowana jest na rozbiór ćwierci wołowych głównie z młodego bydła pochodzenia krajowego. Firma dysponuje własną bazą transportową - od transportu zwierząt do transportu produktów bezpośrednio do magazynu Klienta.

Zakład Mięсны Kowalczyk oferuje w ciągłej sprzedaży całą gamę elementów kulinarnych z mięsa wołowego, które charakteryzuje się wysoką jakością i cieszy się dużym uznaniem odbiorców. Oferuje także kompleksowe zaopatrzenie w elementy wołowe luzem lub pakowane vacuum bądź MAP. Rozbiór utrzymany jest w 48 godzin-

nym rytmie uboju. Zakład posiada oddzielną linię do koszerowania mięsa i rozbioru.

Zakład prowadzi produkcję mięsa sezonowanego wyróżniającego się szczególnymi walorami smakowymi i nagrodzonego znakiem Poznaj Dobrą Żywność za wołowinę na: steki, polędwicę, antrykot bez kości oraz rostbef bez kości. Nasze mięsa zostały docenione przez wysokiej klasy specjalistów, o czym świadczą uzyskane przez nas nagrody i wyróżnienia.

Dotychczasowa działalność firmy oraz potencjał, jaki został stworzony dzięki własnym wysiłkom i wykorzystaniu środków unijnych na rozwój sektora rolno-spożywczego, zagwarantował naszej firmie dynamiczny rozwój i stabilną pozycję na rynku.

Zakłady Mięсны Kowalczyk – Danuta i Henryk Kowalczyk

Dziewiki 23, 42-470 Siewierz / Zakład Rozbioru Mięsa, Bargły, ul. Śląska 95 42-262 Poczesna
tel. 34 327 65 65, 34 327 45 12, www.zmkowalczyk.pl

AGROMAX

**87-300 BRODNICA
ul. Podgórna 63A**

**AUTORYZOWANY SPRZEDAWCA
KATOWICKIEGO HOLDINGU WĘGLOWEGO**

POLSKI WĘGIEL GWARANCJĄ DOBREJ JAKOŚCI

CIEPŁO ZE ŚLĄSKA * POLSKIE * PEWNE * EKOLOGICZNE * EKONOMICZNE

NAWOZY • ŚRODKI OCHRONY ROŚLIN • NASIONA

ANWIL • PUŁAWY • TARNÓW • KĘDZIERZYN • POLICE • TARNOBRZEG

HURTOWNIA WĘGLA I NAWOZÓW

e-mail: agromax01@wp.pl
www.agromax-brodnica.pl

biuro: 56 49-321-02
sprzedaż: 56 49-823-39

W naszej kulturze i tradycji, chleb jest nie tylko pokarmem, ale i symbolem. Jego smak przywołuje na myśl lata dzieciństwa, kojarzy się z rodzinnym domem, wspólnymi chwilami i słodką beztroską. Dlatego zawsze dbamy, by nasze wypieki były nie tylko pyszne, ale i zdrowe, sporządzane na podstawie tradycyjnych, udoskonalanych przez długie lata receptur. Staramy się, by nasze chleby były zarówno naturalną i pełnowartościową podstawą posiłku, ale także choć krótkim powrotem do najlepszych rodzinnych wspomnień.

Poznasz po smaku!

Asprod Sp. z o.o.
Ul. Piastowska 46
72-123 Kliniska Wielkie
tel. (91) 460 24 00
www.asprod.com.pl

 facebook.com/asprodnaturalnie

*Innowacyjne rozwiązania
w Twoim gospodarstwie.*

*Zapoznaj się z ofertą na:
www.euromilk.pl*

Smak orzechowy z odcieniem miodu. Aromat świeżych, wiosennych ziół rosnących na łąkach.

Laskowa nuta z morelą w tle.

Koneserzy sera zgodni są w jednym.
Królewski tylko z Sierpca.

VICTORIA
CYMES

NOWOŚĆ
- ŚWIEŻO WYCISKANY
- NIEPASTERYZOWANY
- TŁOCZONY NA ZIMNO
- NIEPODGRZEWANY

KTÓRY SMAK DZIŚ WYBIERASZ ?

Orzeźwiający smak lata, którym możesz cieszyć się każdego dnia, gdziekolwiek jesteś. Z przyjemnością poznaj niezwykle apetyczne połączenie jabłka, ananasa, truskawki i limonki!

Niedaleko pada soczyste jabłko od świeżych warzyw – selera naciowego, ogórka i natki pietruszki. Odkryj moc prawdziwie naturalnej witaminowej odnowy, która doda ci energii i radości!

Zacznij nowy dzień z jeszcze większą energią, pasją i uśmiechem! Słęgnij po najlepszy pod słońcem mix dojrzałych jabłek, egzotycznego mango i świeżej marchwi. Tak smakuje szczęście!

Profesjoniści w obrocie artykułami mleczarskimi

- **Specjalizujemy się** w krajowym i międzynarodowym obrocie artykułami mleczarskimi
- **Współpracujemy** ze wszystkimi liczącymi się w Polsce spółdzielniami mleczarskimi

C.OLSEN TRADING od ponad 20 lat jest wiarygodnym partnerem na krajowym i międzynarodowym rynku obrotu artykułami mleczarskimi.

Naszych pracowników cechuje doskonała znajomość branży, wysoki profesjonalizm i zaangażowanie zawodowe. Naszym dostawcom i odbiorcom zapewniamy skuteczną realizację kontraktów krajowych i zagranicznych oraz sprawny serwis sprzedażowy.

W naszej stałej ofercie znajdują się:

- mleko pełne w proszku
- mleko odtłuszczone w proszku
- maślanka w proszku
- śmietana w proszku
- serwatka słodka w proszku
- zdemineralizowana serwatka
- serwatka kwaśna w proszku
- koncentraty białek serwatkowych
- Permeat serwatki
- masło
- sery
- śmietana / mleko
- inne produkty mleczarskie

**Zapraszamy
do współpracy!**

Okręgowa Spółdzielnia Mleczarska w Kole

Została założona w 1930 r.

Dziś to firma doświadczona,
która kultywuje mleczarską tradycję.

- w 2006 r. uruchomiono najnowocześniejszą w Polsce linię produkcji masła
- w 2008 r. powstała największa w Europie proszkownia mleka

Ponad 60% produkcji jest eksportowane
na rynki całego świata.

Najważniejsze produkty to:

- odtłuszczone mleko w proszku
- pełne mleko w proszku
- masło ekstra w blokach

W Polsce najbardziej rozpoznawalny jest serek wiejski Cottage Cheese. Doskonała opinia konsumentów cieszy się masło ekstra, wyróżnione tytułem „Maślany Hit”. Kolskie wyroby były wielokrotnie nagradzane za wysoką jakość na targach np. Polagra Food w Poznaniu i posiadają znak Poznań Dobrą Żywność.

www.osmkoło.pl

**Filozofia działania kolskiej Spółdzielni
opiera się na hasle
„Smak Zdrowie Ekologia”**

STAN

Dbamy o higienę i jakość naszych wyrobów

„STAN” JEST NASZĄ FIRMĄ RODZINNĄ, ISTNIEJE NA RYNKU OD PONAD 30 LAT I CAŁY CZAS DYNAMICZNIE SIĘ ROZWIJA, A PRODUKTY PRZEZ NAS WYTWARZANE SĄ NAJWYŻSZEJ JAKOŚCI. PRODUKUJEMY JE BOWIEM Z SUROWCÓW WŁASNYCH, PONIEWAŻ JESTEŚMY WŁAŚCICIELAMI 100 HA ZIEMI, NA KTÓREJ UPRAWIAMY KAPUSTĘ I OGÓRKI.

Posiadamy własne kwaszarnie na 6000 ton kapusty i 1000 ton ogórków oraz nowoczesny zakład konfekcjonowania kwaszonek i halę przetwórczą.

Cały czas się doskonalimy, wprowadzając nowe technologie, a przede wszystkim dbamy o higienę i jakość wytwarzanych przez nas wyrobów.

Mamy wdrożony i certyfikowany przez TÜV Rheinland system BRC, a także System Zapewnienia Bezpieczeństwa Zdrowotnego HACCP.

Naszymi głównymi odbiorcami są wiodące sieci handlowe na rynku polskim oraz sieci handlowe poza granicami naszego kraju.

Ok. 70 proc. naszych produktów sprzedajemy pod Marką Własną naszych odbiorców.

Posiadamy własną, dobrze rozwiniętą bazę transportową, dzięki temu nasze produkty dostarczamy zawsze na czas bezpośrednio do sklepów i magazynów zbiorczych.

Corocznie jesteśmy audytowani przez współpracujące z nami sieci marketów, a nasze produkty są systematycznie, poddawane badaniom i kontrolom na półkach sklepowych. Wszystkie audyty i badania przechodzimy, uzyskując bardzo dobre noty.

Nasze bardzo wysokie osiągnięcia produkcyjne i jakościowe zostały docenione i uhonorowane przyznaniem nam tytułów: Mistrz Krajowy AgroLiga 2006, Wielkopolski Rolnik Roku 2007, Wzorowy Agropresiębiorca RP 2010 oraz Rolnik – Farmer Roku 2012.

Główny Inspektor Sanitarny Kraju przyznał nam odznakę „W trosce o zdrowie publiczne Polaków”.

„STAN” Anna Lesień, Czajków 1, 62-814 Blizanów

Wysokiej klasy specjaliści od żywienia zwierząt optymalnie zbilansują dawkę pokarmową oraz doradzą najbardziej korzystne rozwiązanie, dopasowane do indywidualnej potrzeby każdego z naszych klientów. Nasze pasze to produkty, tworzone z Polskich zbóż, których dostarczają nam Polscy rolnicy – to czyni firmę Agrocentrum, firmą z Polskimi tradycjami, a produkty cieszą się dużym zainteresowaniem nie tylko u Polskich Hodowców, ale także za granicą.

Wspieramy rozwój waszych hodowców

GRUPA
AGROCENTRUM
Doradzamy z pasją

Grupa Agrocentrum Sp. z o.o.

Wytwórnice pasz:

- ul. Elewatorska 5
19-203 Grajewo
- Kałęczyn 8
12-200 Pisz

tel. 87 424 17 60

e-mail: biuro@agrocentrum.pl

www.agrocentrum.pl

Wysoka jakość i funkcjonalność maszyn – naszą dewizą

OD 27 LAT SPECJALIZUJEMY SIĘ W PRODUKCJI:

- ⊙ opryskiwaczy polowych – zaczepianych serii PELIKAN i zawieszanych serii PERKOZ
- ⊙ opryskiwaczy sadowniczych – zaczepianych i zawieszanych serii WULKAN

NASZA OFERTA ZAWIERA TAKŻE:

- ⊙ sprzęt uprawowy, w tym: kompaktowe brony talerzowe KBT i siewniki do poplonów
- ⊙ maszyny z serii SMART
- ⊙ części zamienne do maszyn
- ⊙ rozpylacze do upraw polowych
- ⊙ instrukcje obsługi komputerów i nawigacji do rozpylaczy

Zapraszamy do współpracy!

P.U.P. AGROMIX Sp. z o.o.

Rojęczyn 36, 64-130 Rydzyna

tel./fax: (65) 538 82 76 • tel. (65) 538 81 67 • (65) 538 81 81

www.agromix.agro.pl • e-mail: sekretariat@agromix.agro.pl

Jedrycha

od 1990

MIEŚO - WĘDLINY

Zakład Masarski Małgorzata i Eugeniusz Jedrycha Sp.J.
Konieczki 53, 42-140 Panki, tel./fax (34) 317 98 45
www.jedrycha.com.pl

To nasz zakład

A to jeden ze sklepów

Więcej niż wędliny

Nasze wyroby
nie zawierają
konserwantów,
ulepszaczy
i środków
poprawiających
wydajność

Nasze wyroby
są smaczne
i zdrowe,
bo produkujemy
je według
tradycyjnych
receptur

Onas

Biowet Puławy Sp. z o. o. jest polską firmą farmaceutyczną z wieloletnią tradycją, produkującą od ponad 95 lat leki weterynaryjne i dodatki paszowe dla zwierząt. Poprzez swoją działalność Biowet w znacznym stopniu przyczynia się do ochrony zdrowia zwierząt i ludzi. Zabezpiecza służbę weterynaryjną, polskie rolnictwo i hodowców w skuteczne i bezpieczne leki najnowszej generacji. Obecnie w ofercie firmy znajduje się ponad 50 preparatów obejmujących: szczepionki, preparaty diagnostyczne, antybiotyki, preparaty wapniowe, sulfonamidy, środki przeciw pasożytnicze, oraz wiele innych specjalistycznych grup leków przeznaczonych dla różnych gatunków zwierząt.

Innowacyjność i ciągłe poszukiwanie

Biowet opiera swoją działalność na badaniach naukowych, prowadzonych przez wyspecjalizowaną kadrę. Współpracuje z najlepszymi ośrodkami naukowymi w Polsce. Biowet od wielu lat kontynuuje współpracę z Państwowym Instytutem Weterynaryjnym – Państwowym Instytutem Badawczym w Puławach w zakresie badań naukowych oraz państwowej kontroli produktów immunologicznych.

Osiągnięcia

Wysoka jakość produktów leczniczych oraz certyfikaty GMP na zgodność z europejskimi dyrektywami nadane przez organ kompetentny pozwalają na rozszerzenie kręgu odbiorców o klientów zagranicznych – Biowet współpracuje z kontrahentami z Litwy, Ukrainy, Białorusi, Rosji, Węgier, Mołdawii, Wielkiej Brytanii, Malty, Chorwacji i Hiszpanii.

ALICJA I KRZYSZTOF SPYCHALSCY

Pikutkowo 12, 87-880 Brześć Kujawski, woj. kujawsko-pomorskie
tel. 696 426 885, e-mail:spychalski50@tlen.pl

Prowadzimy wraz z synem Mateuszem 80-hektarowe gospodarstwo, specjalizujące się w uprawie warzyw gruntowych. Cebula uprawiana jest na 15 ha, buraczek czerwony na 15 ha, marchew na 15 ha i pomidor na 15 ha. Na pozostałej powierzchni zasiewana jest pszenica. Rocznie z naszego gospodarstwa do zakładów przetwórczych Maspex w Olsztynku i Agros Nova w Łowiczu wyjeżdża ok. 250 tirów warzyw wysokiej jakości, wynikającej ze stosowania w gospodarstwie najnowszych technologii upraw. Całość produkcji warzyw sprzedawana jest poprzez Stowarzyszenie Producentów Owoców i Warzyw „Ziemia Kujawska” we Włocławku.

Nasze gospodarstwo dysponuje nowoczesnym, specjalistycznym sprzętem do uprawy i zbioru warzyw (opryskiwacz samojezdny z pełną automatyką, samopoziomujące kopaczki, cią-

gniki rolnicze wyposażone w system satelarny prowadzenia precyzyjnego maszyn, pług z GPS). Posiada także w pełni zautomatyzowany rozsiewacz nawozów z wagą, który połączony jest z mapą zasobności pól i w sposób bardzo precyzyjny dawkuje nawozy dla danej rośliny oraz nowoczesną w pełni zmechanizowaną bazę przechowalniczą. Aby ograniczyć wydatki związane z zużyciem energii, zainstalowaliśmy w gospodarstwie ogniwa fotowoltaiczne o mocy 10 KW; także od wielu lat wykorzystywane są dwie turbiny wiatrowe o mocy 500 KW.

Rok 2016 zapisze się złotymi zgłoskami w historii naszego gospodarstwa: najpierw zdobyliśmy I miejsce w ogólnopolskim konkursie „Bezpieczne Gospodarstwo Rolne” i nagrodę Prezesa KRUS – ciągnik Zetor, a ostatnio prestiżowy tytuł Mistrza Krajowego Agroligi 2016 w kategorii Rolnicy.

PlonoStart®

na dobry start

NOWOŚĆ
SUPER CENA

- ✓ przemienia słomę w próchnicę
- ✓ polepsza stan gleby
- ✓ poprawia plonowanie roślin

www.PlonoStart.pl

**LIDER W PRODUKCJI WYPOSAŻENIA SKLEPÓW
NAJWIĘKSZY W POLSCE I CZŁOWY W EUROPIE
PRODUCENT WÓZKÓW SKLEPOWYCH**

WWW.DAMIX.PL

DAMIX Sp. z o.o.,
ul. Bohaterów
Czerwca 1956r. nr 3,
87-500 Rypin,
tel. +48 54 280 45 54,
e-mail: damix@damix.pl
handel@damix.pl

GRUPA DAMIX

SUEMPOL

Łosoś wędzony

z tradycją od trzech pokoleń

Firma **Suempol** od 1989 r. zajmuje się przetwórstwem łososia. Najbardziej znanymi i cenionymi przez konsumentów wyrobami jest łosoś wędzony na zimno oraz łosoś marynowany. Bogatą paletę produktów poszerzyliśmy o łososia wędzonego na gorąco w kawałkach po 125 g oraz łososia na grill. Produkcja odbywa się pod ścisłym nadzorem weterynaryjnym oraz w oparciu o systemy jakości HACCP, IFS, BRC, MSC.

Suempol prowadzi aktywną współpracę z Klientami w zakresie sprzedaży, promocji oraz degustacji swoich wyrobów. Firma Suempol to wiarygodna i dynamiczna Firma, gwarantująca najwyższą jakość oferowanych produktów od producenta do Klienta.

Twój pewny partner

ACTIV i FRUIT FAMILY to firmy rodzinne, założone i prowadzone przez rodzeństwo: Waldemara, Jerzego, Andrzeja, Ilonę i Beatę Żółcik, których działalność koncentruje się wokół sadownictwa. Reprezentują oni kolejne już pokolenie sadowniczej rodziny, która przed wieloma laty zakładała pierwsze sady w rejonie Grójca i Warki – największym obecnie zagłębiu sadowniczym w kraju.

Obie nasze firmy zajmują się zaopatrzeniem odbiorców krajowych i zagranicznych w owoce, głównie jabłka. Głównym celem działalności od początku ich istnienia jest kompleksowa obsługa producentów: zaopatrzenie we wszystkie niezbędne artykuły do produkcji i ułatwienie sadownikom sprzedaży wyprodukowanych owoców.

Dbamy o dobór odpowiedniego asortymentu, nawiązując współpracę z najlepszymi, krajowymi i zagranicznymi wytwórcami środków i artykułów do produkcji sadowniczej. Sadownicy mogą też liczyć na fachowe doradztwo zarówno pracowników naszego sklepu, którzy na bieżąco

aktualizują swoją wiedzę, jak i zatrudnianych w tym celu fachowców. Zapraszani są też doradcy z kraju i zagranicy, organizowane są pokazy cięcia drzew, opryskiwania oraz zastosowania najnowszych modeli maszyn i narzędzi sadowniczych.

Royal apple

- ✓ 100% soku
- ✓ bez cukru
- ✓ bez wody
- ✓ bez konserwantów
- ✓ tłoczony ze świeżych owoców i warzyw

W 2011 r. nasza firma ACTIV poszerzyła działalność o produkcję naturalnego mętnego soku ROYAL APPLE. To sok nie z koncentratu, lecz tłoczony z wybranych, zdrowych jabłek, z dodatkiem innych owoców lub warzyw. Nasze soki nie zawierają żadnych dodatków, są bez cukru, wody, konserwantów. Dzięki zastosowanej technologii produkcji, soki ROYAL APPLE zachowują najwyższe walory smakowe i zdrowotne. Działalność jest prowadzona zgodnie z założeniami systemu HACCP i ISO 9001:2008.

Activ Sp. z o.o.
00-124 Warszawa
ul. Rondo ONZ 1, lok. XXI P
e-mail: info@royal-apple.com
www.royal-apple.com

Zakład produkcyjny
05-622 Belsk Duży
ul. Kozińskiego 17
tel./fax 48 661 01 42 [43]
e-mail: activ@activ.com.pl
www.activ.com.pl

Filia – Sandomierz
Bogoria Skotnicka 50
27-650 Samborzec
tel./fax 668 136 577
e-mail: piotr@activ.com.pl

Filia – Coniew
Coniew 37A
05-530 Góra Kalwaria
tel./fax: 668 136 578
e-mail: coniew@activ.com.pl

Filia – Warka
05-600 Warka
ul. Gośniewska 19
tel. 609 999 486

Odkryj **nasze**
technologie

MASZyny I URZĄDZENIA
DLA PRZETWÓRSTWA SPOŻYWCZEGO
I HIGIENY PRODUKCJI

*Kutry
wysokoobrotowe*

*Przemysłowe linie myjące
do pojemników*

NOWICKI

Podlas 3
96-200 Rawa Mazowiecka
tel.: 46 814 55 00
fax: 46 814 22 15
metalbud@metalbud.com

www.metalbud.com

NOWOCZESNOŚĆ NASZYM ATUTEM

W NASZYCH FERMACH DROBIU I NOREK:

- stosujemy najnowsze rozwiązania organizacyjne i techniczno-technologiczne
- hodowane przez nas zwierzęta mają zapewniony należyty dobrostan i pozostają pod stałą kontrolą weterynaryjną i sanitarno-epidemiologiczną
- przywiązujemy dużą wagę do higieny i bezpieczeństwa pracy, a także estetyki otoczenia
- mamy zainstalowany system monitoringowy
- osiągamy bardzo wysokie efekty produkcyjne

Gospodarstwo Rolno-Hodowlane Igor Szamiłow, Rakowo 59, 62-250 Czarniejewo
Ferma Drobiu SEDKOR, Orlina Duża 8, 63-308 Gizałki, tel. 62 720 99 16

Prowadzę wraz z rodziną 100-hektarowe gospodarstwo rolne w Mańkowie, specjalizujące się w chowie i hodowli bydła mlecznego. Do tego celu w 2017 r została pobudowana nowa obora. Mamy obecnie ok. 150 krów mlecznych. Dój jest zautomatyzowany i odbywa się na dwóch robotach udojowych.

Moją pasją jest społecznikowska działalność na rzecz środowiska, w którym przyszło mi żyć i pracować. Czynnym udziałem się m.in. w: Radzie Nadzorczej OSM Sierpc i Radzie KZSM, Izbach Rolniczych oraz w Ochotniczej Straży Pożarnej. To taka nasza rodzinna tradycja...

komory parzelnicze

piece piekarnicze

komory wędzarniczo-parzelnicze

komory wędzarniczo-parzelnicze
 komory parzelnicze
 komory tradycyjnego wędzenia
 komory dojrzewalnico-klimatyzacyjne
 komory szokowego schładzania
 komory defrostacyjne
 komory barwienia
 piece piekarnicze
 tunele wychładzalnice
 kotły warzelne
 kotły uchyłne
 kotły wytopu smalcu

masownice próżniowe
 masownice przelotowe

linie uboju trzody
 linie uboju bydła

linie rozbioru wieprzowego
 linie rozbioru wołowego
 linie rozbioru drobiu

linie magazynowe
 transportery pojemników

wyposażenie technologiczne
 drzwi
 odwodnienia
 sprzęt drobny

oczyszczalnie ścieków
 komunalnych

oczyszczalnie ścieków
 przemysłowych

WIĘCEJ NA:

SILOSY ZBOŻOWE
z aktywną wentylacją

SILOSY PASZOWE

SILOSY LEJOWE

WIATY I HALE

✉ **BIN Sp. z o.o.** | 87-700 Aleksandrów Kujawski | ul. Narutowicza

☎ Dział Handlowy: 54 282 88 00
Dział Projektowo-Handlowy: 54 282 88 25

@ bin@bin.agro.pl

🌐 www.bin.agro.pl

Nasz rodzinny interes

Nasza przygoda z drobiem datuje się od 1979 r. Obecnie produkujemy na bardzo dużą skalę brojlery – 4 mln szt. rocznie oraz jaja konsumpcyjne – ok. 200 tys. sztuk dziennie. Zgoda, zaufanie i wzajemne zrozumienie w naszej rodzinie leży u podstaw naszego sukcesu w drobiarstwie. Przede wszystkim – cała trzypokoleniowa rodzina współtworzyła i współtworzy nasz rodzinny biznes. Zasadą jest, że – zanim podejmiemy wiążące decyzje - wszyscy wyrażamy swoje zdanie w sprawach ważnych dla rozwoju produkcji drobiarskiej w naszym gospodarstwie. Wszyscy też kontrolujemy na wyznaczonych odcinkach pracę naszego wspólnego interesu. To taka nasza sprawdzona recepta na sukces.

Fermy Drobiu Rodziny Szymkowiak

Dębieńko, ul. Nowa 20, 62-000 Stęszew

tel./fax 61 813 44 84, e-mail:linkahubert@gmail.com

Mamy satysfakcję, że w ciągu niewiele ponad 30 lat potrafiliśmy się dorobić w Dąbkowicach gospodarstwa, które może być dla innych wzorem. Że odwiedzają nas całe wycieczki rolników z odległych stron kraju, a nawet z zagranicy. To znaczy, że nasza ciężka fizycznie, a również umysłowo, praca nie poszła na marne, i że inni doceniają nasz wysiłek i dokonania. Spełniło się też nasze marzenie o godnych następcach. W przypadku zawodu rolniczego to niezmiernie ważne. Czujemy się po prostu spełnieni!

Iwona i Andrzej Olejniczak
Dąbkowice 12A, 99-307 Strzelce, woj. łódzkie
tel./fax 24 356 64 44, 604 903 493, e-mail:igr.olejniczak@gmail.com

SĄDECKI **BARTNIK**®

Gospodarstwo Pasieczne
A. & J. Kasztelewicz
33-331 Stróże 235
tel. 18 445 18 82
e-mail: bartnik@bartnik.pl

www.bartnik.pl

**Miody
Muzeum
Pszczelarstwa
Restauracja
Pokoje gościnne**

**WIELKA
PRZYGODA
Z MAŁĄ
PSZCZOŁĄ**

Usługa turystyczna
nagrodzona
godłem promocyjnym
Teraz Polska

Gospodarstwo Rolne Bydła Zarodowego KLIMCZYK

Prowadzimy rodzinne, wielopokoleniowe gospodarstwo specjalizujące się w produkcji mleka. Obecnie nasze stado bydła liczy ok. 150 szt., w tym 64 krowy mleczne.

Nasze gospodarstwo kontynuuje bogate, tradycje rodzinne w hodowli bydła mlecznego – kontrola użytkowości mlecznej prowadzona jest u nas nieprzerwanie od blisko 100 lat. Dzięki temu możliwa jest właściwa selekcja w stadzie krow i osiąganie bardzo wysokiej wydajności – od wielu lat od jednej krowy otrzymujemy średnio ok. 11 000 kg mleka. Gospodarstwo jest systematycznie odwiedzane przez krajowych i zagranicznych hodowców bydła oraz ściśle współpracuje z Uniwersytetem Rolniczym w Krakowie i Instytutem Zootechniki w Balicach.

Gospodarstwo Rolne Bydła Zarodowego
Maria, Małgorzata, Dariusz i Ryszard Klimczyk
Poręba, ul. Wodna 28,43-200 Pszczyna, woj. śląskie, tel. 32 212 01 64

Bracia Dębscy

Młynki 130, 24-130 Końskowola
tel. 81 881 72 80, 81 881 79 06, 81 881 79 00
punkt sprzedaży 81 881 72 51, biuro exportowe 81 881 71 80
www.braciadębscy.com.pl

To my (od lewej): Krzysztof, Andrzej, Jerzy, Leszek i Piotr Dębscy

Nasza szkółka została założona przez seniorów rodu – Teresę i Mieczysława Dębskich w 1955 r. w Zagórzcu k. Rawy Mazowieckiej, potem w Pożogu, a następnie w Młynkach k. Puław.

Obecnie istnieje 9 szkótek pod nazwą „Bracia Dębscy” na łącznym obszarze ponad 200 ha. Zajmujemy się produkcją: bylin (rocznie 2 mln szt.); drzew i krzewów iglastych oraz liściastych w kontenerach (rocznie ponad 1,8 mln szt.); oraz w gruncie (około 0,5 mln szt.). Nasi klienci to: centra i hurtownie ogrodnicze, firmy zajmujące się obsadzeniem terenów zielonych, oraz odbiorcy detaliczni. O wysokiej jakości naszego materiału najlepiej świadczy fakt, iż ponad 50 proc. produkcji eksportujemy na wymagające rynki Europy (m.in. Szwecja, Norwegia, Niemcy, Wielka Brytania, Rosja i Ukraina). Osobą odpowiedzialną za eksport jest nasz brat Jerzy Dębski. Co roku jesteśmy obecni na najważniejszych wystawach branżowych w kraju i za granicą.

Oferujemy szeroki asortyment roślin o wysokiej jakości:

- byliny w kontenerach
- drzewa i krzewy liściaste w kontenerach i z gruntu
- drzewa i krzewy iglaste w kontenerach, oraz z bryłą korzeniową
- kapersy
- kolekcja specjalna
- paprocie
- trawy
- zioła

Jeśli nasza oferta Państwa zainteresowała – zapraszamy do odwiedzenia naszych szkótek, życząc udanych zakupów.

W 2007 r. cała nasza piątka została uhonorowana...

KLINIKA UZDROWISKOWA®
„Pod Tężniami”
 im. Jana Pawła II

Szanowni Państwo,

W Klinice Uzdrawiskowej „Pod Tężniami” im. Jana Pawła II oferujemy szeroką gamę specjalistycznych zabiegów leczniczych, rehabilitacyjnych, dermatologicznych, a także wiele atrakcji w zespole Wellness & Spa, na który składają się: całoroczny basen zewnętrzny, basen wewnętrzny z hydroatrakcjami, brodzik dla dzieci, zespół saun i łaźni. Na chętnych czekają też: basen solankowy ze stali nierdzewnej, Kryształowa Komnata Solna z mini tężnią oraz nowoczesna siłownia. Jak na jedną z najlepszych w kraju klinikę SPA przystało można tutaj również doskonale zadbać o piękny wygląd, zarówno w Salonie Urody jak i w Centrum Dermatologii Estetycznej. W ofercie są zabiegi na twarz i ciało, modelujące sylwetkę, korygujące niedoskonałości skóry, odmładzające.

W Klinice funkcjonuje Centrum Ortopedycznej Terapii Manualnej im. prof. F. Kaltenborna, Laboratorium Badawczo – Rozwojowe Układu Ruchu, Centrum Rehabilitacji Kardiologicznej.

Klinika specjalizuje się w leczeniu:

- **Schorzeń narządu ruchu:** m.in. dolegliwości bólowych kręgosłupa i stawów, dyskopatii, rwy kulszowej i barkowej, schorzeń reumatycznych i stanów po urazach i zabiegach ortopedycznych, entezopatie - łokieć „tenisisty”, „golfisty”, ostrogi piętowe.
- **Chorób układu krążenia:** m.in. nadciśnienia tętniczego, stabilnej choroby wieńcowej, stanów po zawałach i operacjach serca. Oferujemy możliwość wykonania badań (EKG, EKG wysiłkowe, Echo serca, Holter EKG, Holter ciśnieniowy) i poddania się rehabilitacji kardiologicznej.
- **Chorób układu nerwowego:** m.in. zespołu rwy kulszowej i splotu ramiennego, stanów poudarowych, choroby Parkinsona i Stwardnienia Rozsianego.
- **Chorób przemiany materii:** szczególnie otyłości i cukrzycy.
- **Chorób układu oddechowego:** m.in. przewlekłego nieżyty górnych dróg oddechowych, oskrzeli, stanów po zapaleniu dróg oddechowych.
- **Wysiłkowego nietrzymania moczu** metodą ćwiczeń mięśni dna miednicy wykorzystującą zjawisko Biofeedbacku.

W ramach pobytu oferujemy 3 posiłki w formie bufetu szwedzkiego. Istnieje możliwość doboru diety przez dietetyka i konsumpcji specjalnie przygotowanych potraw na sali dietetycznej. Na gości czekają również własne wypieki, świeże produkty mleczarskie.

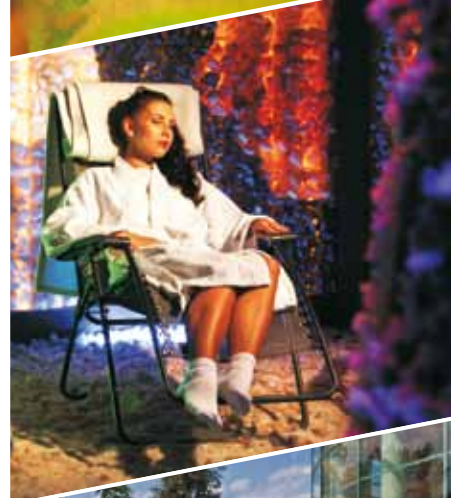
Gościom Kliniki oferujemy bogaty program kulturalny: koncerty, wieczorki taneczne z muzyką na żywo, warsztaty plastyczne, pokazy gotowania, pokazy makijażu oraz prelekcje edukacyjne.

Klinika Uzdrawiskowa „Pod Tężniami” im. Jana Pawła II

Spółdzielnia Usług Medycznych
 ul. Warzelniana 7, 87-720 Ciechocinek

tel. 54 416 70 00, rezerwacja@podtezniami.pl

www.podtezniami.pl

MLEKO – NA ZDROWIE!

Pod takim hasłem odbyły się w warszawskim Pałacu Kultury i Nauki w dn. 14-16 listopada XXVII Targi Mleczarskie MLEKO-EXPO 2018, zorganizowane – jak co roku – przez Krajowy związek Spółdzielni Mleczarskich Zw. Rew. Zgromadziły one kilkudziesięciu wystawców – spółdzielni mleczarskich oraz firm pracujących na rzecz branży mleczarskiej. W uroczystym otwarciu Targów, wraz z gospodarzami – prezesem KZSM Zw. **Waldemarem Brosiem** i przewodniczącym Rady KZSM Zw. **Wojciechem Wilamowskim** – wzięli udział: sekretarz stanu w MRiRW **Tadeusz Romańczuk**, przewodniczący Komisji Rolnictwa i Rozwoju Wsi Parlamentu Europejskiego **Czesław Siekierski**, biskup pomocniczy łomżyński **Tadeusz Bronakowski**, przewodniczący Senackiej Komisji Rolnictwa i Rozwoju Wsi **Jerzy Chrościkowski**, zastępca dyrektora generalnego KOWR **Anna Dorota Gut** oraz zastępca prezesa ARIMR **Tadeusz Nowakowski**.

Podczas Targów ogłoszono tradycyjne rankingi KZSM na najlepsze spółdzielnie mleczarskie w 2017 r. oraz największych spółdzielczych eksporterów w 2017 r. Odbył się także pokaz dekorowania potraw przygotowany przez uczniów Zespołu Szkół Weterynaryjnych i Ogólnokształcących w Łomży oraz funkcjonowała Mleczna Strefa Zdrowia i Urody. Ostatniego dnia Targów uhonorowano – w ramach XIV Mlecznych Mistrzostw Polski – największych dostawców mleka, nagrodzono producentów najlepszych wyrobów m.in. statuetkami: „Za Najwyższą Jakość”, „Za Wysoką Jakość” i „Za Wyróżniającą Jakość” oraz wręczono targowe nagrody specjalne i wyróżnienia publiczności targowej w konkursie Mleczny Hit.

R a n k i n g i K Z S M

10 NAJLEPSZYCH SPÓDZIELNI W 2017 R.

- 1-2. SM „Mlekovita” w Wysokiem Mazowieckiem
- 1-2. OSM w Giżycku
3. OSM w Kole
4. OSM w Sierpcu
5. MSM w Mońkach
6. OSM w Bieruniu
7. SM w Gostyniu
8. OSM we Włoszczowej
9. OSM Garwolin w Woli Rębkowskiej
10. OSM w Kosowie Lackim

10 NAJWIĘKSZYCH SPÓDZIELCZYCH EKSPORTERÓW W 2017 R.

1. SM „Mlekovita” w Wysokiem Mazowieckiem
2. OSM w Giżycku
3. OSM w Kole
4. OSM we Włoszczowej
5. SM w Gostyniu
6. OSM w Sierpcu
7. SM w Łapach
8. OSM w Krasnymstawie
9. OSM w Bieruniu
10. Cuiavia OSM w Inowrocławiu

Cała dziesiątka najlepszych spółdzielni mleczarskich została nagrodzona pucharami Prezesa ARIMR

Cała dziesiątka największych spółdzielczych eksporterów została nagrodzona pucharami Dyrektora Generalnego KOWR oraz Związku Pracodawców, Eksporterów i Importerów Produktów Mleczarskich

NAGRODY SPECJALNE

■ Puchar Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi – „za utrzymanie stałej wysokiej jakości produktów” przypadł OSM Garwolin w Woli Rębkowskiej.

■ Tytułami „SUPER PRODUKT 2018” uhonorowano: w kategorii „NOWOŚĆ” – ser pleśniowy LA POLLE BLUE (producent – SM „Mlekovita” Wysokie Mazowieckie), w kategorii „OPAKOWANIE” – zestaw serków smakowych homogenizowanych (producent – OSM Siedlce), w kategorii „NATURA” – twaróg śmietankowy (OSM Garwolin), zaś w kategorii „MARKA” – OSM Włoszczowa.

■ Przyznano statuetki: „Za Najwyższą Jakość – Mleko Expo 2018” (dla 31 produktów) „Za Wysoką Jakość – Mleko Expo 2018 (dla 15 produktów) oraz „Za Wyróżniającą Jakość – Mleko Expo

■ Laureatem konkursu „Mleczny HIT” została OSM w Głuchowie.

■ Publiczność targowa za najciekawszą ekspozycję Targów Mleczarskich Mleko-Expo 2018 uznała stoisko OSM Włoszczowa.

XIV MLECZNE MISTRZOSTWA POLSKI

51 rolników-producentów mleka, posiadających gospodarstwa do 300 ha, wystartowało w XIV Mlecznych Mistrzostwach Polski w 2017 r., finansowanych przez Fundusz Promocji Mleka i sponsorowane przez „Tygodnik Poradnik Rolniczy”.

I miejsce zdobył **Bogdan Serowik** (woj. warmińsko-mazurskie), który w 2017 r. dostarczył 5.064.299 l mleka do OSM Giżycko. II miejsce przypadło **Ryszardowi Tomaszewskiemu** (woj. mazowieckie), który odstawił do OSM Sierpc 2.880.748 l mleka. III miejsce zajął **Jan Kubiak** (woj. podlaskie), który sprzedał 2.753.720 l mleka do SM „Spomlek” Radzyń Podlaski.

Puchar i nagrodę rzeczową za największą średnią wydajność mleka od jednej krowy w 2017 r., wynoszącą 15.780 l, otrzymał **Tadeusz Jaroszek**, dostawca mleka do SM „Spomlek” Radzyń Podlaski, Oddział Młynary. II miejsce przypadło **Małgorzacie Dusznik** (14.639 l) – dostawcy mleka do OSM Krasnystaw, zaś III – **Zdzisławowi Nicponiowi** (14.527 l), dostawcy mleka do OSM Koło.

Na wniosek SM Ryki, Komisja postanowiła przyznać specjalną nagrodę za najwyższą jakość mleka i jego parametry przydatne do produkcji serów dojrzewających **Grzegorzowi Kocielnikowi**, dostawcy w 2017 r. 1.009 783 l mleka.

Puchary i nagrody rzeczowe za największe dostawy mleka w poszczególnych województwach otrzymali:

Zdzisław Nicpoń (woj. dolnośląskie) – dostarczył do OSM Koło 1.233.858 l mleka ■ **Sławomir Wiśniewski** (woj. kujawsko-pomorskie) – 1.454.804 l do SM „Spomlek” Radzyń Podlaski x **Konrad Arasimowicz** (woj. lubelskie) – 1.570.252 l do SM „Bieluch” Chełm ■ **Anna Obiała** (woj. lubuskie) – 294.550 l do SSPM Strzelce Krajeńskie ■ **Jan Kubiak** (woj. łódzkie) – 2.753.720 l do SM Spomlek Radzyń Podlaski ■ **Alojzy Serwin** (woj. małopolskie) – 2.357.846 l do OSM Włoszczowa

■ **Ryszard Tomaszewski** (woj. mazowieckie) – 2.880.748 l do OSM Sierpc ■ **Martin Ziaja** (woj. opolskie) – 1.426.454 l do OSM Włoszczowa ■ **Adam Buchajski** (woj. podkarpaccy) – 2.122.315 l do OSM Krasnystaw ■ **Krzysztof Moczulski** (woj. podlaskie) – 2.578.281 l do SM „Mlekovita” Wysokie Maz. ■ **Tomasz Marchaj** (woj. pomorskie) – 802.791 l do OSM „Maluta” Nowy Dwór Gdański ■ **Marcin Ficek** (woj. śląskie) – 1.404.201 l do OSM Włoszczowa ■ **Michał Matuszczyk**, (woj. świętokrzyskie) – 1.011.534 l do OSM Włoszczowa ■ **Bogdan Serowik** (woj. warmińsko-mazurskie) – 5.064.299 l do OSM Giżycko ■ **Piotr Kiciński** (woj. wielkopolskie) – 1.517.335 l do SM „Mlekovita”, Oddział Kościan ■ **Krzysztof i Zbigniew Kwiecień** (woj. zachodniopomorskie) – 612.419 l do SSPM Strzelce Krajeńskie.

Fot. Marcin Ciszewski

Energia z pożywienia

Organizm człowieka powinien czerpać energię ze zbilansowanej diety, dostarczającej węglowodany (głównie złożone), tłuszcze i białka w odpowiedniej ilości i w odpowiednich proporcjach oraz zapewniającej pokrycie zapotrzebowania na wszystkie składniki odżywcze zgodnie z normami. Makroskładnikiem w diecie zdrowych osób dostarczającym procentowo najwięcej energii są węglowodany.

Węglowodany są składnikiem zbudowanym z węgla, wodoru i tlenu. Z jednego grama węglowodanów organizm uzyskuje 4 kcal energii. Pokarmowym źródłem węglowodanów są m.in. takie produkty, jak: warzywa bulwiaste, korzeniowe, owoce, nasiona roślin strączkowych, produkty zbożowe, ziemniaki, mleko i przetwory, a także – podlegające ograniczeniom – cukier, miód, wyroby cukiernicze czy napoje.

W codziennej diecie powinny dominować warzywa i produkty zbożowe wyprodukowane z mąk gruboziarnistych oraz kasze nie łuskane, takie jak: gryczana lub jęczmienna. Na szczególną uwagę zaraz po warzywach zasługują produkty zbożowe i zawarte w nich węglowodany. Zawartość i rodzaj węglowodanów w pożywieniu ma istotny wpływ na stan zdrowia człowieka.

Węglowodany są najszybciej i najchętniej używanym przez organizm materiałem energetycznym. Zarówno niedobór jak nadmiar może istotnie wpływać na rozwój chorób dieto zależnych. W szczególności dotyczy to takich jednostek chorobach, jak: cukrzyca, miażdżyca, otyłość czy nowotwory jelita grubego.

W roku 2016 Instytutu Żywności i Żywienia uaktualnił Piramidę Zdrowego Żywienia i Aktywności Fizycznej, umieszczając produkty zbożowe na trzecim pięttrze. Jest to informacja, iż produkty zbożowe szczególnie pełnoziarniste powinny stanowić ważny element zbilansowanego jadłospisu. Do najczęściej spożywanych półproduktów pochodzenia zbożowego zaliczamy: mąki, kasze naturalne, kasze łamane, płatki (gniecione), otręby i inne (zarodki, kiełki). Zawierają one w swoim składzie węglowodany złożone, które stopniowo uwalniają energię, minimalizując tym samym epizody hiperglikemii w przypadku osób cierpiących na zaburzenia gospodarki węglowodanowej.

Dodatkowo produkty zbożowe pełnoziarniste, takie jak: kasza gryczana (pалona i niepалona), kasza pęczak, quinoa, kasza owsiana, kasza jagłana, kasza pęczak orkiszowy, sorgo czy ryż – są także cennym źródłem błonnika, magnezu, wapnia czy białka roślinnego.

Błonnik jest włóknem pokarmowym pochodzącym z roślin spożywanych przez człowieka. Występuje m.in.: w zbożach, warzywa, owocach. Błonnik zawiera

w swoim składzie frakcję nierozpuszczalną i rozpuszczalną.

Frakcja rozpuszczalna rozpuszcza się w wodzie, tworząc lepkie substancje działające ochronnie dla ścian przewodu pokarmowego. Uznaje się jego korzystne działanie w odniesieniu do spowalniania procesów trawienia – dając uczucie sytości, fermentując w jelicie grubym – powstają krótko-łańcuchowe kwasy tłuszczowe, które obniżają pH w jelicie grubym, czy wspomagają leczenie zaparcí poprzez rozluźnianie mas kałowych. Źródłem

łem pokarmowym są: owiec, jęczmień czy siemię lniane.

Frakcja nierozpuszczalna, która nie ulega trawieniu ani rozpuszczeniu, wspomaga fizjologicznie pracę jelit poprzez przyspieszenie pasażu treści pokarmowych, może też mieć zdolność wiązania wody i zwiększania objętości treści pokarmowych, czy podbudzanie produkcji gastryny – hormonu przewodu pokarmowego, co usprawnia trawienie. Źródła pokarmowe to m.in.: produkty zbożowe pełnoziarniste, brązowy ryż, otręby.

Zawartość błonnika w 100 g części jadalnych wybranych produktów, to: otręby pszenne 42 g, płatki owsiane 6,9 g, herbatniki 1,3 g, śliwki suszone 9,4 g, sonecznik-nasiona 6,0 g, sok pomarańczowy 0,1 g.

Odpowiednie spożycie błonnika w codziennej diecie stanowi ważny składnik wspomagający pracę jelit. Dla dorosłych osób zdrowych w ramach profilaktyki zaleca się codzienne spożycie błonnika na poziomie od 30-40 g / dobę. U dzieci wylicza się zapotrzebowanie ze wzoru: wiek dziecka + 5 g / dobę. Włączanie w kontrolowanej ilości produktów zbożo-

wych pełnoziarnistych bogatych w błonnik zaleca się dla osób cierpiących na cukrzyce, miażdżycę otyłość czy zespół metaboliczny.

Magnez zawarty w produktach zbożowych – tu na szczególną uwagę zasługuje kasza gryczana, która zawiera 216 mg /100 g produktu – korzystnie wpływa na funkcje mózgu, działa przeciwstresowo oraz spowalnia procesy starzenia się organizmu. Niedobory w codziennej diecie mogą objawić się nadpobudliwością, zaburzeniami w zachowaniu, zaburzeniami krążenia czy pracy serca. Długotrwały niedobór może powodować niedokrwistość.

Węglowodany oraz inne cenne składniki, takie jak wymieniony magnez, błonnik czy cynk, występujące w zbożach bardzo chętnie są wykorzystywane w diecie zawodowych sportowców. Uznaje się, że dieta sportowców powinna być stosunkowo bogata w węglowodany przy uwzględnieniu jego rodzajów.

Rodzaje węglowodanów

Według najbardziej uproszczonej metody podziału, węglowodany dzielimy na cukry proste i cukry złożone. Termin ten odnosi się do liczby

jednostek cukru występującego w cząsteczce.

Cukry proste, to: monosacharydy: glukoza (cukier gronowy), fruktoza (cukier owocowy), galaktoza (wchodzi w skład dwucukrów, np. laktozy) oraz disacharydy (dwucukry): sacharoza, maltoza, laktoza.

Glukoza, nazywana cukrem gronowym lub trzcinowym, występuje w sokach owocowych, np. winogronowym oraz w produktach roślinnych, gdzie w okresie dojrzewania zwiększa się jej zawartość.

Fruktoza występuje w owocach i miódach i jest znacznie słodsza niż inne węglowodany.

Wśród dwucukrów (oligosacharydy), które są zbudowane z dwóch cząsteczek cukru prostego wyróżniamy: sacharozę, maltozę i laktozę.

Sacharoza (glukoza+fruktoza) to cukier buraczany lub trzcinowy. Laktoza (galaktoza+glukoza) to cukier mleczny występujący w mleku i produktach mlecznych. Osoby cierpiące na nietolerancję laktozy w codziennym żywieniu powinny dobrać produkty bezlaktozowe lub stosować jego zamienniki i jako

źródło wapnia wybierać produkty pochodzenia roślinnego.

Cukry złożone – polisacharydy, to wielocukry. Tu występuje np.: skrobia, celuloza, pektyna, hemiceluloza, błonnik. O ilości zawartych w nich węglowodanów decyduje rodzaj zboża oraz stopień przetworzenia. Z punktu widzenia wpływu na stan odżywienia organizmu, korzystniejsze jest spożywanie produktów bogatych w węglowodany złożone.

Ograniczeniem powinny podlegać cukry proste, które spożywanie w nadmiarze mogą przyczyniać się do rozwoju otyłości, nadciśnienia, miażdżycy i innych chorób dieto-zależnych. Szczególnie ograniczenia te powinny dotyczyć dzieci i młodzieży oraz osób dorosłych chorujących na choroby dieto zależne. Zaleca się ograniczenia wyrobów pszennych dosładzanych, płatków śniadaniowych z dodatkiem ulepszczy i substancji słodzących czy wyrobów cukierniczych.

W roku 2016 w Rozporządzeniu Ministra Zdrowia w sprawie grup środków spożywczych przeznaczonych do sprzedaży dzieciom i młodzieży w jednostkach systemu oświaty oraz wymagań, jakie muszą spełniać środki spożywcze stosowane w ramach żywienia zbiorowego dla dzieci i młodzieży, czytamy m.in.: produkty zbożowe mają występować w każdym posiłku zasadniczym (śniadanie, obiad, kolacja), a produkty śniadaniowe typu płatki mogą mieć do 15g cukru na 100g produktu. Wskazania te mają na celu ochronę zdrowia dzieci i młodzieży poprzez ograniczenie dostępu do żywności zawierającej nadmiar cukru, soli czy tłuszczu. W znowelizowanych normach żywieniowych opublikowanych przez Instytut Żywności i Żywienia w 2017 roku zwraca się uwagę na szczególne znaczenie produktów pełnoziarnistych.

W żywieniu osób aktywnych fizycznie niekiedy stosuje się planowanie posiłków z uwzględnieniem produktów z wysokiego przemiału, z niższą zawartością błonnika. Szczególnie w posiłkach około treningowych, kiedy za cel stawiamy sobie dostarczenie energii łatwo dostępnej. Planowanie posiłków zwykle odbywa się z udziałem dietetyka.

Analizując aktualne dane epidemiologiczne związane ze wzrostem otyłości, szczególnie wśród dzieci i młodzieży, należy zwracać uwagę na ograniczenia częstotliwości spożywania oczyszczonych zbóż w takich produktach, jak: wyroby piekarnicze, cukiernicze, śniadaniowe

oraz dążyć do zmniejszania ich spożycia na rzecz: pieczywa żytniego, razowego, graham, płatków śniadaniowych owsianych, czy jaglanych.

Zboża bezglutenowe

Gluten jest białkiem roślinnym, które występuje w zbożach: pszenica, żyto, jęczmień. Może znajdować się również w owsie. Gluten to mieszanina dwóch typów białek: gliadyny i gluteliny. Właściwości glutenu, który zostaje połączony z wodą, nadają wypiekom puszystość i elastyczność. Tę właściwość chętnie wykorzystuje się w przemyśle piekarniczym i cukiernictwie.

Nie każdy może spożywać produkty zboże zawierające gluten. Osoby chorujące na celiakię (chorobę trzewną), która charakteryzuje się trwałą nietolerancją glutenu, muszą całe życie stosować dietę bezglutenową. Jest to jedyna forma leczenia tej nieuleczalnej autoimmunologicznej choroby o podłożu genetycznym. W przypadku tej grupy gluten działa toksycznie, prowadząc do zaniku kosmków jelita cienkiego. W przypadku osób cierpiących na alergię lub nietolerancję glutenu, którą stwierdza lekarz po wykonaniu niezbędnych badań, również muszą one wyłączyć ze swoich posiłków produkty zbożowe zawierające gluten.

Produktami zbożowymi naturalnie bezglutenowymi są: ryż, kasza gryczana (gryka), kasza jaglana, amarantus, sorgo, teff, maniok, kukurydza, quinoa (komosa ryżowa) oraz siemię lniane. Planując posiłki mamy zatem do wyboru naturalnie bezglutenowe zboża, z których z powodzeniem możemy skomponować zbilansowane posiłki. Mogą to być:

Jaglanka na bazie mleka roślinnego z dodatkiem nasion i sezonowych owoców

Kaszotto z kaszy gryczanej z dodatkiem soczewicy i warzyw korzeniowych w towarzystwie koziego sera i pieczonych buraków (doskonałym dodatkiem będzie pasta balsamikowa i świeża rucola)

Jogurt naturalny, duszona gruszka z kardamonem i amarantus

Na rynku dostępne są już pieczywa oraz makarony ze znakiem przekreślonego kłosa, który oznacza, że produkt jest bezpieczny dla osób chorych na celiakię. Za produkty bezglutenowe uznaje się również produkty przetworzone, w których według ustaleń FAO / WHO zawartość glutenu nie przekracza 20 ppm (20 mg na kg) i oznacza się je międzynarodowym znakiem przekreślonego kłosa.

Bogaty asortyment zbóż, ich nieocenione właściwości zdrowotne oraz dostępność – powinny być wystarczającym powodem do włączania różnorodnych produktów zbożowych do codziennych posiłków. Warto poszukiwać wiarygodnych informacji o znaczeniu zbóż w codziennej diecie oraz starannie i świadomie wybierać najlepsze produkty dla siebie i swoich najbliższych.

Agnieszka Danielewicz

*Materiał edukacyjno-
opisujący, nie może
stanowić formy zaleceń w postępowaniu dietetycznym. Zalecenia indywidualne powinny być konsultowane ze specjalistą.*

Bibliografia:

1. Normy żywieniowe publikacja Instytut Żywności i Żywienia 2017r.
2. Medycyna Praktyczna
3. Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 26 lipca 2016 w sprawie grup środków spożywczych przeznaczonych do sprzedaży dzieciom i młodzieży w jednostkach systemu oświaty oraz wymagań, jakie muszą spełniać środki spożywcze stosowane w ramach żywienia zbiorowego dla dzieci i młodzieży.
4. Ciborowska H., Rudnicka A., „Dietetyka żywienie zdrowego i chorego człowieka”, Wydawnictwo Lekarskie PZWL
5. Jarosz M., „Praktyczny Poradnik Dietetyki”, Instytut Żywności i Żywienia
6. Polskie Stowarzyszenie osób z Celiakią i nadciśnieniem bezglutenowe, „Celiakia i dieta bezglutenowa”, Warszawa 2012
7. Bean A., „Żywienie w sporcie” Zysk i S-ka Wydawnictwo, wydanie I
8. Food Forum, Czasopismo specjalistyczne o żywności i żywieniu, nr 2(8)/2015

Polski Związek
Producentów
Roślin Zbożowych

Sfinansowano ze środków Funduszu Promocji Ziarna Zbóż
i Przetworów Zbożowych

Dziedzictwo kulturowe a turystyka wiejska

Czym jest dziedzictwo kulturowe? Otóż najprościej rzecz można, że to zbiór dóbr materialnych i niematerialnych wypracowanych przez naszych przodków. Przytoczę tu definicję prof. Jana Pruszyńskiego: „(...) zasób rzeczy nieruchomości i ruchomych wraz ze związanymi z nim wartościami duchowymi, zjawiskami historycznymi i obyczajowymi uznawanymi za podstawę ochrony prawnej dla dobra konkretnego społeczeństwa i jego rozwoju oraz dla przekazania ich następnym pokoleniom, z uwagi na zrozumiałe i akceptowane wartości historyczne, patriotyczne, religijne, naukowe i artystyczne, mające znaczenie dla tożsamości i ciągłości rozwoju politycznego, społecznego i kulturalnego, dowodzenia prawd i upamiętniania wydarzeń historycznych, kultywowania poczucia piękna i wspólnoty cywilizacyjnej” (Dziedzictwo kultury Polski, 2001).

Dziedzictwo kultury materialnej dzieli się na:

→ nieruchome, np. budynki, duże instalacje przemysłowe lub inne zabytkowe miejsca

→ ruchome, np. dokumenty, książki, dzieła sztuki, ubrania i inne artefakty, które są uważane za wartościowe dla przyszłych pokoleń (obiekty istotne dla archeologii, architektury, nauki i technologii o określonej kulturze)

Natomiast dziedzictwo kultury niematerialnej obejmuje duchowe aspekty danej kultury, czyli:

→ tradycje i przekazy ustne, w tym język jako nośnik niematerialnego dziedzictwa kulturowego

→ sztuki widowiskowe i tradycje muzyczne

→ zwyczaje, rytuały i obrzędy świąteczne

→ wiedzę i praktyki dotyczące przyrody i wszechświata

→ umiejętności związane z rzemiosłem tradycyjnym

Inaczej mówiąc, dziedzictwo kulturowe opowiada historię konkretnych miejsc i ludzi, którzy w nich żyli. Ten „spadek” po przodkach decyduje o naszej tożsamości, tak istotnej w dobie globalizacji. Świadomość bogactwa i różnorodności lokalnego dziedzictwa jest podstawą umacniania poczucia tożsamości mieszkańców wsi i małych miejscowości, jest powodem do dumy z miejsca, w którym się żyje. Pamiętamy jednak, że te wartości wymagają troski człowieka i ochrony, ponieważ są częścią dobra narodowego – to wypadkowa walorów poszczególnych regionów i społeczności lokalnych.

Atrakcyjność miejscowości eksponującej swoje dobra kulturowe powoduje, że jest ona częściej wybierana jako miejsce zamieszkania, a także jako miejsce prowadzenia działalności gospodarczej. Najbardziej popularnym narzędziem stymulującym rozwój lokalny, wykorzystującym jednocześnie dziedzictwo kulturowe, jest

turystyka. Obiekty dziedzictwa kulturowego podnoszą atrakcyjność turystyczną regionu i stają się bardziej konkurencyjne w stosunku do innych miejscowości w pozyskiwaniu turystów. Takie elementy jak: otaczająca przyroda, piękny krajobraz (dziedzictwem jest także krajobraz przekształcony przez człowieka), lokalne tradycje kulinarne, folklor, interesujące miejsca, wydarzenia i obiekty upamiętniające przeszłość, czy wreszcie zwyczajne wiejskie życie oferują wyjątkowe przeżycia, za które klienci gotowi są zapłacić. Pamiętać należy jednak, że szansę na trwałe wykorzystywanie lokalnych zasobów kulturowych stwarza tylko turystyka zrównoważona oraz harmonijnie łącząca środowisko przyrodnicze i kulturowe, a to znaczy, że osoby prowadzące gospodarstwa agroturystyczne powinny również posiadać wiedzę przyrodniczą i ją systematycznie pogłębiać.

Różnorodność polskiej przyrody wyróżnia się na tle Europy, uważana jest za jedną z największych atrakcji turystycznych,

a wiedza kwaterodawców na ten temat jest często niewystarczająca. Turyści wypoczywający na wsi chętnie uczestniczą w ptasich koncertach, chcą zachwycać się „przyrodniczymi festiwalami” i brać udział w bezkrwawych łowach, najczęściej z lornetką w rękę. Dobrze przygotowany właściciel gospodarstwa agroturystycznego staje się przewodnikiem po fascynującym świecie flory i fauny. Szacunek wśród gości budzą właściciele obiektów, którzy przyswoili wiedzę np. z zakresu roślin leczniczych czy dziko rosnących. Z jednej strony powinni mieć wpływ na właściwe kształtowanie tego niezwykłego świata, a z drugiej powinni upowszechniać świadomość ekologiczną wśród turystów, stając się tym samym strażnikami ochrony przyrody.

Jak już wyżej wspomniano, zasoby dziedzictwa kulturowego wykorzystywane są głównie w turystyce. Spośród dziesięciu najbardziej poszukiwanych atrakcji turystycznych, teoretycy zarządzania turystyką wymieniają przynajmniej siedem, które w mniejszym lub większym stopniu wykorzystują bogactwo kulturowe. Należą do nich m.in. miejsca archeologiczne czy zespoły pałacowo-parkowe.

Woj. pomorskie kusi turystów swoją autentycznością, zarówno duchowego, jak i materialnego dziedzictwa. Turysta może zanurzyć się w regionie i kosztować go całym sobą, ponieważ potencjał ten jest bardzo zasobny w każdym zakątku województwa. Przyjazny klimat tworzy ponadto społeczność, która jest gwarantem ciągłości społeczno-kulturowej, zamieszkała tu od wieków ludność kaszubska, kociewska i borowiacka. Cytuję za prof. Brunonem Synakiem: „... wszystkie te grupy narodowe, etniczne i regionalne, które spotkały się tu w wyniku powojennych procesów migracyjnych, stanowią wraz z całym dziedzictwem historycznym woj. pomorskiego o jego bogactwie kulturowym, o jego specyficznej, wielokulturowej tożsamości. Zakorzeniona tu ludność pomorska w wyniku współpracy z przybyszami, osiedlonymi tu z własnej woli bądź z przymusu, zbudowała rzeczywistość dynamiczną, będącą swoistą syntezą pozytywizmu i pracy organicznej miejscowych oraz romantyzmu spontanicznych repatriantów i przybyszów. Z jednej strony poczucie trwania na swoim Kaszubów czy Kociewiaków, z drugiej zaś potrzeba odnalezienia dla siebie miejsca przez imi-

grantów stworzyły sprzyjający – choć nie zawsze łatwy – klimat do konsekwentnego wznoszenia nowej wielokulturowości...” (Bogactwo kulturowe i przyrodnicze wsi pomorskiej, 2007).

W potencjał ten wpisuje się także turystyka kulinarna, która w ostatnim czasie znajduje coraz więcej zwolenników. Mieszkańcy wsi wszystkich pomorskich regionów docenili znaczenie lokalnych smaków, opartych na tradycyjnych produktach. Właściciele gospodarstw agroturystycznych zadbałi o to, by taki wyjątkowy produkt znalazł się na liście produktów tradycyjnych.

Nie zapominajmy, że w rozważaniach na temat dziedzictwa kulturowego i jego wpływu na rozwój turystyki wiejskiej wpisuje się również kultura ludowa, czyli: tradycje, muzyka, tańce, pieśni, stroje, gwara czy rzemiosło. O zachowanie tego bogactwa w woj. pomorskim dbają w głównej mierze koła gospodyń wiejskich, któ-

re na przestrzeni ostatnich 15 lat przeżywają swoisty renesans. W jakim stylu panie z KGW potrafią zaprezentować przed publicznością lokalną kuchnię czy dawne zwyczaje, można zobaczyć na corocznym Turnieju KGW Województwa Pomorskiego w pierwszą sobotę po świętach wielkanocnych.

Kończąc przemyslenia, dodam, że naszym wspólnym obowiązkiem jest ochrona dóbr wypracowanych i pozostawionych przez naszych przodków, by mogli korzystać i cieszyć się nimi kolejne pokolenia. Pamiętajmy, że każde „dobro”, którego wartość potrafimy określić i odpowiednio wypromować staje się produktem turystycznym. W rezultacie następuje rozwój lokalny, powstają nowe inwestycje oferujące miejsca pracy dla lokalnej społeczności.

Barbara Ditrich
„Pomorskie Wieści Rolnicze”
PODR Luban

Kiedy instytucja może przeszkodzić w planowanej czynności prawnej?

Prawo wykupu nieruchomości rolnej przysługujące KOWR

Mianem „prawa wykupu” określa się konstrukcję prawną odkupu nieruchomości rolnej, w której podmiotem uprawnionym jest Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa. Regulacja ta funkcjonuje od daty wejścia w życie ustawy o kształtowaniu ustroju rolnego z dn. 11 kwietnia 2003 r. (tj. Dz.U. z 2018 r. poz. 1405). Obszerną nowelizacją ustawy, która weszła w życie dn. 30 kwietnia 2016 r., uprawnienie to zostało znaczenie rozszerzone na korzyść organu. Kolejną nowelizacją, związaną z powstaniem od września 2017 r. KOWR, prawo wykupu zaczęła wykonywać zamiast ANR, właśnie KOWR. W okresie do zmian z 2016 r. organ nie korzystał z uprawnienia zbyt często.

Wobec problemów z interpretacją ustawy już w jej pierwotnym brzmieniu, ANR i Krajowa Rada Notarialna wydały w 2008 r. „Wspólne stanowisko w sprawie stosowania w praktyce notarialnej ustawy o kształtowaniu ustroju rolnego”. Zgodnie z nim „Uprawnienie Agencji Nieruchomości Rolnych do nabycia nieruchomości w trybie art. 4 ustawy wykonane może być jedynie w stosunku do nabywcy nieruchomości rolnej, przy czym do nabycia tego stosowane mają być odpowiednio przepisy o pierwokupie (np. termin, doręczenie, skutki oświadczenia, forma), a to swoiste prawo „wykupu” może być wykonane niezależnie od sposobu nabycia własności nieruchomości rolnej przez nabywcę, a więc także do nieruchomości wniesionej jako aport do spółki prawa handlowego, w drodze umów działowych, zamiany, art. 231 Kodeksu cywilnego, odnowienia, datio in solutum itd., które to umowy zawierane są bezwarunkowo”. Stwierdzić trzeba, że w powyższym zakresie Wytyczne ANR i KRN 2008 są aktualne również w stanie prawnym zmienionym od 2016 r., mimo że zmiana znacznie rozszerzyła zakres zastosowania uprawnienia.

Po pierwsze, prawem wykupu objęto większą ilość nieruchomości rolnych, bo też te niewielkie, mające powierzch-

nię równą lub większą niż 0,3 ha (poprzednio było to 5 ha). Po drugie, w zakresie zastosowania uprawnienia włącznie wszelkie czynności i zdarzenia prawne związane z nabyciem własności nieruchomości rolnej. Po trzecie, prawem wykupu objęto też prawo wieczystego użytkowania. Po czwarte, i chyba najważniejsze, istota prawa wykupu została zmieniona główną zasadą nowelizacji polegającą na tym, iż nabywcą nieruchomości rolnej może być wyłącznie rolnik indywidualny. Ta reguła bardzo ograniczyła obrót nieruchomościami rolnymi. Wobec tego również zakres zastosowania prawa wykupu zawęził się.

Wykup przez KOWR może bowiem wystąpić tylko w sytuacjach, gdy zachodzi wyjątek od zasady nabycia nieruchomości przez rolnika indywidualnego. Artykuł 4 ust.1 ustawy wskazuje czynności, w trakcie których aktualizuje się uprawnienie KOWR, ale jest to tylko wskazanie przykładowe, nieograniczające. W konsekwencji instytucja może skorzystać z uprawnienia we wszelkich czynnościach i zdarzeniach prawnych, w których dochodzi do zmiany właściciela nieruchomości rolnej. Najczęstszymi przypadkami są umowy: darowizny, zamiany, działu spadku, zniesienia współwłasności, podziału majątku wspólnego. Przypadki rzadsze, ale również istotne to: zniesienie współwłasno-

ści w drodze orzeczeń sądowych, zasiedzenie, nabycie w ramach postępowania egzekucyjnego, w drodze zapisu windykacyjnego, który obejmuje gospodarstwo rolne. Nieistotne jest też, czy planowana transakcja ma charakter odpłatny czy nieodpłatny.

Czynności praktyczne wymagane w związku z omawianym uprawnieniem instytucji rozpoczynają się od zawiadomienia KOWR o nabyciu nieruchomości rolnej i wszelkich szczegółach podstawy prawnej nabycia. Robi to sąd lub notariusz, poprzez przesłanie odpisu dokumentu prowadzącego do nabycia nieruchomości. KOWR ma miesiąc na oświadczenie woli wykupu za zapłatą równowartości pieniężnej odpowiadającej wartości rynkowej nieruchomości. Stosowne oświadczenie na piśmie (w formie aktu notarialnego) przesyłane jest listem poleconym osobom zainteresowanym oraz publikowane na stronie internetowej BIP. Z datą publikacji oświadczenia w Internecie uznaje się, że nabywca nieruchomości dowiedział się o przejęciu gruntu przez instytucję. Własność nieruchomości przechodzi bowiem na KOWR.

Aleksandra Kowalewska
radca prawny

„Lubuskie Aktualności Rolnicze”
LODR Kalsk

Jesteś
PRZEDSIĘBIORCZY

czytaj

AGRO

Skargi na rolników to duży problem!

Co na to resort rolnictwa

Krajowa Rada Izb Rolniczych zaapelowała do resortu rolnictwa o wprowadzenie jednolitych i jednoznacznych przepisów chroniących obszary produkcji rolnej. Wszystko przez problemy, z jakimi na co dzień muszą zmagać się gospodarze. Mandaty, skargi, donosy – to znacznie utrudnia rolnikom pracę! Co zamierza zrobić z tym ministerstwo?

Praca na wsi uzależniona jest od prowadzonej przez rolnika działalności, warunków atmosferycznych i pogody. Nie da się określić dokładnych ram czasu pracy gospodarzy. Farmerzy, jako osoby samozatrudniające się w swoich gospodarstwach, nie podlegają bezpośrednim przepisom prawa pracy. Dlatego, aby chronić rolników tworzone są uregulowania prawne odnoszące się do rolnictwa.

Sypią się skargi na rolników

Praca rolnika do łatwych nie należy. Dużym problemem okazały się ostatnio skargi napływowych mieszkańców wsi na gospodarzy. Za to, że: obornik śmierdzi, kombajn hałasuje późnym wieczorem, a pies za głośno szczeka! Doszło już nawet do tego, że rolnicy nie mogą w spokoju przeprowadzić żniw lub też rozrzucić obornika na polu.

Przepisy chroniące obszary produkcji rolnej

Skala problemu okazała się na tyle duża, że Krajowa Rada Izb Rolniczych zaapelowała do ministra rolnictwa o wprowadzenie jednolitych przepisów chroniących obszary produkcji rolnej. Zasady pracy w gospodarstwie rolnym są uregulowane, a ich stosowanie zależy od samych rolników i władz lokalnych. Nie wydaje się możliwe wprowadzenie jednolitych i jednoznacznych przepisów chroniących obszary produkcji rolnej. Można jedynie dalej prowadzić działania prewencyjne i skierować je do wszystkich mieszkańców wsi, nie tylko rolników.

Skąd te konflikty?

Resort rolnictwa wskazuje, że kwestie dotyczące konfliktów społecznych na obszarach wiejskich mogą wynikać m.in. z błędnego planowania przestrzennego. W trakcie prac prowadzonych przez ministerstwo inwestycji i rozwoju, których celem będzie kompleksowe uregulowanie kwestii związanych z planowaniem przestrzennym i procesem inwestycyjnym, minister rolnictwa dołoży wszelkich starań, aby regulacje te uwzględniały specyfikę obszarów wiejskich, wynikającą z konieczności pogodzenia w procesie ich rozwoju interesów

producentów rolnych z pozostałymi grupami społecznymi zamieszkującymi te tereny.

Obszary wiejskie to miejsce pracy rolników!

Resort rolnictwa jednoznacznie stwierdza, że rozwiązanie proponowane przez KRIR nie ma szansy wejść w życie. Jednak wskazuje, że obszary wiejskie powinny być traktowane przede wszystkim jako miejsce pracy i życia producentów rolnych, których praca daje wymierne korzyści naszemu społeczeństwu.

Osoby niezwiązane z rolnictwem i osiedlające się na terenach wiejskich powinny być świadome specyfiki tych obszarów, tj. występowania uciążliwości zapachowych związanych z produkcją zwierzęcą czy hałasu wynikającego z pracy maszyn i budowli rolniczych. Rozwój funkcji nierolniczych na terenach rolnych nie może stanowić bariery dla funkcjonujących tam gospodarstw rolnych.

Źródło: KRIR
„Kurier Rolniczy”
OODR Łosiów

Zasady pracy w gospodarstwie rolnym są uregulowane, a ich stosowanie zależy od samych rolników i władz lokalnych. Nie wydaje się możliwe wprowadzenie jednolitych i jednoznacznych przepisów chroniących obszary produkcji rolnej.

AgroBiblioteczka ODR

W tej rubryce promujemy najciekawsze wydawnictwa tematyczne, nadesłane przez Ośrodki Doradztwa Rolniczego.

„Możliwości zastosowania biosurowców”, autorka – Anna Hnat, wydawca – ZODR Barzkowice

Biosurowce – to roślinne surowce odnawialne i biodegradowalne. Zaliczamy do nich rośliny: cukrowe (burak cukrowy, trzcina cukrowa, brzoza, topinambur, stewia), skrobiowe (kukurydza, ziemniaki), oleiste

(słonecznik, ogórecznik lekarski, wiesiołek dwuletni, len zwyczajny), włókniste (len zwyczajny, pokrzywa zwyczajna), przyprawowe i lecznicze (cząber ogrodowy, mięta, bazylija, lubczyk ogrodowy, melisa, kozłek lekarski, szafwija lekarska, tymianek pospolity), z substancjami barwiącymi (mniszek lekarski, cynia, burak ćwikłowy) oraz energetyczne (miskanty, wierzba krzewiasta, ślaziolec pensylwański).

„Dolnośląskie produkty regionalne – Siła innowacji oparta na tradycji”, opracowanie – Izabela Michniewicz, wydawca – DODR Wrocław

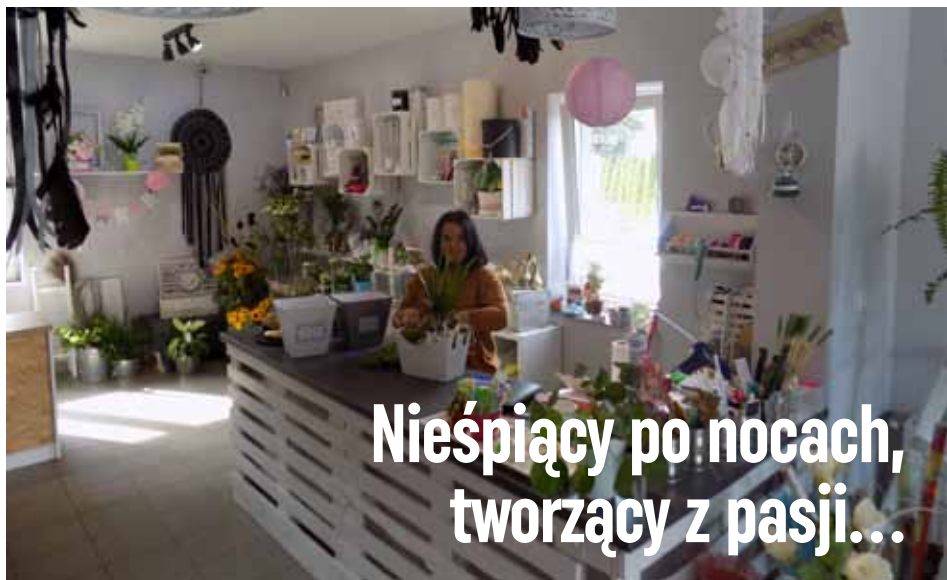
Dolnośląskie produkty regionalne są doskonałym przykładem łączenia tego, co tradycyjne z tym, co nowe. Świadczą o tym zaprezentowane w wydawnictwie przykłady ofert wyróżniających się dolnośląskich gospodarstw rolnych i firm przetwórczych,

m.in.: Gospodarstwa Rybackiego „Ruda Żmigrodzka”, Przetwórstwa Nasion Oleistych OLWITA, Sudeckiej Zagrody Edukacyjnej czy Kooperatywy124.

Okładki miesiąca

Za najbardziej popularne strony tytułowe spośród czasopism ODR wydanych w październiku 2018 r. uznaliśmy okładki miesięczników: „Lubuskie Aktualności Rolnicze” (wydawca – LODR Kalsk) oraz „Wieś Mazowiecka” (wydawca – DODR Wrocław).

Nieśpiący po nocach, tworzący z pasji...

„W te Pędy” Pracownia Rękodzieła i Florystyki **Kinga Gucwa** i „Ciacho” Pracownia Cukiernicza **Sebastian Potoczny** – to dwie zupełnie nowe firmy, które pojawiły się wiosną tego roku w Błazowej Dolnej. Co ciekawe obie mieszczą się w tym samym budynku.

Kinga Gucwa, to osoba posiadająca zdumiewające umiejętności manualne i ogromną wyobraźnię. Jej pasją jest tworzenie wyjątkowych przedmiotów, jak również układanie wiązanek kwiatowych, do czego zresztą ma niesamowitą cierpliwość oraz wytrwałość. **Sebastian Potoczny** z kolei robi ciasta, ciasteczka, a także finyzynie dekorowane torty oraz inne desery, które nie tylko rozpieszczają podniebienia klientów, ale również zachwycają ich swoim wyglądem.

▶▶ **Otworzenie własnej firmy to decyzja wymagająca ogromnej odwagi i determinacji. Jak było w Waszym przypadku? Skąd pomysł na taką działalność?**

Kinga: – Zaczęłam tworzyć sama dla siebie, dla dzieci. W końcu przyszedł czas, żeby pokazać się większemu gronu osób, dlatego otworzyłam swoją działalność

ność i jest to miejsce, gdzie realizuję się w swoim ukochanym decoupage.

Sebastian: – Zaczęłam piec już jako 13-latek, początkowo robiłem to w domu, dla rodziny, dla znajomych, później już – jako dorosły – zająłem się bardziej profesjonalnie wykonywaniem wypieków. Ułatwiło mi to założenie specyficznej formy działalności, jaką jest Rolniczy Handel Detaliczny, który to zdecydowanie ułatwił mi start. Po prawie roku prowadzenia RHD postanowiłem założyć Pracownię Cukierniczą Ciacho, aby podzielić się z innymi tym co robię.

▶▶ **Na jakie usługi może zatem liczyć potencjalny klient w Waszych pracowniach?**

Kinga: – Świadczę usługi z zakresu rękodzieła i florystyki, wykonuję również dekoracje ślubne, dekoracje kościołów, sal, a także dekoracje okolicznościowe.

Sebastian: – Zajmuję się pieczeniem wszelkiego rodzaju tortów, ciast, przy-

gotowuję także desery. Nie korzystam jednak z gotowych przepisów, tworzę je sam.

▶▶ Wasze przedsięwzięcia kojarzone są nie tylko z jakością świadczonych usług, ale również z krótkimi, dźwięcznymi nazwami. Jaka była geneza ich powstania?

Kinga: – Nazwa miała być krótka, łatwa i wpadająca w ucho – jednym słowem chwytliwa.

Sebastian: – Pomysł na nazwę wziął się stąd, iż większość moich klientów mówiła, że idą do mnie zamawiać właśnie ciacho. Wcześniej firma funkcjonowała jako „Tortowy Sebek”; doszedłem jednak do wniosku, iż kojarzyło się to głównie z tortami, a przecież nie tylko torty są moją specjalnością... Dodatkowo nazwa miała być krótka i łatwa do zapamiętania. Ponadto – tworząc to miejsce razem z Kingą – postawiliśmy na nazwy współzupelniające się. Z kolei szata graficzna logo jest prosta, ponieważ nawiązuje do tego, iż działalność prowadzi mężczyzna, zaś domieszka koloru różowego sprawia, że całość kojarzy się z wypiekami i czymś smaczkowym.

▶▶ Jak wiadomo każdy kij ma dwa końce i nie zawsze jest tak kolorowo, jakby się chciało. Jaki są więc plusy i minusy Waszych zawodów?

Kinga: Plusem na pewno jest to, że działalność ta rozwija pasję. Jest to zawód z przyszłością, pozwala na tworzenie ciekawych projektów, możliwość rozwoju osobistego i zawodowego, zazwyczaj także samodzielne stanowisko. Niestety, zabiera jednak bardzo dużo czasu, który wolałabym przeznaczyć dla rodziny.

Sebastian: – Dużym plusem tego zawodu jest kreatywność, liczą się autorskie, niepowtarzalne wyroby, które cieszą się uznaniem smakoszy. Dodatkowo pozwala mi to rozwijać swoje zainteresowania. Zdecydowanym minusem jest

jednak mało czasu dla bliskich. I to, że trzeba wcześniej wstawać. (śmiech)

▶▶ Kinga, zdradz nam, jaki styl jest Ci bliski, jeżeli chodzi o sztukę układania kwiatów?

– Odnajduję się w każdym stylu, jednak szczególnie bliski mojemu sercu jest styl rustykalny boho.

▶▶ Sebastian, jak zapewne wiesz, ostatnio duży nacisk kładzie się na wykorzystanie naturalnych składników. Czy Ty również z nich korzystasz?

– Korzystam wyłącznie z naturalnych składników i lokalnych produktów.

▶▶ A jakie są według Ciebie najlepsze smaki na tę porę roku?

Sebastian: – Wszystkie owocowe, klasyczne smaki.

▶▶ Jaki jest najmiłszy element Waszej pracy?

Kinga: – Najpiękniejszym podziękowaniem dla mnie są emocje i wzruszenia klientów, którzy odbierają tworzone przeze mnie aranżacje.

Sebastian: – Widzieć radość i zadowolenie klientów, a zwłaszcza dzieci.

▶▶ Na koniec: zdradźcie, jakie macie plany na przyszłość, czy chcielibyście coś zmienić?

Kinga: – Chciałabym w przyszłości prowadzić szkolenia bądź warsztaty dla kobiet i dzieci z tworzenia stroików oraz bukietów.

Sebastian: – Ja również myślę o prowadzeniu warsztatów cukierniczych dla dzieci, ale chciałbym także tworzyć słodkie stoły na imprezy z tradycyjnymi smakami i nowoczesnej fakturze.

▶▶ Dziękujemy za rozmowę, życzymy powodzenia w Waszych planach.

Rozmawiały: Iwona Jurek i Katarzyna Bajda

„Podkarpackie Wiadomości Rolnicze”

PODR Boguchwała

Fot. Iwona Jurek

AgroKlasa ODR 2018

W ramach AgroKlasy ODR przedstawiamy sukcesywnie – z myślą o ogólnopolskim odbiorcy – najciekawsze artykuły, które ukazują się na łamach wydawnictw periodycznych ODR. Zamieszczamy też ważne, niekiedy kontrowersyjne, wypowiedzi z tychże biuletynów w AgroSzachownicy ODR oraz prezentacje nadsyłanych do naszej redakcji wydawnictw tematycznych w AgroBibliotece ODR. Publikujemy też najciekawszą – naszym zdaniem – okładkę wydawnictwa periodycznego ODR. Jest to z jednej strony – swoista promocja działalności informacyjno-publicystycznej poszczególnych ODR na niwie krajowej, z drugiej zaś – wzbogacenie treści merytorycznych miesięcznika AGRO.

Wzorem lat poprzednich – przez cały 2018 r. jest zamieszczana i uaktualniana co miesiąc tabela AgroKlasy ODR.

A oto zasady punktacji w rywalizacji AgroKlasa ODR 2018:

4 pkt. – przysługuje czasopismu ODR za przedrukowany artykuł
2 pkt. – otrzymuje czasopismo ODR za zamieszczenie w AGRO opracowania jego artykułu bądź znacznego fragmentu artykułu

po 1 pkt. – przypada dla czasopisma ODR za: przytoczoną wypowiedź z jego łamów w AgroSzachownicy ODR, za każde wydawnictwo tematyczne zaprezentowane w AgroBibliotece ODR oraz za okładkę miesiąca (uwaga, są wyróżniane co miesiąc dwie najciekawsze okładki).

AgroKlasa ODR 2018

Tabela po IX rundzie

- „Wiadomości Rolnicze”
PODR Szeptetowo – 34 pkt.
- „Zachodniopomorski Magazyn Rolniczy” ZODR Barzkowice – 31 pkt.
- „Aktualności Rolnicze”
ŚODR Modliszewice – 28 pkt.
- „Twój Doradca – Rolniczy Rynek”
DODR Wrocław – 28 pkt.
- „Wieś Mazowiecka”
MODR Warszawa – 28 pkt.
- „Podkarpackie Wiadomości Rolnicze”
PODR Boguchwała – 27 pkt.
- „Pomorskie Wieści Rolnicze”
PODR Lubań – 27 pkt.
- „Rada” ŁODR Bratoszewice – 27 pkt.
- „Lubelskie Aktualności Rolnicze”
LODR Końskowola – 25 pkt.
- „Śląskie Aktualności Rolnicze”
ŚODR Częstochowa – 25 pkt.
- „Wieś Kujawsko-Pomorska”
K-PODR Minikowo – 25 pkt.
- „Bieżące Informacje”
W-MODR Olsztyn – 23 pkt.
- „Kurier Rolniczy” OODR Łosień – 22 pkt.
- „Lubuskie Aktualności Rolnicze”
LODR Kalsk – 21 pkt.

Bielińskie soki?

Kto z nas jeszcze robi soki na swoje potrzeby, gdy w sklepie ich tyle, że można przebierać? W tym roku, co prawda, jest urodzaj na owoce, ale dla wielu z nas zwyczajnie braknie czasu na przetwarzanie. Warto więc wiedzieć, jakie soki kupować i jakim przetwórcom zaufać. A są tacy, jak **Edyta i Przemysław Kotowie**, którzy od kilku już lat produkują soki z własnych owoców. A ich 5-hektarowy sad znajduje się w sercu Gór Świętokrzyskich.

Warto jednak zacząć od rysu historycznego, jako że jest w nim ciekawy wątek patriotyczny. Otóż, pierwszy sad założył dziadek pana Przemysława w 1935 r. Protoplasta był nie tylko sadownikiem, ale również patriotą i swoją walkę o niepodległą ojczyznę przypłacił zsyłką na Sybir. Natomiast jego rodzina musiała uciekać do Ameryki. Tymczasem założony sad był wielką nowością w przedwojennych Bielinach, a owoce cieszyły się bardzo dużym powodzeniem. Na szczęście losy się wyprostowały i prace sadownicze mógł przejąć ojciec pana Przemysława.

Teraz przyszła kolej na niego. Nieduże gospodarstwo przejął on w 1993 r. i od razu powiększył powierzchnię sadu do 5 ha. Posadził jabłonie, grusze, śliwy, wiśnie i z większym lub mniejszym powodzeniem utrzymywał rodzinę z ich zbytu. Jednak sprzedaż tak dużej ilości owoców nie zawsze była opłacalna, dlatego państwo Kotowie pomyśleli o przetwórstwie. Ale podjęcie decyzji trochę trwało, ze względu na koszty inwestycji. W końcu kłamka zapadła i z 2014 r. uruchomili tłocznię soków. Pierwsza linia wyposażenia tłoczni była austriackiej firmy Krausemayer. Soki rozlewano do 3- i 5-litrowych aseptycznych worków foliowych. Uruchomienie tej tłoczni zbiegło się w czasie z naborem podmiotów na nasz Świętokrzyski Szlak Kulinaryny. Państwo Kotowie byli od początku najbardziej aktywnymi jego członkami. Na szkoleniach

Przemysław Kot mówił z pasją o swoim sadzie i o jakości owoców, bo tylko takie gwarantują dobry sok.

Pierwsze soki sprzedane były głównie lokalnie, bo – jak zwykle – początki są trudne. Z czasem Kotowie nabywali doświadczenia, wiedzieli, że stopień dojrzałości samych owoców ma bardzo duży wpływ na jakość soku. A skoro ma się świetne dojrzałe owoce, to nie można ich zepsuć. Powstała więc potrzeba zakupienia kolejnych urządzeń, bar-

dziej profesjonalnych, do poprawy jakości uzyskanego produktu. I tak tłocznia wzbogacona została o urządzenie KZE.

Linia produkcyjna

W KZE sok jest bardzo szybko podgrzany i bardzo szybko schłodzony, w wyniku czego wytrąca się białko. Ale bynajmniej nie chodzi tu o białko pochodzenia zwierzęcego, tylko o białko, które powstaje w procesie dojrzewania owoców. Potem sok jest odwirowywany, po czym standardowo pasteryzowany i rozlewany. Tak też powstała jakby druga linia produkcyjna – do owoców dojrzałych – z włoską wirówką, austriackim pasteryzatorem i nalewarką czeską. Ta nalewarka jest dumą państwa Kotów, bo jest do małych opakowań – 0,2 l. Nie duże urządzenie jest skomputeryzowane i potrafi „samo się kontrolować”. Linia ta jest odpowiedzią na potrzeby rynku, bo duże pojemności soków (3 i 5 l.) cieszą się zainteresowaniem na imprezach, weselach, spotkaniach rodzinnych czy grillowych, ale nie są praktyczne w ciągu dnia. Małe pojemności so-

ków, do wypicia „na jeden raz”, mogą być świetnym dodatkiem do śniadania dziecka w szkole, do pracy czy na wycieczkę. Ostatnio w handlu mamy sporo takich właśnie propozycji. Ale wybór z bogatego asortymentu sklepowego warto rozpocząć od sprawdzenia, czy to jest naprawdę sok.

Soki od Kotów

U Kotów soki są produkowane z własnych owoców - jabłek, gruszek, malin, wiśni, porzeczek i truskawek. Część owoców przetrzymywana jest w mroźni (porzeczki, truskawki, maliny), a po rozmrożeniu tłoczy się z nich sok, w miarę potrzeby. Asortyment jest dość bogaty. Są „czyste” soki jabłkowe oraz mieszane – jabłkowe z wiśnią, gruszką, truskawką, porzeczką i aronią albo z warzywami: burakiem, marchwią czy selerem. Jeśli dodać do tego jeszcze zróżnicowane opakowania, to jest w czym wybierać.

Klient nasz pan

Klient może również skorzystać z usługi i wytłoczyć sobie swoje owoce, bo akurat w tym roku mamy ich wyjątkową urodzaj. Autorka tego artykułu właśnie wykorzystała gruszki i jabłka ze swojego sadu; tempo wytłaczania było zawrotne. Zanim się dobrze zorientowałam, moje owoce były już w postaci płynnej. Mój sok jest trochę kwaskowy, bo Antonówka nie należy do słodkich jabłek, ale... jaka radość, że nie zmarnowałam nadmiaru owoców i możemy teraz przez pół roku pić sok z własnych owoców!

Co w planach?

Obecnie funkcjonujące urządzenia w bielińskiej przetwórni mogą również służyć do produkcji i rozlewania musów - i taki jest właśnie plan numer jeden. Poza tym mogą być jeszcze octy jabłkowe. Możliwości więc są i pomysły również, bo państwo Kutowie są pełni entuzjazmu i energii. Życzymy wiatru w żagle, bo takie przedsięwzięcia, których celem jest produkcja naprawdę zdrowej żywności, zasługują na najwyższe uznanie klientów.

Tekst i zdjęcia: Alicja Śmiech
„Aktualności Rolnicze”
ŚODR Modliszewice

Więcej na:
www.swietokrzysskakuzniasmakow.pl

Winnica na zbocz góry

W malowniczo położonej wsi Pogorzała w woj. dolnośląskim, w otulinie Książańskiego Parku Krajobrazowego, na wysokości 426 m.n.p.m. znajduje się Winnica Otok. Swoją nazwę wzięła od góry, na której zboczu jest usytuowana.

Winnica na medal

Właściciele wystawiają swoje produkty na konkursach. Wysokie noty oraz medale są potwierdzeniem ich jakości. W 2017 r. jedno z win otrzymało srebrny medal w VIII Ogólnopolskim Konkursie Win w Zielonej Górze.

Książańskie fascynacje

Jedną z dodatkowych atrakcji winnicy jest bliskość atrakcji turystycznych. Na skale stoi zamek. Kiedy widzą go dzieci, w ich wyobraźni rodzą się obrazy rycerzy i księżniczek, młodzież dostrzega wielkie skarby i zagadki minionych epok, dorosli potęgę byłych władców. Czy będzie to zwykły turysta, czy znawca sztuki – Zamek Książ fascynuje każdego.

Książ to interesujące miejsce w okolicy, do którego pieszo dojrzymy z Otoka w ok. 45 minut, ale nie jedyne. Szlakami prowadzącymi obok winnicy można dojechać do Palmiarni w Lubiechowie, czy przyrodniczo-geologicznego rezerwatu Jeziora Daisy, znajdującego się w odległości niecałych dwóch kilometrów. Poszukiwacze skarbów zapewne zainteresuje fakt, że do miejsca poszukiwań złotego pociągu jest zaledwie 3 km.

Kierując się w stronę Świdnicy, po drodze można wstąpić do muzeum broni w Witoszowie Dolnym – istnieje tam możliwość przejażdżki pojazdem gąsienicowym.

Izabela Michniewicz
„Twój Doradca – Rolniczy Rynek”
DODR Wrocław
Fot. DODR Wrocław

Właścicielami winnicy są Jacek Miller i Ireneusz Gąsior. W 2011 r. na południowej wystawie zbocza posadzili 2000 krzewów. Po 5000 z czterech wybranych odmian (klasyfikowane szczepy Vitis Vinifera: Auxerrois, Pinot Noir, Solaris oraz Ehrenfelser). Sfałdowane warstwy łupków mułkowych, margli, zlepieńców i wapieni dewońskich, to doskonała podbudowa dla tego typu przedsięwzięcia. Była to pierwsza parcela winnicy Otok. Później winnica zyskała kolejne dwie. Docelowo obsadzonych może być ok. 6 hektarów.

Jacek Miller, Ireneusz Gąsior, 58-100 Świdnica, ul. Świętojańska 8/3
tel. 792 223 247, 781 055 634, e-mail: gora.otok@gmail.com

AgroSzachownica

W tym kąciku publikujemy najbardziej interesujące informacje i opinie na aktualne tematy związane z polskim rolnictwem i agrobiznesem, zamieszczone w poszczególnych wydawnictwach periodycznych WODR.

Siła wyższa, a płatności rolno-środowiskowe

„Czy rolnicy realizujący „Działanie rolno-środowiskowo-klimatyczne” mogą liczyć na jakiegokolwiek odstępstwa w przypadku wystąpienia siły wyższej lub nadzwyczajnych okoliczności? Aby znaleźć odpowiedź na to pytanie, najlepiej jest przeanalizować rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju. Mówią one, że jeżeli rolnik nie jest w stanie wykonać wymogów podjętego zobowiązania, z przyczyn od niego niezależnych, tj. w związku z wystąpieniem siły wyższej lub nadzwyczajnych okoliczności, wówczas płatności za te części zobowiązania (wymogi), których nie wykonał, ale nie są stosowane kary administracyjne, tj. sankcje (w tym sankcje wsteczne – rolnik nie jest zobowiązany do zwrotu wcześniej otrzymanych płatności). Może być również taka sytuacja, że rolnik za dany rok otrzyma wyłącznie płatności bezpośrednie (bez rolno-środowiskowych), gdyż spełnienie wymogów dotyczących wszystkich wariantów/pakietów nie było w danym roku możliwe.” – **Dariusz Karwowski**, „Wiadomości Rolnicze”, PODR Szepietowo

Transport w rolnictwie

„Transport w produkcji rolniczej – na każdym jej etapie – odgrywa bardzo ważną rolę. Szacuje się, że stanowi on nawet do 50 proc. całkowitych kosztów produkcji. Transport rolniczy jest bardzo specyficzny. Na tę specyfikę składają się: rodzaj przewożonych ładunków, stosowanych środków transportowych i dróg transportu (często przypadają one bezpośrednio na polu) oraz na cykliczność kursów środków transportowych i konieczność ich zsynchronizowania z maszynami pracującymi w polu, a także sezonowość potrzeb transportowych. Dlatego sprawny przebieg procesów transportowych w rolnictwie jest bardzo istotny.” – **Jerzy Kietliński**, „Lubelskie Aktualności Rolnicze”, LODR Końskowola

W gospodarstwie ekologicznym

„Przetwórstwo jest logicznym zakończeniem produkcji ekologicznej. Obecnie ponad 90 proc. naszych zbiorów eksportujemy. Ceny, jakie uzyskujemy, są satysfakcjonujące, jednakże współczynnik wartości surowca do produktu w wielu przypadkach wynosi nawet 1:17. Wydaje się więc, że warto skonsumentom przynajmniej część tej różnicy.

Tym bardziej, że daleki transport klóci się z ideą ekologicznego gospodarowania, które powinno zaopatrywać rynki lokalne. Daleki transport wiąże się też z kosztami oraz zanieczyszczeniem środowiska. Przy redukcji kosztów transportu, produkt mógłby być tańszy dla konsumenta. Jeżeli chodzi o problemy w tej kwestii, to dotyczą one głównie technologii przetwórstwa i inwestycji w maszyny. Kapitał ludzki, jakim dysponujemy, jest w stanie technologię opracować – w rodzinie mamy przecież dwóch inżynierów, brakuje jednak środków i wsparcia, aby to im umożliwić. Zakład przetwórczy jest więc jeszcze na etapie planowania oraz szukania źródeł jego sfinansowania. Niestety ostatnio wprowadzone ustawy dotyczące obrotu ziemią znacznie utrudniły możliwości finansowania. Banki postrzegają rolnictwo jako inwestycję bardzo wysokiego ryzyka.” – **Małgorzata i Grzegorz Bartosiewicz**, właściciele dużego ekologicznego gospodarstwa rolnego „Eko-elita” w Jaworach – w rozmowie z **Eugeniuszem Dańczakiem**, „Pomorskie Wieści Rolnicze”, PODR Luban

Zwierzęta futerkowe – utylizator odpadów

„Pojawienie się BSE spowodowało wprowadzenie zakazu stosowania mięszek zwierzęcych w żywieniu zwierząt gospodarskich. Wtedy to hodowla zwierząt futerkowych mięsożernych stała się receptą na utylizację odpadów. Hodowla zwierząt futerkowych powiązana jest z hodowlą innych gatunków zwierząt, szczególnie drobiu, którego produkty uboczne są podstawą żywienia. Istotny jest też związek z przetwórstwem mięsa i ryb. Hodowla nerek i lisów w Polsce utylizuje rocznie ok. 600 tys. ton produktów ubocznych. Dzięki zwierzętom futerkowym konsumpcyjne produkty spożywcze, przede wszystkim drobiowe i rybne, nie są obciążane kosztami utylizacji produktów ubocznych powstających podczas ich wytwarzania.” – dr inż. **Wojciech Zabłocki**, „Bieżące Informacje”, W-MODR Olsztyn

Emisje zanieczyszczeń w rolnictwie

„Najważniejsze emisje zanieczyszczeń powietrza związane z działalnością rolniczą to: emisja metanu z fermentacji jelitowej i odchodów zwierząt gospodarskich, tlenków azotu z gleb użytkowanych rolniczo, amoniaku z odchodów zwierzęcych i nawozów naturalnych (obornik, gnojowica), gazów cieplarnianych ze spalania odpadów rolnych. Na tle innych krajów europejskich emisja z rolnictwa w Polsce nie wygląda

źle.” – **Jerzy Doman**, biegły w zakresie sporządzania ocen oddziaływania na środowisko – w rozmowie z **Piotrem Kociorskim**, „Wieś Kujawsko-Pomorska”, K-PODR Minikowo

Uprawa konserwująca

„Pluźna uprawa roli to najbardziej pracochłonny, a przez to kosztowny element produkcji roślinnej. Oprócz wysokich nakładów, często prowadzi do niekorzystnych zmian w ekosystemach, powodując, m.in. szybką mineralizację glebowej materii organicznej – próchnicy. Prowadzi to do zwiększenia emisji CO₂ do atmosfery, co nasila efekt cieplarniany. A jest na to rada – uprawa konserwująca, zwana też zachowawczą. To sposób uprawy w wykorzystaniem mulczowania, które w skrócie polega na eliminowaniu najbardziej energochłonnej uprawki – orki przedzimowej, rezygnacji z wiosennej uprawy lub tylko płytkiego wymieszania mulczu z glebą i siewu w przemarznęty międzyplon ścierniskowy. Promuje się ją w rolnictwie zrównoważonym, bowiem prowadzi do wzrostu żyzności gleby przy mniejszych nakładach i bez ujemnego wpływu na planowanie roślin. Także dlatego, że wpływa na ochronę środowiska przyrodniczego.” – **Roman Łebzuch**, „RADA”, ŁODR Bratoszewice

Nie wyrzucamy skorupki jaj

„Pozostałości z jajek są odpowiednie dla roślin rosnących na glebie zasadowej (ogórki, cukinie, pomidory, kapusta, fasola, lawenda, piwonie). Rozkruszone skorupki należy zmieszać z ziemią, którą następnie podsypujemy rośliny. Można też przygotować roztwór wodny (zalewamy skorupki wodą i czekamy kilka dni), którym podlewamy rośliny. Wykorzystać można samą wodę po gotowaniu jajek – po ostudzeniu podlewać nią rośliny w doniczkach. Skorupki można też wykorzystać jako biodegradowalne pojemniki na sadzonki. Wsadzamy je wraz ze skorupką do ziemi i przysypujemy glebą.” – **Sylwia Lenard**, „Zachodniopomorski Magazyn Rolniczy”, ZODR Barzkowice

Polskie jadło

„Polska kuchnia swój charakter zawdzięcza licznym wpływom obcych kultur. Słowiańskie jadło zmieniło się wraz z napływem obco krajowców. W polskim menu swą obecność najwyraźniej zaznaczały kuchnie: rosyjska, niemiecka, żydowska, francuska i litewska. Dla przykładu kwaśne zupy i potrawy z kapusty zawdzięczamy Niemcom, a Francuzi wprowadzili ostre sosy do mięs. Jednak mimo wielu przemian, na polskich stołach zawsze dominowały potrawy mięsne: pieczona wieprzowina, dziczyzna, potrawy z ptactwa, zarówno domowego, jak i dzikiego oraz ryby, pierogi, zupy, potrawy z kapusty i ziemniaków.” – **Danuta Tyc**, „Wieś Mazowiecka”, MODR Warszawa

„Agroligowcy” na Kongresie „Europa Christi”

Kilkudziesięciu laureatów konkursu „AgroLiga”, w tym wielu Mistrzów Krajowych i Wicemistrzów Krajowych, uczestniczyło 22 października 2018 r. w Sesji Częstochowskiej Kongresu „Europa Christi”, organizowanego przez redakcję Tygodnika Katolickiego „Niedziela”.

Podczas obrad, które otworzył Abp **Wacław Depo**, Metropolita Częstochowski, mogli oni wysłuchać interesujących wykładów („Indywidualny i społeczny wymiar odpowiedzialności przedsiębiorcy”, „Sprawiedliwość proceduralna – o nową jakość w relacji przedsiębiorcy z administracją podatkową”, „Sprawiedliwe podatki w duchu chrześcijańskim”, „Sprawiedliwe podatki – propozycja nowego systemu podatkowego dla Polski”). „Agroligowcy” uczestniczyli też w specjalnej mszy prowadzonej przez Abp. **Wacława Depo** i ks. **Zbigniewa Krasa**, Kapelana Prezydenta RP oraz zwiedzili Klasztor Jasnogórski.

Fot. Wojciech Petera

Zapraszamy na Targi WorldFood 2019

Polska jest znaczącym producentem warzyw i owoców w Europie, stąd uprawa oraz przetwórstwo jest bardzo ważnym segmentem w branży rolno-spożywczej.

Łączna produkcja soków pitnych, nektarów, napojów owocowych i owocowo-warzywnych w sezonie 2016/17 wyniosła w naszym kraju 1,87 mln ton. Polska jest największym w UE eksporterem zagęszczonego soku jabłkowego i owoców. W ostatnich latach zdecydowanie wzrosła też świadomość Polaków dotycząca ich wartości odżywczych.

Zarówno w Europie, jak i na całym świecie coraz większą uwagę konsumentów przyciąga zdrowe odżywianie i porady dietetyków. Na rzecz poprawienia nawyków żywieniowych globalnego spo-

łeczeństwa powstała inicjatywa „5 porcji warzyw, owoców lub soku”, która zachęca do spożywania rekomendowanych przez lekarzy 5 warzywno-owocowych porcji dziennie. Warzywa i owoce, zajmujące drugie miejsce na piramidzie żywienia, są skarbnicą składników odżywczych, dzięki którym zapobiegają chorobom cywilizacyjnym, chronią przed nowotworami i wzmacniają odporność.

Trendy konsumenckie zmieniły także oblicze rynku bakalii, którego znaczną część stanowią obecnie suszone owoce (morele, żurawina i wiele innych). Trak-

tując się je jak zdrową przekąską, która jest alternatywą dla słodyczy. Coraz chętniej sięga się też po tzw. zdrowe chipsy z suszonych warzyw lub owoców.

Wysoka jakość handlowa i konsumpcyjna polskich owoców i warzyw powoduje, że cieszą się one coraz większym zainteresowaniem partnerów handlowych na rynkach europejskich, a kolejnym celem dla krajowych producentów warzyw i owoców jest dalsza ekspansja na światowe rynki. – *Wychodząc naprzeciw potrzebom wystawców, rynku i firm logistycznych, po raz drugi oferujemy Targi Chłodniczych Łańcuchów Dostaw COLDCHAIN. Jest to temu świetna okazja, czyli VI Targi WorldFood, organizowane w dn. 7-9 marca 2019 r. w Warszawie – podkreśla Agnieszka Szpaderska, dyrektor Targów, nad którymi patronat objęły: Unia Owo-cowa Stowarzyszenia Polskich Dystrybutorów Owoców i Warzyw oraz Krajowa Unia Producentów Soków KUPS.*

Więcej informacji na www.worldfood.pl

POD JABŁONIĄ – zwycięzcą konkursu „Kwatera na Medal 2018”

Decyzją Internautów i Czytelników AGRO w ogólnopolskim konkursie redakcji AGRO i portalu AgroNews – I miejsce zdobyło Gospodarstwo Agroturystyczne **POD JABŁONIĄ Katarzyny Siwiec** z Celejowa w woj. lubelskim (www.podjablonia.pl) Wskazało na nie 1242 osoby, spośród 10 384 biorących udział w głosowaniu.

II miejsce przypadło Gospodarstwu Agroturystycznemu **BZY I MAGNOLIE** Damiana Masłowskiego z Łubowa w woj. zachodniopomorskim (www.bzymagnolie.pl). Oddano na nie 1229 głosów.

III miejsce z ilością 1135 oddanych głosów zajęło Gospodarstwo Agroturystyczne **DOLINA KONI** Wiktora Śpionka z Dłutówka w woj. łódzkim (www.dolina-koni.pl)

JĘDRUSIOWA CHATA
– www.jedrusiowachata.pl (1134 głosów)

GOŚCINIEC NA PÓŁWYSPIE
– www.goscinielowysoka.pl (993 głosów)

CHWAŁOWO – www.chwalowo.pl (813 głosów)

ZWIERZYNIEC PIERWSZY
– www.zwierzyniecpierszy.pl (1092 głosów)

ZIOŁOWY DZBANEK
– www.ziolowydzbanek.pl (1056 głosów)

Dom na Starym Gościńcu TISZYNA
– www.tiszyna.pl (856 głosów)

ŻABI RAJ
– www.zabiraj.pl (834 głosów)

Wyróżnienia specjalne

Wszystkie 10 gospodarstw agroturystycznych, zakwalifikowanych do konkursu „Kwatera na Medal 2018”, otrzyma statuetki „Mądra Sówka” i okolicznościowe dyplomy. Oficjalne uhonorowanie wszystkich laureatów nastąpi w grudniu 2018 r. w siedzibie Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

JAK SZYBKO OBRAĆ CZOSNEK

Woda – Do niewielkiej miski wlewamy wodę i wrzucamy do niej ząbki czosnku i czekamy chwilę, aż skórka nasiąknie cieczą. Następnie możemy zabrać się do obierania czosnku.

Wysoka temperatura – W tej metodzie możemy wykorzystać mikrofalówkę, piekarnik albo patelnię. Przy stosowaniu pierwszego sposobu wystarczy na talerzu rozłożyć ząbki czosnku i wstawić go do mikrofal na zaledwie 10 sekund. Inny sposób, ułatwiający obranie czosnku, to podgrzanie go w piekarniku (przez minutę) bądź też na patelni. Należy pamiętać, aby patelnia była sucha (bez dodatku tłuszczu).

Metoda uderzeniowa – bierzemy stołek z zakrętką, wrzucamy do niego ząbki czosnku, zamykamy go i przez kilka chwil intensywnie potrząsamy.

DOMOWE RECEPTY

- jeśli dodamy kilka kropel olejku eterycznego do środka rolki papieru toaletowego, wówczas utrzymamy świeży zapach w toalecie
- aby placki smażone na oleju nie obciążały wątroby, należy do masy dolać trochę kefiru albo mleka
- przekrzywiający się obraz, będzie wisiał prosto, jeśli do jego spodniej strony przykleimy pasek papieru ściernego szorstką stroną do ściany

POTAS

Zapewnienie organizmowi odpowiedniego poziomu potasu to gwarancja optymalnie nawilżonej skóry, a wiadomo, że to właśnie nawilżenie jest jednym z decydujących elementów jej młodego wyglądu. Brak potasu w diecie powoduje przesuszenie i łuszczenie skóry, a także utratę i łamliwość włosów i paznokci. Bogate w potas są m.in.: ziemniaki, banany, owoce cytrusowe, warzywa liściaste, produkty zbożowe, mięso, ryby, pomidory, szpinak, bób i kakao.

SYROP Z CEBULI

SKŁADNIKI: 2 duże cebule, cytryna, miód (10 łyżek)

PRZYGOTOWANIE SYROPU Z CEBULI: Posiekane drobno dwie duże, obrane cebule wkładamy do sporego naczynia (potrzebne będzie miejsce na zalewę i puszczający sok). Następnie wyciskamy sok z jednej cytryny i mieszamy go z 10 łyżkami miodu. Powstałą mieszkanką należy zalać pokrojoną cebulę i zostawić na dobę w naczyniu w przykryciu, w ciepłym miejscu. Gotową miksturę przelewamy przez sitko. Syrop z cebuli można pić 2-4 razy dziennie po jednej łyżce.

ROŚLINY DO SYPIALNI

Zieliska Sternberga, znana potocznie jako „trawka”, to prawdziwy filtr i pochłaniacz „paskudztw” z powietrza. Pomaga likwidować wiele niekorzystnych związków chemicznych, a nawet szkodliwe promieniowanie elektromagnetyczne. W dodatku jest łatwa w uprawie – poza regularnym podlewaniem i odmodnieniem raz na kilka lat, nie wymaga specjalnego traktowania. Odmiany o biało-żółtych liściach są nieco bardziej wymagające, te jednolicie zielone dobrze znoszą nawet niedobór światła

NAPÓJ NA SPALANIE TŁUSZCZU

SKŁADNIKI: 1 ogórek, pęczek pietruszki, 1 cytryna, 1 łyżka tartego imbiru, 1 łyżka soku z aloesu, 1/2 szklanki wody

SPOSÓB PRZYGOTOWANIA: Zmiksować wszystkie składniki i wypić wieczorem przed pójściem do łóżka. Warto stosować tę miksturę przynajmniej przez miesiąc, a efekty będą widoczne już na pierwszy rzut oka.

Śpimy na lewym boku

Zły sen pozbawia nas dobrego samopoczucia i ładnego wyglądu. Powoduje rozdrażnienie i obniżenie sprawności. Wystarczająca ilość godzin snu, nie jest wszystkim, co zapewni nam dobry sen. Nie bez znaczenia dla funkcjonowania organizmu jest także pozycja, w której śpimy. Co się stanie, kiedy zaczniemy spać na lewym boku? **USPRAWNI SIĘ PRACA SERCA** – Aorta jest tętnicą, która wygina się w lewo. Ponieważ opieramy się na lewym boku, w tej pozycji nasze serce nie musi pracować tak ciężko. Przepływająca krew wędruje z góry na dół, a nie jak w przypadku leżenia na prawym boku – ku górze. Jednym słowem, ułatwiamy temu organowi pompowanie krwi.

POPRAWI SIĘ WYPRÓŻNIANIE – Jelito cienkie dostarcza do jelita grubego odpady przemiany materii za pomocą zastawki krętniczno-kątniczej, która znajduje się po prawej stronie ciała. Jelito grube z kolei, zaczyna się w prawej górnej części naszego brzucha, biegnie przez jego środkową część i kończy się okrężnicą. Jeśli śpimy na lewej stronie, grawitacja usprawnia przesuwanie się

resztek pokarmowych z jelita cienkiego do grubego. Warto dodać, że śpiąc na lewym boku, kwasy żołądkowe nie przemieszczają się do przetyku przez co zmniejsza się ryzyko wystąpienia zgagi.

PRZEPLYW LIMFY BĘDZIE SPRAWNIEJSZY – Po lewej stronie naszego ciała znajduje się główna część układu limfatycznego, który odpowiada za przepływ limfy. Limfa to płyn tkankowy, który transportuje składniki odżywcze w naszym ciele. Śpiąc na lewym boku, ułatwiamy krążenie limfy, a tym samym transport składników w organizmie.

LEPSZA PRACA ŚLEDZIONY – Po lewej stronie naszego ciała znajduje się śledziona, która bierze udział w tworzeniu limfocytów i odpowiada za filtrowanie krwi. Za sprawą naturalnej grawitacji, spanie na lewym boku ułatwi docieranie do śledziona płynów z organizmu.

ŻOŁĄDEK I TRZUSTKA – Te dwa organy umiejscowione są po lewej stronie naszego ciała. Leżąc na tym boku, żołądek nie naciska na trzustkę i nie utrudnia jej pracy. Co więcej, enzymy produkowane w trzustce i soki żołądkowe, przepływają wtedy w spokojny sposób.

*Droga Redakcjo,
W imieniu swoim i mojego męża Pawła – gospodarza spod Jabłoni, chciałabym Państwu serdecznie podziękować. Już sama nominacja była dla nas ogromną niespodzianką i powodem do bezgranicznej dumy, a wszystko to, co zdarzyło się potem, wprost przerodziło nasze oczekiwania. Mimo upływu czasu wciąż nie mogę uwierzyć, że to właśnie my zostaliśmy szczęśliwymi zwycięzcami:))) Ogromnie zbudowało nas także olbrzymie zaangażowanie i wsparcie naszych Gości, Przyjaciół i FB Znajomych. Z całego serca dziękujemy za wszystkie te emocje i najlepsze przeżycia. Zdajemy sobie sprawę, że taki tytuł to dla nas wymarzony, najlepszy z możliwych wyróżnień marketingowy, ale równocześnie ogromne zobowiązanie i najwyższej postawiona poprzeczka. Obiecujemy nie zawieść zaufania i będziemy się bardzo starać, aby sprostać oczekiwaniom naszych Gości.*

Stosownie do okoliczności, mianowałam się Państwa najwierniejszą czytelnikiem. (...) Jeśli można, to proszę o przysyłanie dwóch egzemplarzy. Jeden egzemplarz dla mnie i na-

szych Gości w Agro, a drugi na potrzeby świetlicy wiejskiej w Celejowie. Mamy to szczęście, że ją w ogóle mamy, a w dodatku dzięki staraniom Stowarzyszenia „Wokół Bystrej” wciąż tętni życiem. Jestem pewna, że wiele osób chętnie zapozna się z lekturą Waszego Magazynu i znajdzie dla siebie wiele ciekawych informacji.

Jeszcze raz serdecznie za wszystko dziękuję i wszelkiej pomocy życzę.

Pozdrawiam

Katarzyna Siwiec
www.podjablonia.pl

Od redakcji. Dziękujemy za sympatyczny list. Jego autorką jest właścicielka gospodarstwa agroturystycznego POD JABŁONIA – zwyciężczyni konkursu „Kwatery na Medal 2018”, organizowanego przez naszą redakcję i portal internetowy AgroNews (patrz – wyniki na str. 122). W następnym numerze AGRO opublikujemy listę osób nagrodzonych książkami poradniczymi za udział w redakcyjnym głosowaniu mailowym.

AgroZaproszenia

- **EUROACTIV.pl i Biuro Parlamentu Europejskiego w Polsce** – na konferencję „Przyszłość WPR: potencjał wzrostu gospodarczego a zwiększona wydajność rolnictwa”
- **Stowarzyszenie Eksporterów Polskich** – do udziału w XVI Kongresie Eksporterów Polskich
- **Stowarzyszenie Nauko-Techniczne Inżynierów i Techników Przemysłu Spożywczego** – na konferencję piekarską „Prawdy i mity na temat glutenu”
- **Instytut Polityczny im. Macieja Rataja** – na seminarium „Geneza narodzin niepodległości Polski w listopadzie 1918 r.
- **Prezes Zarządu Grupy Mlekovita Dariusz Sapiński** – na konferencję prasową dotyczącą innowacji i inwestycji z okazji Jubileuszu 90-lecia firmy.

Dziękujemy

Jesteś PRZEDSIĘBIORCZY – Czytaj AGRO

AGROLIGA PO RAZ 25-TY!

Jak zaprenumerować AGRO na rok 2019?

Wzorem lat poprzednich nasz miesięcznik w 2019 r. będzie rozprowadzany na zasadach nieodpłatnych. Jego odbiorcy zobowiązani są natomiast pokryć koszty wysyłki pocztowej. Wysyłka comiesięczna AGRO – pod jeden wskazany adres – przez cały 2019 r. będzie identyczna jak 7 lat temu i wynosić będzie:

**1 egz. lub 2 egz. – 40 zł, 5 egz. – 70 zł
10 egz. – 110 zł, 20 egz. – 180 zł**

Dla odbiorców zbiorowych – WODR, agrofirm, jednostek administracji samorządowej, biur poselskich, giełd i rynków hurtowych, banków, sołectw, placówek naukowo-badawczych, uczelni wyższych oraz średnich szkół rolniczych i agrobiznesowych itp. – zostaje utrzymana możliwość otrzymywania miesięcznika AGRO na zasadach specjalnych. W tym przypadku comiesięczna wysyłka miesięcznika AGRO w paczkach będzie w skali rocznej kosztować odbiorcę przy: **50 egz. – 230 zł; 100 egz. – 400 zł.**

Zamówienia na prenumeratę AGRO prosimy kierować mailem (nasz e-mail: agroredakcja@agroredakcja.pl) lub drogą pocztową. Można też stosowną kwotę opłaty prenumeraty AGRO na 2019 r., podając swoje dane adresowe, przekazać na konto:

**ELA-PRESS, 02-203 Warszawa, ul. Kurhan 14 A, lok. 8
nr 96 1050 1025 1000 0090 6023 1272**

42,5 ha

powierzchnia zabudowana

ponad

20 tys. gospodarstw

rocznie sprzedaje
swoje produkty

1,5 mln samochodów

liczba wjazdów (rocznie)

średnio
na dobę

2500

sprzedawców

prowadzących sprzedaż z samochodów

1,2 mln ton

szacunkowa sprzedaż owoców i warzyw

WARSZAWSKI ROLNO-SPOŻYWCZY RYNEK HURTOWY S.A.

ul. Poznańska 98, Bronisze, 05-850 Ożarów Mazowiecki; e-mail: bronisze@bronisze.com.pl; tel.: 22 721 55 10

CANWIL
z magnezem

CANWIL S
z siarką

Korzystny
wpływ na glebę

Efektywne
nawożenie

Wydajny
plon

Precyzja działania **wysoki plon**

CANWIL z magnezem

- magnez spełnia liczne funkcje w budowie tkanek i przemianie materii w roślinie
- wapń korzystnie wpływa na odczyn gleby
- gwarantuje wysoki, doskonałej jakości plon
- może być stosowany na wszystkich rodzajach gleb
- dobrze rozpuszczalny w wodzie, nie zakwasza gleby

CANWIL S z siarką

- siarka zwiększa efektywność nawożenia azotem
- wapń korzystnie wpływa na odczyn gleby
- może być stosowany na wszystkich rodzajach gleb
- wzrost zawartości białka, skrobi, cukru
- wzrost wytwarzania tłuszczu w roślinach oleistych